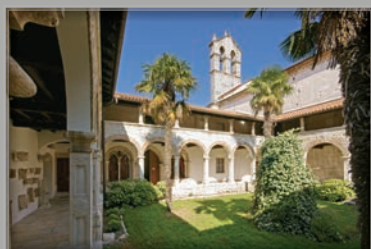

fraternitas

GLASILO HRVATSKE PROVINCIJE SV. JERONIMA FRANJEVACA KONVENTUALACA

KORONA-BOŽIĆ

Br. 4/2020

kazalo

Uvodno slovo

»ONO« 3

Crkveno Učiteljstvo

PAPINA ENCIKLIKA

»FRATELLI TUTTI« 5

PAPA ZA JUBILEJ SV. JERONIMA 7

Iz Uprave Reda

KORIŠTENJE NOVIH MEDIJA 9

GENERALNI MINISTAR

UZ BLAGDAN SV. FRANJE 14

NOVA GENERALOVA PORUKA

UZ ŠIRENJE PANDEMIJE 14

FRA MAURO GAMBETTI KARDINAL 15

SJEĆANJE NA FRA PLACIDA 16

FRATERNUS NUNTIVS 3/20 16

Franjevački red

ŽIVJETI I NASLJEDOVATI 17

KARDINALOVA PORUKA

PRED BOŽIĆ 21

Iz Provincije

PLANERSKI SUSRET

GVARDIJANA I UPRAVE 22

PROSLAVLJEN DAN PROVINCije 22

IZVANREDNI PROVINCijski

KAPITUL 23

SUSRET CEF-a ONLINE 25

KANONSKI POHOD

O. PROVINCijALA 25

GLJIVE IZ MOLVA 26

Rad defnitorija

ODRŽANA 29. SJEDNICA

DEFINITORIJA 27

ODRŽANA 30. SJEDNICA

DEFINITORIJA 28

JUBILARCI TIJEKOM 2021. GODINE 29

ŠEMATIZAM 2021. 29

Godina sv. Nikole u Šibeniku

SVRŠETAK ŠIBENSKOG JUBILEJA 30

SVEČANI ZAKLJUČAK

JUBILARNE GODINE 30

PRIGODNA HOMILIJA

KARDINALA BOZANIĆA 31

PROSLAVA BLAGDANA

ČUDOTVORNE MEDALJICE 34

Događaji

ODRŽAN DRUGI TURNUS

DUHOVNIH VJEŽBI 35

MOLVE: SVRŠETAK

JUBILARNE GODINE 35

PUŁA: BIBLIJSKO BDJENJE 35

MOLVE: MARIJA FEST 2020. 36

ZAGREB: PUČKA KUHINJA 36

ŠIBENIK: BOGATA JESEN 36

Kulturološki kutak

LUKAČIĆU U POČAST 38

IZDAVAČKE NOVOSTI 39

SPOMENICA U POČAST

SV. JERONIMU 39

MJUZIKL NA NOSAČU ZVUKA 40

LONČAREVA DJELA

U KAPELI SV. KRIŽA 40

NOVA KNJIGA 40

ALABASTRENE BIFORE U ŠIBENIKU 40

Naši mladi

PRODULJENJE ZAVJETA I

PRIMANJE NOVIH POSTULANATA 41

MOLITVENO BDJENJE ZA OVOGODIŠNJE SVEČANE ZAVJETOVANIKE	41
ZAGREB: POLAGANJE SVEČANIH ZAVJETA.	41
OSOBNI KARTONI BRAĆE U FORMACIJI	42
NOVI »VOX MINORUM«	44

Bolesna braća

ZAGREB: POHOD SESTRICE KORONE	45
ZDRAVSTVENI BILTEN	45

Naši pokojni

PREMINUO FRA AMBROZ NIKOLA KNEŽIĆ	46
UPISATI U NEKROLOGIJ PROVINCIJE	46
PROVINCIJALOVO OPROŠTAJNO SLOVO NA ISPRAĆAJU FRA AMBROZA NIKOLE KNEŽIĆA	47
FRA AMBROZOV MISIJSKI RAD.	48

U posljednji čas

FRA MARTIN KMETEC NADBISKUP SMIRNE	50
BOŽIĆNA ČESTITKA.	51
PROVINCIJSKI PLANER 2021.	52

Fraternitas
službeno glasilo
Hrvatske provincije sv. Jeronima
franjevac konventualaca

Br. 4/2020

Izdaje:
Hrvatska provincija sv. Jeronima
franjevac konventualaca
HR – 10000 Zagreb, Sveti Duh 31
tel. (01) 3771 888; fax (01) 3773 754
www.ofmconv.hr
ofmconv@ofmconv.hr

Uredio:
Ljudevit Anton Maračić

Odgovara:
Josip Blažević
Sveti Duh 31, 10000 Zagreb

Tisak:
Denona d.o.o., Getaldićeva 1, Zagreb

ISSN 1332-7941

uvodno slovo

»ONO«

Ovo moje promišljanje potaknuto je neobičnim susretom koji sam nazvao »ono«. Susreo sam, naime, ljudsko biće koje je promijenilo spol. Bio je to moj prvi susret s tom kategorijom ljudi. Muškarac koji se kirurškim zahvatom *rekreirao* u ženu. Našao se u bezizlaznoj situaciji, depresivnoj, opterećen suicidalnim mislima. Iskustvo nesnalaženja u novom spolu što ga je sam odabrao, a staroga se neopozivo odrekao. Iskustvo izgubljenosti i besmisla pritišće ljudski rod, u većoj ili manjoj mjeri, od vremena srozavanja čovjeka u prvi grijeh. U njega je, međutim, grešno stanje metastaziralo. Više nije znao je li muško ili žensko. »Ono« je radni naslov što sam mu ga dao na početku ovog promišljanja.

— — —

Iskustvo ispraznosti života i gorke praznine vlastitoga srca drama je koja prati svako ljudsko postojanje. Ljudsko biće postaje se prihvaćanjem utjelovljenja. Prihvaćanjem učovječenja ljudsko se biće očovječuje. Izlažemo se velikoj opasnosti nerazumijevanja Božića, upozorava K. Rahner, ako utjelovljenju ne pristupimo iz perspektive križa i uskrsnuća Isusa Krista: »Božić bi mogao ostati ljupkim blagdanom dražesnog djeteta, a mi ne bismo razumjeli njegov smisao kad taj blagdan ne bismo shvaćali kao početak jednoga životnog puta koji, kroz sve ponore ljudskoga, vodi čovjeka u blaženo ispunjenje koje je skriveno u neshvatljivoj tajni Boga.«

Isusovo davno vremensko utjelovljenje ne bi imalo nikakvu vrijednost za nas danas kada bismo ga rastavili od vlastitog utjelovljenja. Ili kada bi vlastitu povijest rastavili od Isusove povijesti. Naša povijest svoj smisao pronalazi u svjetlu Isusove povijesti. U protivnom ćemo banalizirati svoju egzistenciju praćakanjem u plicacima sadašnjosti. Štoviše, Božić ćemo slaviti daleko od onoga smisla koji tom blagdanu daje kršćanska vjera.

Samo i jedino u Isusu Kristu susrećemo čovjeka potpuno (sto posto!) utjelovljena. Isusovo bezuvjetno predanje Bogu prožima sve dimenzije njegove egzistencije. On je u bezrezervno i radikalno pristao uz ulogu u Božjem scenariju. Božić možemo slaviti u onoj mjeri u kojoj Isusovo utjelovljenje (koje obuhvaća i njegovu muku, smrt i uskrsnuće), prihvatimo kao normu našega života. Božić slavimo u mjeri u kojoj prihvaćamo vlastito utjelovljenje. Slijedom Rahnerova razmišljanja, rečeno bi izgledalo ovako.

Nitko nas nije pitao želimo li biti rođeni. Nije nas pitao ni kada želimo biti rođeni, ni gdje se želimo roditi. Nismo mogli utjecati na izbor spola, boju kose ili očiju, dužinu nosa. Nama je egzistencija nametnuta voljom Božjom, bez mogućnosti odlučivanja. Prekasno je za svako protivljenje njegovoj volji. Čak bi i samoubojstvo bilo demonstracija vlastite nemoći, jer ono ne bi predstavljalo povratak ulaznice za život, nego prekid već započetog života.

Isusu se događa isto što i nama, tu je i nije o tome pitan, nastavlja Rahner. Morao je svoj život »započeti u vrijeme cara Augusta, baš u tom trenutku, ni prije ni kasnije. U tom trenutku počeo se okretati kotač njegova vremena, počeli su teći trenuci, jedan za drugim, svaki samo jednom, svi u neumoljivom trku koji nezaustavljivo ide prema kraju tog vremena«.

Stojimo pred jaslama ovog Djeteta s našim vremenom. Ako hoćemo da naše vrijeme dobije smisao, da ne bude presipanje iz šupljega u prazno, moramo dopustiti da naše vrijeme postane vremenom toga Djeteta, nastavkom njegova života u našem životu.

»Pozornica božanske drame čini se bijedno uskom i malenom, s malo već trošnih rekvizita, uska pozornica na kojoj se već unaprijed vidi da ne može mnogo pokazati. [...] Kao u našem životu. Čovjek uvijek mora biti negdje; čovjek nikada nije posvuda, makar bi samo onda kad bi istodobno mogao biti

posvuda postojala šansa da mu ne bude pretijesno. Ali u ovome Djetetu Bog uspijeva svoju beskonačnost stisnuti u jedno tako malešno opstojanje.« Svoju beskonačnost Bog je stisnuo u tijesnu štalu našeg postojanja.

Pozicije su nam iste, nastavlja Rahner, nema povratka. Ipak među nama ljudima postoji bitna razlika. Mi smo u napasti da nametnutu nam egzistenciju doživimo kao pritisak koji guši, kao smrtnu presudu, kao strašnu nemogućnost onoga »moći ne-biti«. Dok je Isus »netraženo postojanje« prihvatio kao iskustvo čina ljubavi, u nama se rađa neprijateljsko protivljenje toj nuždi.

Stojimo pred jaslama s pitanjem kako se mi nosimo s nametnutom nam egzistencijom. »Prihvaćamo li je? Činjenica da stvarno postojimo nije još dokaz da smo to bivovanje doista prihvatili takvo kakvo bijaše, kakvo jest i kakvo će nas neočekivano zadesiti. Sigurno ga još nismo prihvatili svim srcem i u svim njegovim dimenzijama. Još uvijek u nama postoji otvoreno, većinom nepriznato pitanje: da li da ljubimo ili mrzimo onoga koji nam je nametnuo naše postojanje, da li da taj život u ljubavi prihvatimo kao čudo ljubavi ili da ga u tajnom protestu odbacimo, makar se taj protest – da nam ne bude pretežak – opet pred nama samima skriva u trijeznu svakodnevnost naše svagdašnjice, koja je zaokupljena s tisuću stvari samo da ne bismo morali ništa započeti sa samima sobom. Ne bi li bilo dobro, tiho i skriveno kleknuti pred ove jaslame i moliti ovo Dijete za milost njegova, njemu i nama neshvatljiva, Oca da prihvatimo ono što nam je nametnuto, nas same?«

— — —

»Ono«, s početka naše priče, lucidno je i svjesno drame koju analizira Rahner, uskoće nametnutih nam granica i buni se protiv istih. Istovremeno, na dramatičan način, iskusi je i nemoć koja obilježava bivovanje svakoga od nas. Ograničenost spolom, nacijom, racijom, vremenom... ograničenost, ograničenost, ograničenost... Guši nas ova ograničenost.

Zato upiremo pogled u neograničenost skrivenu u ograničenosti štale. Pogled nade. Posljednjom snagom našega iscrpljenoga srca u božićnom Djetetu prepoznamo nadu za nas i onda kada se čini da je naša nada umrla »i mi mislimo da se možemo spasiti samo bijegom u svakodnevni posao u kojem se ne mora vjerovati, nadati i ljubiti pa se tako ne osjeća očaj koji prijeti.«

Klupko našega života se razmata vrtoglavom brzinom. Opire se naše biće pomisli na kraj. Protestiramo protiv smrti kojoj se ne možemo suprotstaviti baš kao ni rođenju. Kao što nismo pitani želimo li se utjeloviti, nitko nas ne pita niti želimo li se rastjeloviti. I smrt nam je nametnuta. Dramu naše ranjivosti i nenužnosti iskustveno još snažnije osjećamo pritisnuti globalnim mjerama za suzbijanje pandemije koja nam nameće i dodatna ograničenja. Pobuna zbog nametnutoga nam bivovanja bez našeg pristanka, bez mogućnosti izbora, krik je za spasenjem, za apsolutnim, za Bogom.

»Dijete je došlo. I kao što nismo pitani: želimo li postojati, tako nismo ni pitani: želimo li biti otkupljeni i oslobođeni? Mi to jesmo. Po tom Djetetu. Njegova će nas milost zacijelo dovesti i do toga da to otkupljenje prihvatimo. Jer i to prihvaćanje, koje je posljednji čin našega života, ponovno je milost. (...)»

Božić se dogodio u noći našeg opstojanja.«

Iz gornjeg promišljanja možda je postalo više razvidno zašto je sv. Franjo Asiški u središte franjevačke duhovnosti stavio baš otajstvo Božića. Jer se Krist u nama treba utjeloviti, od štale našega života moramo stvoriti zipku za Sina Božjega, koji nas je otkupio od ispraznosti naše egzistencije u koju smo se strovali pobunom protiv datosti na koju nismo mogli utjecati. Spasenje je u njezinu prihvaćanju u ljubavi i povjerenju prema Ocu koji nam ju je nametnuo. Alternativa je »ono«.

— — —

U ovim izvanrednim okolnostima opterećenim ograničenjima uslijed pandemije koronavirusa, svima želim RADOSTAN BOŽIĆ, lišen kiča i banalne površnosti, usmjeren na bitno, obilježen nasljedovanjem utjelovljenja Djeteta čijim je ulaskom u povijest naša povijest dobila smisao.

ČESTIT BOŽIĆ i bila mirom blagoslovljena NOVA 2021. GODINA – bez korone!

*fra Josip Blažević,
provincijski ministar*

crkveno učiteljstvo

PAPINA ENCIKLIKA »FRATELLI TUTTI«

Uoči svetkovine sv. Franje, 3. listopada o. g., papa Franjo je nad grobom Asiškog siromaška u Asizu potpisao svoju novu encikliku, kojoj je dao talijanski naslov »Fratelli tutti« (Svi smo braća). Za bolje upoznavanje s novom Papinom enciklikom, donosimo izvješće o komentaru dubrovačkog biskupa Uzinića, koji je nakon prigodnog kratkog videa koji je na zanimljiv način donio pregled sadržaja i poruka enciklike od osam poglavlja, biskup Uzinić izložio svoja promišljanja s naglascima iz enciklike.

Enciklika ima osam poglavlja, inspirirana je sv. Franjom Asiškim

Nova socijalna enciklika pape Franje »Fratelli tutti« (Svi smo braća), inspirirana sv. Franjom Asiškim, u osam poglavlja »tumači evanđeoski poziv na ljubav prema drugima kao braći i sestrama«, kazao je na početku dubrovački biskup. »Drugi su, bez obzira na granice i razlike koje postoje među nama, naša braća i sestre te smo pozvani ljubiti se i za njih truditi, zalažući se za sveopće bratstvo. Ova enciklika nije, kako se na prvu može pomisliti, sažetak govora o bratskoj i sestrinskoj ljubavi nego je inzistiranje na njezinoj sveopćoj vrijednosti, što nam je osobito potrebno u ovom našem vremenu, kako to pokazuje i pandemija covida-19 koja je pokazala svu našu razjedinjenost, zatvorenost u svoje svjetove i sigurnosti. Enciklika 'Fratelli tutti' (Svi smo braća) želi nas potaknuti da počnemo ponovo zajednički sanjati san o sveopćem bratstvu i društvenom prijateljstvu, polazeći od dostojanstva svake ljudske osobe«. Nastavljajući govoriti o poglavljima enciklike pojedinačno, biskup Uzinić je o prvom poglavlju kazao kako nas Papa, upozoravajući na konkretne društvene probleme svijeta u kojemu živimo – koje on naziva sjenama zatvorenog svijeta – želi poučiti kako, polazeći odozdo, od onih koji su ranjeni i leže nemoćni uz naše životne putove, možemo početi promišljati i ostvarivati otvoreni svijet.

Potrebno je imati otvoreno srce za cijeli svijet i svakog čovjeka

U drugom poglavlju Papa se služi slikom iz evanđeoske parabole o milosrdnom Samarijancu i ranjenom strancu, »prema kojemu nam je moguće zauzeti samo dva stava: proći pokraj njega ili se zaustaviti i pomoći mu«, kazao je biskup. »To je priča koja se i danas na različite načine ponavlja i u kojoj i mi trebamo zauzeti svoj stav i, polazeći odozdo, postati graditelj svijeta u kojem smo jedni drugima bližnji i kao bližnji podižemo svakoga palog čovjeka, osposobljujući ga kako bi dobro bilo zajedničko. Uključivanje ili isključivanje ozlijeđenog muškarca na cesti definira sve ekonomske, političke, socijalne i vjerske projekte«.

U trećem poglavlju Papa poručuje da je Bog sveopća ljubav »i sve dok smo dio te ljubavi i dijelimo je, i mi smo pozvani, promišljati i ostvarivati otvoreni svijet zalažući se za sveopće bratstvo i otvorenost u kojemu ne postoje više 'drugi' ili 'oni' nego samo 'mi' i u kojemu stoga nitko ne smije biti isključen«.

Da bi to i bilo tako, potrebno je imati otvoreno srce za cijeli svijet i svakog čovjeka, kazao je dubrovački biskup govoreći o četvrtom poglavlju enciklike. »Pozvani smo na susret, solidarnost, besplatnost. Bližnji su nam i migranti koje smo dužni prihvatiti, zaštititi, promovirati i integrirati. Svaka zdrava kultura otvorena je i gostoljubiva.«

Za stvaranje ovakve kulture potrebna nam je, kako se ističe u petom poglavlju, najbolja politika. »To je politika za ljude i s ljudima, ona kojoj je stalo do naroda, s društvenim dobročinstvom, koja vodi računa o ljudskom dostojanstvu svakog čovjeka, koja je u službi istinskog općeg dobra. Ona je narodna jer

promiče dobro svih ljudi i promiče dobro svijetu, uključujući i one koji su siromašni kojima se najbolje pomaže kad im se omogući da mogu dostojanstveno živjeti od svoga rada, ali se razlikuje od populizma koji nastaje kad politički vođa iskorištava narodnu kulturu zbog vlastitih interesa i želje za vlašću».

Papa Franjo u enciklici političarima postavlja nekoliko važnih pitanja

Šireći pogled izvan nacionalnih granica pojedinih država i promišljanja o sveopćem bratstvu, koje uključuje cijeli svijet i zahtijeva reformu svjetskih organizacija, uključujući i Organizaciju ujedinjenih naroda, papa Franjo, kazao je biskup Uzinić, sve poziva »na izgradnju društvenog i političkog projekta kojemu je duša dobrotvornost«. Iznoseći niz pohvala zvanju političara i politike koju vidi »kao pokret koji kreće od srca i kao put kojim su prošli najhrabriji i najjači muškarci i žene«, papa Franjo u enciklici političarima postavlja nekoliko važnih pitanja na temelju kojih svi, bez obzira jesu li ili nisu vjernici, mogu ispitati svoju savjest i svoje političko djelovanje, opisao je sadržaj dubrovački biskup. Dodao je i kako »ta pitanja dodiruju i sve nas druge, osobito nas koji imamo vodeće uloge u Crkvi, društvu, obitelji, na radnom mjestu i drugdje«. Ta su pitanja: Koliko sam ljubavi uložio u svoj posao? U čemu sam postigao da narod napreduje? Kakav sam dojam ostavio na život društva? Koje sam stvarne veze izgradio? Koje sam pozitivne sile oslobodio? Koliko sam društvenog mira posijao? Što sam proizveo na povjerenom mi mjestu?

Šesto poglavlje enciklike govori o važnosti dijaloga. Osim najbolje politike za stvaranje ove kulture sveopćeg bratstva, u kojoj nitko nije isključen nego smo svi braća i sestre, potreban nam je, ističe to šesto poglavlje, kako je kazao dubrovački biskup, »dijalog koji poštuje, dopušta i traži istinu, stvara ozračje društvenog prijateljstva«. Papa nastavlja: »Ako je taj dijalog autentičan, onda on pretpostavlja sposobnost poštivanja i drukčijih gledišta, njegovo pravo da bude svoj i da bude drukčiji te podrazumijeva i potrebu odricanja od nečega svoga za opće dobro.«

Ova potreba odricanja se osobito odnosi na rane koje je potrebno zaliječiti kako bismo mogli vratiti mir i zajednički hodati putovima novoga susreta, nastavio je biskup Uzinić, rekavši kako o tome govori sedmo poglavlje enciklike. Dodao je i kako se u tome »i mi u Dubrovniku, koji se ovih dana ponovo prisjećamo ratnih razaranja i stradanja koja su prije dvadeset devet godina pogodila naš grad i njegove stanovnike, a s nama i svi drugi stanovnici Hrvatske i drugih država na ovom prostoru obilježenom ratovima i svim onim što oni sa sobom nose, i te kako možemo pronaći inspiraciju«.

Papa u sedmom poglavlju citira i Hrvatsku biskupsku konferenciju

Zanimljivo je i da Papa u ovom poglavlju citira i Hrvatsku biskupsku konferenciju, jer mi imamo iskustvo i imamo što o ovoj stvarnosti reći, ustvrdio je biskup Uzinić. No, imamo i dalje određena pitanja, a prave odgovore, a osobito ona koja se tiču oprosta i pomirenja, ali i potrebe da se ne zaboravi, da se pamti, progovara u ovom poglavlju papa. Osim toga papa Franjo dotiče i neka druga aktualna pitanja, kao što su pitanje smrtne kazne, za koju on ponovo tvrdi da je moralno neprihvatljiva, ili doživotnog zatvora, koji nije drugo već prikrivena smrtna kazna.

U zadnjemu, osmom poglavlju Papa progovara o ulogama religija i nužnosti vjere da bi se moglo uspostaviti sveopće bratstvo, kazao je dubrovački biskup i kratko to predstavio. »Razum može prihvatiti jednakost među ljudima i uspostaviti građanski suživot među njima, ali nije u stanju uspostaviti bratstvo. Samo traženje Boga iskrenog srca nam pomaže da jedni drugima možemo biti suputnici na putu, istinska braća. U ovom poglavlju papa Franjo vidi društvenu korisnost vjere. To je ono što Crkvu potiče da poštuje autonomiju politike, ali i što joj ne dozvoljava da ostane sa strane kad su u pitanju stvari koje se tiču izgradnje boljeg svijeta.«

Papin apel za mir, pravdu i sveopće bratstvo u ime Boga

»Nakon iznošenja načela kojih se trebamo držati mi vjerski službenici, a to načelo je da se ne smijemo baviti stranačkom politikom, Papa kaže kako se jednako tako ne smijemo odricati od pozornosti za opće

dobro i cjeloviti ljudski razvoj. Tome je izvor dostojanstvo čovjeka i bratstvo koje nam nadahnjuje evanđelje Isusa Krista. U tom on vidi i izazov za nas vjernike, a taj izazov je vraćanje svojim izvorima kako bismo se mogli usredotočiti na ono bitno, a to je štovanje Boga i ljubav prema bližnjemu. To isključuje svaki oblik diskriminacije, mržnje, nasilja i u sebi uključuje poštivanje svetosti života, dostojanstva i slobode drugih i predanost u ljubavi za dobrobit svih.«

U enciklici nadalje slijedi Papin apel za mir, pravdu i sveopće bratstvo u ime Boga, »koji nema potrebu da ga netko brani i koji je sva bića stvorio jednakima, u ime nevine ljudske duše kojoj je Bog zabranio ubijati, u ime siromašnih, jadnih i potrebitih, siročadi i udovica, izbjeglica i prognanika, svih žrtava ratova, progona i nepravdi, slabih, onih koji žive u strahu, zarobljenih i mučenih, u ime naroda koji su izgubili sigurnost, mir, zajednički suživot, postali žrtve razaranja, ruševina i ratova, u ime ljudskog bratstva koje obuhvaća sve ljude i čini ih jednakima, u ime bratstva rastrganog različitim krivim politikama i podjelama i lošim ekonomskim sustavima, u ime slobode, pravde i milosrđa, u ime svih ljudi dobre volje«.

Dvije molitve na kraju enciklike

Na kraju enciklike nalaze se dvije molitve. Jedna je molitva Stvoritelju, koju možemo moliti i s drugim monoteističkim religijama, u kojima su nam braća i sestre po stvaranju, a druga je ekumenska kršćanska molitva, koju možemo moliti sa svojom odijeljenom kršćanskom braćom i sestrama, koji su nam to u Isusu Kristu, koji se učinio bratom svih ljudi, objasnio je dubrovački biskup.

Svoju treću encikliku, »Fratelli tutti« (Svi smo braća), koja progovara o bratstvu i društvenom prijateljstvu, papa Franjo je potpisao u subotu 3. listopada u Asizu, na grobu sv. Franje. Enciklika je službeno objavljena i predstavljena u Vatikanu na blagdan sv. Franje 4. listopada. Prethodne enciklike pape Franje jesu »Lumen fidei« (2013.) i »Laudato si'« (2015.).

I ova enciklika, kao i prethodna, inspirirana je svetim Franjom. »Franjo je izabrao riječi asiškog sveca kako bi pokrenuo razmatranje o nečemu do čega mu je vrlo stalo: bratstvu i društvenom prijateljstvu. On se, stoga, obraća svoj braći i sestrama, svim muškarcima i ženama dobre volje koji nastanjuju zemlju«, napisao je Andrea Tornielli, voditelj uredničke direkcije Dikasterija za komunikaciju. Svojim podnaslovom »o bratstvu i društvenom prijateljstvu«, ova enciklika upućuje i na povezanost s *Dokumentom o ljudskom bratstvu za svjetski mir i zajednički život* koji su papa Franjo i veliki imam Al-Azhara Ahmad Al-Tayyib potpisali 4. veljače 2019. u Abu Dhabiju.

PAPA ZA JUBILEJ SV. JERONIMA

U Vatikanu je u srijedu 30. rujna objavljeno apostolsko pismo pape Franje »Sacrae Scripturae affectus« povodom 1600. obljetnice smrti svetoga Jeronima. Ljubav prema Svetome Pismu, »živa i nježna ljubav« prema napisanoj Božjoj riječi: to je nasljeđe koje je sveti Jeronim svojim životom i djelima ostavio Crkvi u baštinu, ističe Papa u svome pismu. Sveti Otac u pismu za svetog Jeronima kaže da je »izvanredna ličnost u povijesti Crkve« koju je resila »neizmjerena ljubav prema Kristu«. Ta se ljubav slijevala, poput velike rijeke iz koje se granaju bezbrojni potoci, u njegovo neumorno djelovanje kao učenjaka, prevoditelja i egzegeta. Jeronimovo duboko poznavanje Svetog pisma, strast kojom je širio svetopisamska učenja, njegova vještina u tu-

mačenju biblijskih tekstova, njegova gorljiva i kadikad oštra obrana kršćanske istine, njegova askeza i nepopustljiva pustinjačka stega, njegova stručnost kao velikodušnog i osjetljivog duhovnog vođe – sve to čini, šesnaest stoljeća nakon njegove smrti, svetoga Jeronima likom koji je silno aktualan za nas kršćane 21. stoljeća, ističe se u apostolskom pismu.

Tim povodom papa Franjo je na kraju opće audijencije u srijedu 30. rujna o. g., uputio i apel: »Danas sam potpisao apostolsko pismo 'Sacrae

Scripturae affectus' (Ljubav za Sveto pismo) o 1600. obljetnici smrti svetoga Jeronima. Neka primjer toga velikog crkvenog naučitelja i oca, koji je Bibliju stavio u središte svoga života, pobudi u svima obnovljenu ljubav prema Svetome Pismu i želju da živimo u osobnom dijalogu s Božjom riječju«, poručio je Papa u apelu.

»Sveti Jeronim ostavio je Crkvi u nasljedstvo 'predanost Svetom pismu', tu 'živu i nježnu ljubav' prema napisanoj Božjoj riječi«, kaže Sveti Otac na početku novog apostolskog pisma, 30. rujna, o 1600. obljetnici smrti velikog crkvenog naučitelja. »Jeronimovo duboko poznavanje Svetoga pisma, njegova revnost za objavljivanje učenja, vještina tumačenja tekstova, gorljiva i povremeno oštra obrana kršćanske istine, jaka askeza i disciplina, stručnost kao i velikodušnost osjetljivog duhovnog vođe čini ga 16 stoljeća nakon njegove smrti likom koji je trajan i relevantan za nas, kršćane 21. stoljeća«, napisao je Papa.

Osvrćući se na život svetca iz četvrtog stoljeća Rimski biskup primjećuje da se Jeronim u potpunosti posvetio »Kristu i Njegovoj riječi«, radeći neprestano »kako bi božanske spise učinio dostupnima drugima«. Papa je posebno istaknuo dvije dimenzije svečeva života: njegovo »apsolutno i strogo posvećenje Bogu« i »zalaganje za marljivo proučavanje usmjereno isključivo na sve dublje razumijevanje kršćanskog otajstva«. Potom se zaustavio na Jeronimovoj ljubavi prema Svetom pismu, koja je usredotočena na »ponizni karakter Božje objave«, više nego na »narativni i pjesnički genij Biblije«.

Sveti Otac smatra kako je Jeronim pristupio Svetom pismu na još »sustavniji i osebniji način« od ostalih ranokršćanskih otaca, ističući nužnost poznavanja Biblije da bi se upoznalo Krista. »Jeronimovo proučavanje Svetog pisma bilo je ogrezlo u poslušnosti, kako samom Bogu, tako i onima u Crkvi koji predstavljaju živu tradiciju koja tumači otkrivenu poruku«, napisao je Papa i insistirao: »Međutim, poslušnost vjere nije puko pasivno prihvaćanje nečega što je već poznato, naprotiv, potreban je aktivan osobni napor da bi se razumjelo ono što je rečeno.« Nadalje je primijetio kako je mnogim ljudima Bibliju teško čitati, ne zbog nepismenosti, već zato što nisu naučili vještine potrebne da bi sveti tekst bio razumljiv. »To pokazuje

potrebu za tumačem«, piše papa Bergoglio dodajući: »Jeronim nam može poslužiti kao vodič (...) jer svakog čitatelja vodi do Isusova otajstva.«

Papa također napominje da je Jeronimov prijevod Svetog pisma na latinski pomogao oblikovanju Zapadne kulture. »Jeronimovo prevoditeljsko djelo uči nas da vrijednosti i pozitivni oblici svake kulture predstavljaju obogaćenje za cijelu Crkvu, istodobno svjedočeći činjenice da Bibliju neprestano treba prevoditi u jezične i mentalne kategorije svake kultura i generacije«, istaknuo je Papa, koji nadalje objašnjava važnost prijevoda kao oblika »gostoljubivosti«. Prema njemu prevoditelj je »graditelj mostova« koji pomaže ljudima različitih jezika i kultura ne samo da komuniciraju, već i da se razumiju.

Sv. Jeronim bio je poznat i po velikoj odanosti Rimu i papama. »U turbulentnom vremenu u kojem su Crkvu često cijepale podjele među kršćanima Jeronim je gledao na Petrovu stolicu kao na sigurnu referentnu točku«, ustvrdio je Sveti Otac i dodao da je i sam Jeronim često bio uključen u gorke sporove zbog vjere koje je vodio s velikom gorljivošću. »Unatoč tome, iako je bio spreman žestoko se boriti za vjeru, on je volio i želio mir. Danas više nego ikad našem je svijetu potreban lijek milosrđa i mira«, naglasio je Rimski biskup.

Završavajući pismo papa Franjo je apelirao na sve da uzmu Sv. Jeronima kao primjer ljubavi prema Svetom pismu i predanosti proučavanju. »Želio bih posebno izazvati mlade ljude: Započnite istraživati svoje naslijeđe! Kršćanstvo vas čini nasljednicima nenadmašnog kulturnog blaga nad kojim morate preuzeti vlasništvo. Budite strastveni prema ovoj povijesti koja je vaša. Usudite se uprti pogled u mladog Jeronima, koji je poput trgovca u Isusovoj prisposobi prodao sve što je imao da bi kupio biser velike cijene«, napisao je na kraju papa Franjo i izrazio nadu da bi današnji ljudi mogli »zavoljeti ono što je Jeronim volio«, kako bi ponovno otkrili njegove spise i dopustili da nas dotakne njihova snažna duhovnost. Svoje je pismo Papa završio ukazujući na Blaženu Djevicu Mariju kao »model molitvenog čitanja Svetoga pisma«, potičući vjernike da povjere Gospi, »koja nas više od svih može naučiti kako čitati, meditirati, razmišljati i moliti se Bogu, koji se neumorno čini prisutnim u našem životu«.

iz uprave reda

KORIŠTENJE NOVIH MEDIJA

Dragi ministri i kustosi, Gospodin vam dao mir!

Ovim pismom šaljem misli vodilje (linee guida) za pripremu provincijskih ili kustodijskih direktorija o korištenju novih medija. Taj je dokument zatražen na Generalnome kapitolu 2019., u 7. zaključku, koje glasi:

Da bi se potaknulo obdržavanje propisa Konstitucija br. 66 § 3, generalni ministar sa svojim definatorijem, samostalno ili uz pomoć određenog povjerenstva, neka ostvari prouku o novim medijima kojima se redovnici služe i neka potom odredi liniju vodilju (usp. CIC kan. 666), po mogućnosti do kraja 2021. godine, kako bi se jasno i nedvosmisleno mogla usmjeriti upotreba ovih sredstava, predviđajući po mogućnosti do kraja 2022. godine i mjesno uključivanje od strane provincija i kustodija (usp. Konst., br. 66, § 4), uz stalno posuvremenjenje koje povlači neprekidan razvitak ove pojave.

Polazeći od ovog zahtjeva Generalnoga kapitula iz 2019. godine, Generalni ministar je ustanovio povjerenstvo koje je pripremilo prvi nacrt teksta. Nacrt je pregledao CCPS, potom je razrađen od strane istog povjerenstva i na kraju je povjeren na odobrenje Definatoriju. Definatorij je odobrio tekst ovih misli vodilja na svojoj 9. sjednici, 23. srpnja 2020. godine.

Prema kapitulskom zaključku sada dužnost prelazi na mjesne jurisdikcije. Zato je svaka jurisdikcija dužna pripremiti vlastiti direktorij o korištenju novih medija, »do kraja 2022.«. Ove generalne misli vodilje treba dakle uvrstiti u mjesne specifične propise provincija i kustodija.

Provincije i kustodije koje već posjeduju direktorije za korištenje novih medija mogu iskoristiti misli vodilje kao nužno sredstvo za reviziju svojih direktorija, kao što u stvari i naglašava kapitulski

zaključak da takve direktorije treba posadašnjiti »uz stalno posuvremenjenje koje povlači neprekidan razvitak ove pojave«.

Šestogodišnji plan Reda (2019.-2025.) poziva da se trebamo »suobličiti Evanđelju kako bismo postali misijsko bratstvo«. Misli vodilje pripremljene u jurisdikcijama trebaju slijediti ovaj smjer. Suobličiti se Evanđelju: to znači više poniznosti, manje egzibicionizma, kako bismo postali bratstvo: možda baš počevši od... gašenja mobitela u vrijeme obroka; biti misijsko bratstvo: stvaranjem mreže predžida propovijedanja Evanđelja, ali ne sami već kao zajednica!

Podite, predragi, dva po dva (kao misijsko bratstvo) u razne krajeve svijeta (pa i u razne dijelove Interneta!) i naviještajte ljudima mir i pokoru za oproštenje grijeha (a to znači Evanđelje! Usp. 1Čel 29; FF 366).

Uz blagoslov,

fra Carlos A. TROVARELLI, generalni ministar

fra Tomasz SZYMCAK, generalni tajnik

GENERALNE MISLI VODILJE ZA PRIPREMU PROVINCIJSKIH ILI KUSTODIJSKIH DIREKTORIJA O KORIŠTENJU NOVIH MEDIJA

Sljedeće *Generalne misli vodilje* o korištenju novih medija Generalni definatorij odobrio je privremeno (*ad experimentum*) na sjednici održanoj 23. srpnja 2020. Namijenjene su ministrima i provincijskim kustosima i njihov je sadržaj obvezujući za formuliranje *provincijskih ili kustodijskih direktorija o korištenju novih medija*. Naime, na jurisdikcije Reda spada:

- Da promiče opće razmišljanje braće o 'novim medijima', o njihovoj važnosti i korištenju, osobito u vezi s evangelizacijom (usp. Konst. čl. 66, § 3);
- Da pripremi i odobri odredbe (usp. Konst., čl. 66, § 4), koje će voditi brigu o socio-kul-

turalnom i mjesnom crkvenom kontekstu, davanjem konkretnih operativnih naznaka¹.

Ono što se nudi odnosi se prvotno na 'nove medije' ('*new media*', '*nuevos medios de comunicacion*', '*nowe media*'), premda se katkada u ovom kontekstu ponekad pomišlja i u općem smislu na tradicionalne medije². Tekst je podijeljen u šest odsjeka: (I.) Podrijetlo dokumenta; (II.) Definicija 'novih medija'; (III.) 'Mission statement'; (IV.) Opće inspirativne norme; (V.) Operativne naznake; (VI.) Posebne teme.

Pri razradi ovog teksta koristile su se naznake koje su u nekim federacijama i provincijama već na snazi, kao i praksa drugih redova.

I. Čemu ovaj dokument?

(a) Zatražio ga je Generalni kapitul iz 2019:

- Da bi se potaknulo obdržavanje propisa Konstitucija br. 66 § 3, generalni ministar sa svojim definatorijem, samostalno ili uz pomoć određenog povjerenstva, neka ostvari prouku o novim medijima kojima se redovnici služe i neka potom odredi liniju vodilju (usp. CIC kan. 666), po mogućnosti do kraja 2021. godine, kako bi se jasno i nedvosmisleno mogla usmjeriti upotreba ovih sredstava, predviđajući po mogućnosti do kraja 2022. godine i mjesno uključanje od strane provincija i kustodija (usp. Konst., br. 66, § 4), uz stalno posuvremenjenje koje povlači neprekidan razvitak ove pojave³.

(b) Predlaže ga i Crkva, koja se već 2002. suočila s tematikom novih medija u dokumentu Papinskog vijeća za društvene komunikacije, *Crkva i Internet*. Tom prigodom date su prve preporuke i ohrabrenja: »Važno je da se osobe, na svim crkvenim razinama, koriste Internetom na kreativan način, kako bi

¹ Na osnovi ovdje predstavljenih misli vodilja na jurisdikcije spada izrada posebnog 'direktorija' (Konst., čl. 66, § 4), koji će ocrtati *modus operandi* s obzirom na djelovanje braće i na području novih medija, bilo da se radi o osobnom računu (*account*), bilo o institucijskim kanalima komunikacije.

² Pod tradicionalne medije ovdje se shvaća tisak, film, televizija, radio...

³ GENERALNI KAPITUL 2019., *Prijedlozi usvojeni na Generalnome kapitolu 2019*. Prijedlog (motio) br. 7: *Korištenje novih medija, misli vodilje*.

ispunile vlastitu odgovornost i izvršile svoje djelovanje Crkve»⁴.

Opće crkvene odredbe u ovoj stvari nalaze se i u CIC, kanoni 822-832.

II. Definicija novih medija

Pod 'novim medijima' podrazumijeva se skup modernih sredstava digitalne komunikacije (temeljenih na *Internetu*, npr. web-postavke, elektronička pošta), među kojima posebnu važnost imaju društveni mediji, pomoću kojih korisnici razmjenjuju informacije i sadržaje (foto, video, iskustva, mišljenja), stvarajući društvene mreže (*social network / communities*). Karakterizira ih što su interaktivni i multimedijски te se mogu odnositi na javnu i osobnu komunikaciju. U taj su krug uključeni, kao primjer: osobni blog/vlog, YouTube, Instagram, Twitter, Facebook, Whatsapp, Telegram, ali i druge platforme namijenjene istom cilju.

III. Mission statement (izjava namjere)

Regula, karizma, povijest našeg Reda, osim što nas potiču na život po Evanđelju u poslušnosti, bez vlasništva i u čistoći, pozivaju nas stalno na pronalaženje novih sredstava/načina kako bismo utjelovili svoje poslanje i svoj *oblik života* vodeći računa o kulturalnim i crkvenim okolnostima, kao i o prikladnostima i načinima, tako i onima tehnološkima, da svjedočimo i širimo radosnu vijest. Iz toga proistječe potreba stalne obnove sredstava koja nam služe u evangelizaciji, uključivši i našu prisutnost na društvenim mrežama i korištenje novih sredstava komunikacije.

IV. Opće inspirativne norme

Za korištenje 'novih medija' od članova Reda traže se sljedeće inspirativne norme. Ove vrijede i onda kad se novi mediji vode institucijski, to jest kao formalni i službeni predstavnik Reda, njegove strukture služenja i upravljanja, ili pak kada osobno vode pojedina braća.

a) Djelatnosti brata franjevca konventualca na webu, kao uostalom i u svakidašnjem

⁴ PONTIFICIO CONSIGLIO DELLE COMUNICAZIONI SOCIALI, *La Chiesa e Internet*, n. 10, ili na http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/pccs/documents/rc_pc_pcss_doc:20020228_church-internet-it.html.

stvarnom životu, trebaju biti vođene evanđeoskim naputcima, učenjem Katoličke crkve, franjevačkom karizmom u odnosu na zavjetovane redovničke savjete, kao i zdravim osjećajem, dobrom voljom, razborom i tehničkom stručnošću. Treba ipak znati da Internet pridonosi upoznavanju našeg svjedočenja, naše karizme, ali isto tako uključuje i rizike ako se ne koristi na propisan način. Zbog toga se zahtijeva mudrost, poznavanje, spretnost i odgovornost da bismo bili zreli korisnici Interneta.

- b) Braća neka se na raznim digitalnim platformama predstave na prepoznatljiv način, sukladno vlastitom izboru franjevačkoga redovničkog života i poslanja. Posebnu pažnju treba posvetiti identitetu ponuđenom preko ovih medija: u stvari onima koji vide profile pojedine braće Reda franjevaca konventualaca prisutne na društvenim mrežama, nije lako razlikovati osobni identitet od institucijskog identiteta (u našem slučaju identitet Reda), radi li se o apostolatu ili privatnom životu i mišljenju. Slijedi da prisutnost jednog brata na društvenim mrežama, kao i na svakome drugom mjestu ili javnoj situaciji, može koristiti ili štetiti slici koju drugi korisnici povezuju uz naš stil života.
- c) Braća individualno prihvaćaju zakonsku i kaznenu odgovornost za objavljivanja i djelatnosti koji svaki od njih obavlja na društvenim mrežama i medijima.
- d) Prisutnost i stil, bilo na javnim objavljivanjima bilo na privatnima, mora poštovati dostojanstvo osobe, imajući u vidu interese i smisao zajedničkih akcija, posebno pazeći na znakove vremena i potrebe kultura gdje djelujemo (usp. Konst. čl. 96, §§ 3-4). To znači da prema kulturalnom okružju i u skladu evanđeoskih djelatnosti treba razlučiti koja su komunikativna, formalna ili neformalna sredstva prikladnija.
- e) Sadržaji i informacije objavljene/podijeljene neka promiču, a ne suprotstavljaju nauku Crkve (usp. CIC, kan. 823).
- f) Braća neka podijele/objavljaju sadržaje u suglasju s karizmom i duhovnošću Reda, njegova specifična poslanja u Crkvi.

- g) Kada se objavljuju materijali, treba se tražiti i poštovati autorska prava, vjerodostojnost izvora i brižljivost oko informacija.
- h) U skladu s pravom na privatnost i načelom razboritosti neka se ne šire preko novih medija političke/vjerske/seksualne poruke niti bilo kakva tvrdnja koja može stvarati zbrku ili izazvati sablazan protivne evanđelju. Braća neka nastoje biti jasna i jednosmislena u objavljenim/podijeljenim mišljenjima. Neka se posebno poštuju osobe i izbjegava izazivanje beskorisnih rasprava. U slučaju sukoba neka se zadrže blagi tonovi (Potvrđeno pravilo, pogl. III)⁵.
- i) Provjera sredstava komunikacije koje izravno vodi jurisdikcija (to jest, kada se radi o provincijskom ili kustodijskom pothvatu ili institucijskim kanalima), prema vlastitom pravu Reda, spada na višega poglavara s njegovim definatorijem ili na provincijski ili kustodijski kapitul (usp. Generalni statuti, br. 70).

V. Operativne naznake

1. Generalna uprava, u skladu s novijom tradicijom Reda u medijskoj zauzetosti, ohrabruje i korištenje 'novih medija' radi promicanja radosne vijesti, franjevačke karizme, našeg poslanja i naših nazočnosti u kulturama i mjesnim crkvama (usp. CIC, kn. 822, § 1).

Jurisdikcije

2. Svaka jurisdikcija neka zasebno odredi:
 - a. Mjesne norme, početno eksperimentalne, koje će odobriti viši poglavar sa svojim definatorijem, kao nadopunu ovih Generalnih misli vodilja, prema zahtjevu Generalnoga kapitula iz 2019. i Konstitucija, čl. 66, § 4.
 - b. Toplo se preporuča da viši poglavar sa svojim definatorijem ustanovi ured za komunikacije na razini jurisdikcije, radi promicanja, usklađivanja, provjere pravilnoga korištenja medija u jurisdikciji.

⁵ »Svjetujem, opominjem i potičem svoju braću u Gospodinu Isusu Kristu da se ne svađaju i ne prepiru (usp. 2 Tim 2,14) kad idu po svijetu i da druge ne osuđuju; nego neka budu blagi, miroljubivi i čedni, krotki i ponizni, neka sa svakim razgovaraju uljudno kako i dolikuje.«

- i. Odgovoran za taj ured neka bude tajnik jurisdikcije ili neki drugi brat posebno za to zadužen;
 - ii. Neka se pripremi statut spomenutog ureda, gdje će biti naznačene nadležnosti, operativne smjernice objavljivanja eventualnog biltena i web-stranica jurisdikcije, s naznakom supervizije web-stranica koje vode osobno braća Reda i načinom intervencije u zasebnim slučajevima;
 - iii. Takav ured/osoba neka vrši bratsku i očinsku ulogu bdjenja nad onim što se objavljuje, intervenirajući kada u objavljenim sadržajima pojedinog brata nađe sadržaje koji nisu spojivi s Redom (usp. CIC, kan. 823);
 - iv. Među nadležnostima provincijskog ili kustodijskog ureda poželjno je da se nađe i »službeni glasnogovornik« jurisdikcije, bilo za predstavnike tiska, bilo za nove medije. U tom slučaju treba nužno razlikovati uloge: glasnogovornik neka nikada ne bude iz kruga poglavara ili članova definitorija iz razloga pravne prikladnosti (opportunitá legale) i slobode demantiranja od strane poglavara;
 - v. Takav ured neka obavlja ulogu koordinacije »samostanskih« komunikacija, odnosno vođenja oblika unutarnje komunikacije jurisdikcije (kao što je npr. 'virtual cloister', virtualni klaustar, sastavljen u formi grupe Whatsapp jurisdikcije ili drugih platforma);
3. Svaka jurisdikcija u svojim provincijskim/kustodijskim statutima neka definira koja su to djela koja karakterizira korištenje medija (usp. Generalni statuti, br. 70, §§ 1-2) i neka uredi osobno korištenje 'novih medija' od strane braće, vodeći računa o crkvenim normama i onima prisutnima u Generalnim mislima vodiljama cijeloga Reda.
- Mjesna zajednica*
4. Svaki samostan u godišnjem programiranju na samostanskom kapitolu:
 - a. Neka razmotri i naznači načine korištenja novih medija radi obogaćivanja službe i apostolata koji obilježavaju zajednicu (usp. Konst., čl. 56, § 1);
 - b. Neka odredi načine predstavljanja, i putem novih medija, zajednice i njezinih djelatnosti. Poželjno je i ohrabruje se da uz blog postavku samostana i/ili službi koje mi vodimo budu pridružene i specifične forme interaktivne elektroničke komunikacije;
 - c. Radi promicanja klauzure, pa i u virtualnom smislu, zajednica neka odredi norme o razmjeni digitalnih materijala koji dolaze izvana i o obrani od slika, videa i zajedničkih tekstova koje nije prikladno podijeliti izvan zajednice (usp. Konst. čl. 25, § 3; 53, § 1; 66, §§ 1-3);
 - d. U slučaju prijenosa (ili webcasting) liturgijskih slavlja iz crkava Reda ili uz prisutnost braće, treba se pobrinuti za vjernost liturgijskim normama, izbjegavajući svaki personalizam ili ekscentričnost. Potom, neka se posveti osobita pažnja homiliji, sa sviješću da se neće moći brisati svaka riječ. Osim toga, neka se njeguje, koliko je to moguće, izvrsnost tehničke audiovizualne kvalitete prijenosa.
 - e. Zajednica po mogućnosti neka svake godine provjeri ostvarenje točke 4 a-b-c.
- Pojedina braća*
5. Za mlade u početnoj formaciji (postulanti, novaci i privremeni profesii):
 - a. Svaka provincija/kustodija neka uredi korištenje medija svojim provincijskim direktorijem za formaciju (usp. Konst., čl. 133, § 2) i pravilnikom za kuće formacije (usp. Konst., čl. 133, §§ 3-4), vodeći dužnu pažnju o kulturnom i povijesnom okruženju kao i specifičnim potrebama pojedine formativne etape.
 - b. U pojedinim jurisdikcijama neka se također razmotri korisnost formativnog iskustva pri prijelazu iz svijeta u samostan različitim pristupom korištenja društvenih medija, na primjer, ograničivši to posebno u vrijeme novicijata.
 - c. Treba ipak voditi brigu o glavnoj potrebi, a to je odgoj braće za korištenje novih medija sukladno s našim načinom života, »kako zbog toga ne bi osiromašili odnose s braćom« (Konst. čl. 66, § 3).

6. U razdoblju privremenih zavjeta treba predvidjeti obvezatne orijentativne i sustavne tečajeve korištenja novih medija, kako bi se ostvarilo »zrelo, odgovorno i umjereno korištenje« (Konst. čl. 66, § 3).
7. Zajedničko promišljanje o korištenju društvenih mreža (social network) potrebno je i od strane svećanih profesora, popraćeno odgojem za shvaćanje kako su i elektronička sredstva komunikacije »korisna za djelo evangelizacije« (Konst. čl. 66, § 3), ali upravljena i vođena na način sukladan redovničkom životu. U tom pogledu svaka jurisdikcija neka lokalno promiče formativne susrete i trenutke za svu zainteresiranu braću.
8. a. Svaka jurisdikcija neka odredi norme (usp. Konst., čl. 66, § 4) za otvaranje računa (account) novih medija, usmjerenih na službu, bilo da se radi o osobnim, bilo institucijskim računima (za ove posljednje usp. Generalne statute, br. 70, § 1).
- b. Dobro je da te norme odrede je li nužno tražiti dopuštenje višega poglavar ili je dovoljno samo obavijestiti o slučaju otvaranja osobnog računa sa svrhom evangelizacije.
9. Neka se vodi velika pažnja prema pitanjima vezanim uz različite kulturalne osjetljivosti, zbog činjenice da predmet objave 'on line' može biti opravdan u određenim dijelovima svijeta i kulturalno shvaćen pozitivnim, dok negdje drugdje može biti neprikladan ili nelegalan.

VI. Posebne teme

Modaliteti vođenja objava

1. Nabrajamo ukratko neke vidike i razmišljanja koji zahtijevaju posebnu pažnju:
 - a. Pri Internetu je teško odvajati osobnu od javne sfere. Postojanje različitih oblika sredstava (web-stranica, društvene mreže, blogovi, različite objave) otežava prosuđivanje razine vlastite privatnosti (privacy). Naša prisutnost na Internetu i naša komunikacija preko ovih sredstava treba zato biti otvorena i transparentna.
 - b. Kada se razmjenjuju sadržaji na Internetu, bilo oni koje vode naša braća ili netko drugi,

treba voditi brigu o sljedećim naznakama i zasebnim vidicima:

- i. Koja je svrha objavljivanja, kako služi poslanju?
- ii. Istinitost onoga što se objavljuje: ako se preuzimaju vijesti, nužno je naučiti njihovu kontrolu (debunking), kako bi se izbjeglo širenje lažnih novosti (fake news), a pri sumnji treba se znati uzdržati.
- iii. Kvaliteta objavljivanja. Treba doseći izvrsnost izražavanja, stila, nastojeći dobro iskoristiti medije i tehniku.
- iv. Intonacija. U svijetu koji je jako navezan na uvredljivi govor (hate speech), koji izražava užarena mišljenja, ton izlaganja mora uvijek biti s poštovanjem i razborom;
- v. Ako je doprinos stručan, valja znalački paziti u vrednovanju kad je prikladno intervenirati a kada je prikladnije šutjeti.
- vi. Kvalitetni interventi. Posebno kad se radi o osjetljivim ili kontroverznim pitanjima, treba se osloniti na savjete osoba koje su stručne u predmetu prije nego se objavi nešto što će na kraju dovesti do zbrke i daljnjih polemika.
- c. U slučaju pogreške, treba se pobrinuti za korekciju, eventualno ispraviti prilažući vlastitu ispriku, ako se pokaže nužnim.
- d. Svi objavljeni tekstovi, video i blogovi trebali bi se po mogućnosti pohraniti.

Norme vezane uz kontakte s maloljetnicima i ranjivim odraslim osobama

2. Sljedeće naznake od strane Reda s obzirom na odnos s maloljetnicima i ranjivim odraslim osobama treba primijeniti u društvenim sredstvima i elektroničkim sredstvima opće komunikacije.
 - a. Komunikacija s maloljetnicima treba biti ograničena na prigode koje čine dio poslanja i službe jednog fratra, izbjegavajući kontakte osobne naravi.
 - b. Treba izbjegavati: agresivne, prijeteće i zastrašujuće komentare; svaku vrstu dvoznačnosti s obzirom na seksualne sadržaje; fotografije ili komentare koji nude seksualni ili moralno neprikladan sadržaj.

- c. Bez dozvole roditelja (ili skrbnika) ne smiju se objavljivati fotografije gdje se pojavljuju maloljetnici ili detalje rada s maloljetnicima, osim onoga što proizlazi iz poslanja ili službe jednog fratra pri javnim slavljinama ili događanjima.
- d. Treba jako pripaziti na diskretnu reakciju prema maloljetnicima na društvenim mrežama ili osobnim računima (personal accounts), uz posvemašnje poštivanje civilnih državnih normi.

Digitalno arhiviranje

3. Arhiviranje neka se obavi bilo u tradicionalnom 'papirnatom' obliku, bilo u digitalnoj formi. Na to spadaju:
 - a. Službeni akti, kao što su npr. kapitulski ili defnitorijski zaključci, civilni akti kao što je čin vlasništva, odluke, priopćenja, ekonomskog izvješća i svega onoga što se smatra 'službenim' i 'javnim';
 - b. Pisma poglavara braći;
 - c. Podatci i materijali koji se odnose na digitalnu memoriju pojedinog brata.⁶

GENERALNI MINISTAR UZ BLAGDAN SV. FRANJE

Za ovogodišnju proslavu blagdana sv. Franje, o. General svoj braći Reda upućuje prigodno pismo s nekim lijepim popratnim mislima. Cjeloviti tekst u četiri jezične verzije nalazi se na web-stranica-ma Reda franjevac konventualaca. Ovdje samo podsjećamo na to i izdvajamo neke kratke misli vodilje. O. General temelji svoje razmišljanje na enciklici pape Franje »Fratelli tutti«, koju javnosti objavljuje baš u Asizu, nad grobom sv. Franje, na

⁶ S obzirom na materijale koji se odnose na *digitalnu memoriju* pojedinog fratra, svaka jurisdikcija neka omogućiti i odredi norme za očuvanje i spašavanje ne samo 'papirnatih' pisama (lettere cartacee), osobnu korespondenciju, dnevničke i ostale spise koji su ostali iza pokojne braće, već i sve ono što su braća pohranila u osobnom kompjutoru (personal computer) i žele da bude očuvano, poštujući mjesne propise u toj stvari.

njegovu svetkovinu, 4. listopada. »Moje razmišljanje usmjereno je prema jednoj jakoj prijetnji za bratstvo, a to je stav 'prisvajanja' ili jednostavno 'iskazivanje moći', kojoj se protivi velika mogućnost zvana 'darežljivost' ili besplatnost.« Zato poruka i nosi u naslovu Franjino upozorenje: »Neće tako biti među braćom«.

O. General svoje razmišljanje dijeli u dva dosta opširna poglavlja, gdje najprije raspravlja o tome što se zbiva kada vlast postaje stilom i nacrtom života. Potom prelazi na poruku besplatnog uzvraćanja kao posljedicu bratstva i stvaralački izvor budućnosti. Refleksije o. Generala uglavnom se temelje na franjevačkim izvorima i nastojanjima pape Franje da nas podsjeti i na naše početke. O. General završava pozdravom i porukom: »Ne preostaje mi drugo nego da vas pozdravim i ohrabrim radosno i zanosno slijediti Gospodinov život prema bratskome franjevačkom modelu. Sveti Franjo, Asiški siromašak, neka vas prati i vodi za dobro našega društva i cijele Crkve. Gospodin vam obilato podario svoj blagoslov«, završava svoju poruku Franjinim pozdravom naš generalni ministar fra Carlos A. Trovarelli.

NOVA GENERALOVA PORUKA UZ ŠIRENJE PANDEMIJE

Iz Koreje, gdje se u Seulu već nekoliko dana nalazio u karanteni u iščekivanju slavljenja provincijskog kapitula, o. General 21. listopada pozdravlja svu braću Reda te im upućuje novu poruku u vremenu drugog vala pandemije. »Stižu mi vijesti iz cijelog svijeta o zaraženoj braći, o zaprimljenima u bolnice, starima, mladima, bez razlike, čak i o smrti neke braće. Znamo vrlo dobro«, nastavlja o. General, »i ostale posljedice širenja ovog virusa, posebno one vezane uz život: svakodnevno uzdržavanje, novi odgoj, zdravlje napose, pa djelovanje; znamo vrlo dobro koliko je poraslo siromaštvo u cijelom svijetu... no nije mi namjera ponavljati ove stvari koje svi dobro poznate. Želim vas nadasve uvjeriti da vas prati moja molitva, moja duboka molitva, posebno za bolesnu braću, za one koji imaju komplikacija, za one koji su u bolnicama, za sve njihove ukućane, za bolesne s drugim komplikacijama.

Jamčim im svoju iskreno molitvu. Snažno potičem i vas da nastavite moliti, da još dublje molite, posebno za našu braću, ali i za osobe njima bliske, konačno, i za sve ljude svijeta. Tražim od svih da budu solidarni u što većoj mjeri. Od svih tražim solidarnost. Prva se sastoji u bliskosti sa svima, dakako, ali ima i drugih vrsta solidarnosti, a to je ono što možemo učiniti za druge. Svi se uistinu nalazimo u Božjim rukama, i to je veliko otajstvo. Povjermimo njemu ovo stanje, molimo od njega njegovo milosrđe. Zato, braćo, tražim od svih vas da uložite mnogo snage pred Gospodinom, i ovog časa tražim za sve, osobito za bolesne, Božju pomoć i njegov blagoslov«, zaključuje generalni ministar fra Carlos A. Trovarelli svoju poruku iz Seula.

FRA MAURO GAMBETTI KARDINAL

Služba za komunikacije našeg Reda: »U nedjelju, 25. listopada 2020. pri molitvi Angelusa, papa Franjo je najavio skori konzistorij, koji će se održati sljedećeg 28. studenoga, i na kojemu će biti uvedeno 13 novih kardinala, među kojima i naš subrat, fra Mauro M. Gambetti, sadašnji kustos Svetoga asiškog samostana.

Fra Mauro je rođen 27. listopada 1965. u mjestu Castel San Pietro Terme, kod Bologne, a nakon diplome inženjera mehanike pri Bolonjskom sveučilištu, u rujnu 1992. započeo je formativni hod u našem Redu. Jednostavne zavjete položio je 29. kolovoza 1995., a svečane 20. rujna 1998. Nakon bakalaureata u teologiji pri Teološkom institutu u Asizu, ostvario je licencijat iz teološke antropologije pri Teološkom fakultetu Srednje Italije u Firenci. Za svećenika je zaređen 8. siječnja 2000. u Longianu (Forli-Cesena), pri samostanu Krista raspetoga. U istoj je zajednici vršio službu gvardijana i animatora pastoralu mladih i zvanja. Godine 2009. braća tadašnje Bolonjske provincije izabrala su ga za provincijskog ministra, sve do 22. veljače 2013., kad je pozvan biti kustosom Generalne kustodije Svetoga asiškog samostana u četverogodištu 2013-2017. Istovremeno ga je asiški biskup imenovao biskupskim vikarom za pastoral pri papinskoj bazilici sv. Franje u Asizu i ostalim obli-

žnjim bogoslužnim središtima koja poslužuju naša subraća. Potvrđen je za generalnoga kustosa u daljnjem četverogodištu, sve do 2021., a izabran je i za predsjednika FIMP (Međusredozemna Federacija provincijskih ministara). Zahvalni o. Mauru za ovaj novi dar, pratimo našeg subrata jednodušnom molitvom u novoj službi univerzalne Crkve«, završava Ured za komunikacije našega Reda u priopćenju na svojem službenom portalu.

»To su Papine šale« – bile su prve riječi koje je izgovorio fra Mauro Gambetti nakon vijesti o svojem imenovanju. »Primam tu vijest sa zahvalnošću i radošću, u duhu poslušnosti Crkvi i služenju čovječanstvu, u ovo tako teško vrijeme za sve nas. Povjeravam svetom Franji svoj put i usvajam njegove riječi o bratstvu. Dar je to koji ću podijeliti sa svom djecom Božjom na putu ljubavi i samilosti prema bližnjem, našem bratu«, rekao je fra Mauro. Brojnim čestitarima pridružila se i naša Provincija, koja je preko provincijskog ministra fra Josipa Blaževića odmah čestitala fra Mauru i poželjela blagoslov od Gospodina na novom putu života.

Prethodno je novoimenovani kardinal Mauro Gambetti, u nedjelju 22. studenoga o. g., u asiškoj Gornjoj bazilici zaređen za biskupa (s naslovom nadbiskupa Tisidea, odnosno latinski Diocesis Tadduensis, koja se nekoć prostirala blizu Kartage, kao sufraganska biskupija Kartage u današnjem Tunisu). Biskupski red podijelio mu je kardinal Agostino Vallini, papinski legat za papinske bazilike sv. Franje u Asizu i Svete Marije anđeoske u Porcijunkuli. U prigodnoj čestitci general Reda, fra Carlos Alberto Trovarelli podsjetio je novog nadbiskupa i kardinala Gambettija: »Papa Franjo i tebe danas zove, kao nekoć Franju Asiškoga, da 'popraviš' Crkvu, ulažući svoje korake u njegove stope, znajući pak da se iza tvojih leđa nalazi Red, obitelj, spremna podržati te i uvijek prihvatiti. Zato, dragi fra Mauro, sretan ti hod!«

U brojnim razgovorima koji su ovog mjeseca objavljeni s novoimenovanim kardinalom Gambettijem, prethodnim generalnim kustosom Svetoga asiškog samostana, a sada jednim od najmlađih članova kardinalskoga zbora, novinari su često izdvajali njegovo prvo zanimanje i struku inženjera strojarstva, pitajući ga ponekad hoće li mu ta diploma pomoći u novoj biskupskoj službi i kardinalskoj ulozi. »Svakako. Vidjet ćemo uskoro što se od mene točno traži... ali moram priznati da mi je ova struka uvijek pomagala kao redovniku. Studij

strojarstva i ponešto radne prakse na tom području pozitivno su me obilježili u načinu prihvatanja stvarnosti i pristupanja problemima. U strojarstvu čovjek je dosta shematičan, racionalan u prihvaćanju stvarnosti i uvijek nastoji postići sintezu, rješenje. Mislim da je to korisna prtljaga i za zadatke koji će mi biti dodijeljeni.»

Ako uračunamo novoga kardinala, fra Maura Gambettija, čini se da je naš Red, računavši dako i ono razdoblje zajedničke povijesti s ostalim franjevačkim ograncima, dosad imao 33 kardinala, počevši od sv. Bonaventure (1273.) i Jakova Mascija (1278.), kasnijeg pape Nikole IV., a prethodno i provincijala naše Sklavonske provincije. Ako pak računamo samostalno razdoblje od diobe Reda 1517., prvi konventualski kardinal bio je Felice Peretti (1570.), kasniji papa Siksto V., a za njim slijede još sedam kardinala, od kojih je Lorenzo Ganganelli (1759.) postao papom pod imenom Klementa XIV. Posljednji kardinal prije novomenovanoga Maura Gambettija bio je Sicilijanac Antonio Maria Panebianco (1861.). Prošlo je dakle 159 godina kako je naš Red dobio kardinala. Trenutno kardinalski zbor broji 51 redovnika, najviše salezijanaca (devet) i isusovaca (sedam).

SJEĆANJE NA FRA PLACIDA

U Bazilici sv. Antuna Padovanskoga u Padovi 22. studenoga o. g. održana je prigodna komemoracija uz 76. obljetnicu mučeničke smrti fra Placida Cortesea. Euharistijsko slavlje vodio je umirovljeni nadbiskup u Trevisu, nekadašnji general Reda, mons. Gianfranco Agostino Gardin. Nakon svete mise, u ograničenom broju zbog strogih pandemijskih mjera braća su se okupila oko ispovjedaonice koja je sada postala memorijalno središte fra Placidovih štovatelja. U ovoj prigodi je padovanski »Messaggero di sant'Antonio« objavio dvije knjige o fra Placidu. Prvi životopisac p. Apollonio Tottoli pripremio je treće, posve izmijenjeno izdanje Placidove biografije, a vicepostulator p. Giorgio Laggioni skupa s novinarom Piero Lazzarinom napisao je knjigu »Cvjetići oca Placida, mučenika ljubavi i šutnje«. Za 21. siječnja predviđeno o otkrivanje mramorne komemorativne ploče, odnosno stupa s natpisom, na mjestu raskrižja trga

pred Bazilikom i ulice Botaničkog vrta, odakle su nacisti prijevarom odveli fra Placida u smrt. Svečanost pripremaju naši fratri, padovanska općina i židovska zajednica u Padovi. A kako javlja vicepostulator Laggioni, za nekoliko mjeseci očekuje se proglašenje papinskog dekreta o herojskim krepostima fra Placida, čime bi se ostvario još jedan korak našega creskog fratra prema oltaru.

FRATERNUS NUNTIVS 3/20

Naš Red četiri puta godišnje objavljuje u elektroničkom formatu informativno glasilo »Fraternus nuntius«. U početcima njegova objavljivanja u ciklostil-tehnici (70-tih godina) prevodili smo svaki broj, kako bi svoj braći Provincije bio dostupan. Zainteresirani ga sada mogu pronaći na portalu našeg Reda.

Najnoviji broj (3/20.) donosi dekret generalnog ministra Reda fra Carlosa Trovarellija o novim smjernicama provođenja tzv. subotnje godine pojedine braće. Na stranicama koje opisuju zbivanja u Redu možemo pratiti ono što izvještavaju generalni asistenti pojedine konferencije, pa za naš Srednjo-europski cetis izvješćuje fra Dominique Mathieu. Opisuje biskupsko ređenje bivšega generalnog ministra fra Marca Tasca, koji je postao genovskim nadbiskupom. Iz naše Hrvatske provincije opširno je opisan Tjedan trajne formacije u rujnu. Održani provincijski i kustodijski kapituli nalaze svoje opise i na stranicama ovoga glasila, koje obično pri kraju donosi statističke podatke iz proteklog tromjesečja, kada je preminulo petnaestak braće iz cijelog svijeta, od kojih je najstariji imao 95 godina (Brazilac), a najmlađi 42 godine (Bolivijac). Među preminulima nalazi se i nizozemski subrat, fra Thomas de Jong (87 godina), koji je više puta bio i kod nas. Spominjemo na kraju da je na popisu preminulih i bugarski biskup Petko Jordanov Hristov, nekadašnji član Reda.

Za kraj podsjećamo da i dalje Red u tiskanom formatu objavljuje bar dvaput godišnje službeno glasilo »Commentarium Ordinis«, nekadašnje latinsko izdanje, a danas s prilozima na raznim jezicima. Ova tiskovina izlazi već preko stotinu godina i prima je, prema dosadašnjoj praksi, svaki naš samostan.

franjevački red

ŽIVJETI I NASLJEDOVATI

Pismo franjevačkih Generalnih ministara

Svoj braći Prvoga reda

Povodom 800. obljetnice Nepotvrđenog pravila, mi Generalni ministri šaljemo ovo pismo. Kao zahvalno sjećanje. Kao žarku obnovu našega nasljedovanja Isusa Krista po načinu života brata Franje u Crkvi i svijetu kao manja braća. Na slavu Boga, »koji je potpuno dobro, sve dobro, cijelo dobro« (NPr XXIII,9).

Za početak

Još jedna obljetnica ... Samo da nije obvezatan posjet muzeju! 1221. završavala je jedna od mnogih »priča« koje su u kršćanskoj tradiciji rezultirale tekstom zvanim »regula«. O kakvoj se »književnoj vrsti« radi? Riječ »regula« pobuđuje vjerojatno u nama određeni mehanizam samoobrane, jer analogija je manje-više namjerna, to je nešto utvrđeno i shematizirano, možda i sterilno. Ako bolje pogledamo, vidjet ćemo da nije tako. Čitajući Nepotvrđeno pravilo, ima se osjećaj obzorja koja se otvaraju, perspektive koje šire dušu i puštaju u srce svjež zrak: i nakon 800 godina!

Da, prošlo je 800 godina i neizbježno je obilježavanje »obljetnice«. I ovdje se rađa novi osjećaj, ovaj put pobune: »Još jedna obljetnica! Kome to uopće treba?« Pokušajmo ne odgovarati unaprijed na pitanje - »Čemu služi obljetnica?« - ostavimo ga negdje u pozadini. Potrudimo se radije izbjeći slavljenje obljetnice kao da idemo u muzej, bez osobne proživljenosti, s turističkom radoznalošću, bez i najmanje želje da budemo osobno uključeni, ne samo zato »što bi trebalo«, ili zato jer je to »čuvani muzej«. Budimo »ozbiljni turisti«, koji ulaze u muzej sa sviješću da ih ono što će vidjeti neće ostaviti iste. Nalazimo se, dakle, pred umjetničkim djelom, pod nazivom *Nepotvrđeno pravilo*, djelo koje je, nažalost, bez godine nastanka i autora!

U trajnom osluškivanju ...Faze života po Evanđelju u Nepotvrđenom pravilu

Izravno, bez datuma i autora. Upravo tako! Govorimo o djelu koje se ne može sigurno i precizno datirati; ili točnije: trebalo bi uzeti u obzir mnoge mogućnosti, različito vrijeme za različite dijelove teksta. 1221. je godina u kojoj se ovaj proces zaustavlja, tako reći »krajnja godina«. Autor je sveti Franjo? Naravno, on daje srce Reguli, ulijeva joj životnu snagu Duha. Možda bi ipak trebalo reći da je to »zajednička regula«, djelo koje je osmišljeno i realizirano u dijalogu s fratriba i faktima. Prije svoga vremena, Franjo Asiški je bio među onima koji je znao izraziti jedno od snažnijih načela pape Franje: »Stvarnost je važnija od ideje« (Evangelii Gaudium, bb. 231-233). Pred nama nije normativni tekst, napisan za stolom, nego nešto što je nastalo u dijalogu s životom, štoviše, ovo je više »komad života« nego »komad papira«. Napisane riječi nastoje dati odgovor na pitanja nastala iz konstantnog osluškivanja konkretne stvarnosti. U Nepotvrđenom pravilu prepoznamo genijalnost onoga koji je znao prepoznati »izravno« istinska pitanja i ponuditi efikasna rješenja. Da, genij se često sastoji u ovome: u sposobnosti prepoznavanja pravih pitanja, ne apstraktnih, nego onih urgentnih, koja se »osjećaju na vlastitoj koži«, u prvom licu; na davanju uvjerljivih odgovora, ne samo jer su »pravi« u tom trenutku, nego zato jer su se pokazali takvima tijekom stoljeća, dajući odgovore u tom istom tonu. I nakon 800 godina još uvijek smo ovdje, u nastojanju da odgovorimo u skladu s tom intuicijom, jer smo »uvjereni« da vrijedi truda!

Ono što posebno pogađa u ovom umjetničkom djelu, zvanom Nepotvrđeno pravilo, jest posebno njegov strastveni karakter. Čitajući ga, odmah se razumije da ne daje tek neka pravila za male stvari, nego nastoji dati odrednice koje reguliraju odnose. Nije to tekst za pismoznance nego za učenike (usp. Mt 13,52). Temeljni odnos koji maksimalno isijava svoju životnu energiju je odnos s Gospodinom Isusom, koji se doživljava kao blago vlastitoga života. Kušano zaista! Tijelom i dušom! Znamo to: početak Nepotvrđenog pravila nedvosmisleno

izjavljuje da je pravilo i život manje braće »nasljedovati nauk i stope našega Gospodina Isusa Krista« (NPr I, 1), živjeti evanđelje: poglavlje za poglavljem se nižu serija uputa, nekad sažetijih, nekada izrečenih vrlo osobno, od srca, da bi se evanđelje živjelo; i da bi se to postiglo, sv. Franjo nas poziva da se odrečemo svega, svega što zarobljava. Naravno, samo ukoliko smo se dali iznenaditi i utješiti nazočnošću Isusa Krista u našem životu, ima smisla živjeti »bez vlasništva« (NPr I, 1); inače je to tužni pauperizam. »Ništa, dakle, drugo ne žudimo, ništa drugo ne želimo, ništa drugo neka nam se ne mili niti nas veseli osim Stvoritelj, Otkupitelj i Spasitelj naš, jedini pravi Bog, koji je potpuno dobro, sve dobro, cijelo dobro, pravo i najveće dobro, koji je jedini dobar« (NPr XXIII, 9); Bilo bi tužno, možda bi nam rekao sv. Franjo sa svojom prvom braćom, ako bismo htjeli »sve prodati« a da prije nismo osjetili radost jednoga takvog blaga, koje je nadmašilo sva naša očekivanja, blaga koje je Isus, blaga od onoga neizmjereno simpatičnog pogleda koje Sin Božji uvijek upravlja svakome od nas, stvarajući zajedništvo.

Duhovnost a ne duhovnjaštvo

»Duh Gospodnji teži za poniznošću, trpljenjem, čistom jednostavnošću, i istinskim mirom duha« (NPr XVII, 15-15)

Među »bojama« i »tonovima« ovoga teksta svakako je njegova jednostavnost. Pozor: ne banalnost i olako pojednostavljivanje, već oštra inteligencija nekoga tko je otkrio crvenu nit, u stanju dati ono što što ujedinjuje. Ono što drži zajedno tijelo Nepotvrđenog pravila jest upravo središnje mjesto koje se daje životu u duhu. Što to znači? I ovdje to najprije znači dijalog sa stvarnim životom! Franjo Asiški ne zna unaprijed što je Duh Sveti i kako djeluje, tvrda zemlja svakodnevnog življenja uči ga prepoznati glas Duha. Glas Duha ima svoj nezamjenjivi i blagi ton, koji je sv. Franjo znao prepoznati vrhunskom pozornošću i vjerom! Zaslužan je što je regula uspjela sačuvati i prenijeti putove bora života, imajući Duha Gospodnjeg. Možemo se tako okoristiti nekim uputama i nakon 800 godina, ne duhovnjačkim uputama, što znači da nisu izrečene prije samog života, ideološki, nego duhovno, jer su »pokupljene« iz vibracija samoga Duha koji se udiše živeći među ljudima. Koje su to

duhovne upute? Barem one najdragocjenije? Moglo bi ih se sažeti u nekoliko ključnih točaka:

- Uobičajena konkretnost: Nepotvrđeno pravilo zaranja prste u stvarno tkivo egzistencije, sa svojim čimbenicima, ponekad kontradiktornim, drugi put obećavajućim, u svakom slučaju ne gubi se u asketskim propisima, i njegova najveća zadaća je brinuti se za život, u svim njegovim oblicima. Ima na srcu put života! Ne uporno očuvanje struktura. I ovdje bi se moglo citirati: započinje procese, ne prisvaja si prostore (usp. EG 223).
- Bez navezanosti na aplauze: Na tisuće načina nas Franjo potiče, ovdje se čini kao na koljenima, da budemo pozorni, da tražimo značenje, ali ne ono koje prelazi u egzibicionizam. Dobro je znao naš svetac koliko je tanka linija i osjetljiva granica: zavaravati se da se živi evanđelje jer se ima mnogo sljedbenika i mnogo aplauza, mnogo lajkova i sljedbenika na društvenim mrežama. Potrebna je ponizna trijeznost, jer »duh tijela želi i veoma nastoji da posjeduje riječi, a malo da djeluje, i ne traži pobožnosti i unutarnje svetosti duha, nego hoće i želi pobožnost i svetost koja se pokazuje vani pred ljudima« (NPr XVII, 11-12). Ponekad postoji rizik da se nazove »proroštvom« ono što je samo svjetlucavi izlog. Sveti Franjo je to znao: proroštvo nije pozornica za nastupe, i traži puno poniznosti, puno straha... ako ni zašto drugo, onda zato jer proroci loše završavaju.
- Veliko gubljenje vremena: Mnoštvo je riječi potrošeno u Nepotvrđenom pravilu da se kaže da fratri ne smiju biti škrti u trošenju svoga vremena na molitvu: »Stoga se, braćo, svi veoma čuvajmo da pod izlikom kakve nagrade, djela ili pomoći ne upropastimo ili udaljimo svoj duh i srce od Gospodina. Nego u svetoj ljubavi, koja je Bog, molim svu braću, kako ministre tako i ostale, da otklone svaku zapreku i kane se svake brige i tjeskobe, što bolje mogu, te nastoje neokaljana srca i čista duha služiti, ljubiti, štovati i častiti Gospodina Boga, što on nadasve traži. I uvijek gradimo nastambu i boravište njemu koji je Gospodin Bog svemoguć« (NPr XXII, 25-27). Ovaj, zaista duhovni poziv: na besplatnost, na velikodušnost boravka, u naizgled sterilnom vremenu, ali koje ustvari hrani duhovni život.

Bez ove uporne vjernosti molitvi za sv. Franju sve riskira da postane farsa, ili u najboljem slučaju voljni napor bez radosti.

U opoziciji protiv Franje. Samo kao braća

»Čuvajte svoje duše i svoje braće. Neka fratri nemaju nikakvu moć ni vlast, posebno nad braćom« (NPr V, 1.9)

Kao što postoji »antikrist« (Usp. 1Iv 2.18), tako postoji »anti-Franjo«. Da li posvećenost bratskom životu čini razliku? Ne samo bratskom životu, nego skrbi općenito, ili naprotiv, nezainteresiranost u tom životu čini razliku. Nepotvrđeno pravilo ne šteti poticaje kako bi nasljedovanje Krista bilo na bratski način. To je skoro kao »dogma«, nešto što se proteže kroz sve retke teksta, moglo bi se to reći i ovako: ništa je više protu-franjevačko (trebalo bi reći i protu-kršćansko) kao stil života koji se razvija u nebrizi za bratske odnose, kojih dušu-život treba čuvati!

Čini se da Franjo želi potaknuti u nama zdrav strah od svakog oblika nezainteresiranosti za drugoga: formulira na tisuće poziva, uzetih i onih iz života, kako bi se moglo u srcu zadržati uvjerenje da je drugi za nas uvijek »dug«, glas koji nas zove, netko kome ne možemo ne posvetiti pozornost. U mnoštvu oblika neki od njih, nakon stoljeća, zadržavaju svu svoju privlačnost:

- Ljubaznost bez pretvaranja: neprijatelj protiv kojega se treba konstanto boriti jest svakako »obješeni nos«, uporno zatvaranje, lažno ponižno držanje (koje je ustvari mučno)! »Neka se braća čuvaju da se izvana ne pokazuju žalosni i namršteni licemjeri, nego neka se pokazuju radosni u Gospodinu« (NPr VII,16). Treba se dakle uvijek smijati? Nije u tome stvar! Ne radi se o tome da postanemo stručnjaci u jeftinom lažiranju osmjeha na sve strane, ključno je ne dopustiti da nas uvjetuju naši unutarnji osjećaji, koji su uvijek nestalni i promjenjivi. Poslušat ćemo, naravno, i naše srce kada je tužno, ali ne trebamo pri tome kažnjavati druge svojom namrštenom svadljivošću.
- Neosjetljivost prema »pretjerano osjetljivim«: Često imamo priliku susresti »gubavce«, tvrde i teške situacije s kojima se moramo susresti. I ovdje Nepotvrđeno pravilo nas poziva na oprez i na »ušutkavanje« onih glasova u sebi koji nas

potiču da pobjegnemo daleko, da se distanciramo. Poziv upućen fratrima je da se »moraju radovati kada žive s osobama beznačajnim i prezrenim, među siromašnim, slabima i bolesnima, gubavcima i među prošnjacima kraj puta« (NPr IX, 2). Zadatak postaje teži kada je brat od kojeg ne smijem pobjeći, siromah: netko tko remeti moje planove, ispružena ruka koja me prisiljava da izmišljam nepoznate putove zajedništva, to su rane koje ne želimo gledati i koje nas pozivaju na novu osjetljivost (koju ne smijemo ništa ušutkati): onu suosjećajnoga Isusova srca.

- Bezobraznost koju trebamo vratiti: naučiti iz patnje. Da bratski život nije lagodna i romantična šetnja nešto je što je potpuno jasno iz Nepotvrđenog pravila. Ono što posebno pogađa glede bratskog života jest da su poteškoće, ponekad vrlo teške, za Franju neka vrsta prilike, on bi rekao čak »milosti«! Izazov (ovaj put zaista to) jest da se dopustimo dotaknuti od osoba kojih se plašimo ili koje nam najviše smetaju, da ne bježimo od njih, možda naučimo nešto novo, bar mrvicu one slobode koja se kuša kada, možda tek mucajući, uspijevamo »umrijeti da bi uskrsnuli«.

Manje od onoga tko važi malo. Da bi rekli »malenost«

»Neka se nijedan ne zove priorom, nego neka se svi općenito zovu manjom braćom.« (NPr VI, 3)

Manja (ili mala) braća. Ovo je kršteno ime koje sv. Franjo želi dati onima koji mu povjeruju i žele živjeti po ovom pravilu. Malenost! Riječ s tisuću značenja i nezamislivih pojedinosti. Je li moguće pronaći jednu formulu koja bi ih sve objedinila?

Puno je uloženo napora u pronalaženje ovog sažetka. Bez pretenzija na sveukupnost, možda bi se moglo reći da riječ »malenost« opisuje odluku da se važi »manje od onoga tko važi malo«. Ovo je istinsko proroštvo! Ovo je srž koju je skoro nemoguće živjeti, ali koja zadržava nataknutom sposobnost da nas upozori na rizik uznositosti i posjedovanja. Je li ovo krepost?

- Preciznije rečeno, malenost nije asketska osobina, znači skup određenog ponašanja, koje riskira da bude svedeno na mrtvenje, kao da se radi o potrazi za »osobnim unutarnjim savršen-

stvom«. To je više način života, i u tom smislu jedan način odnosa: s osobama, sa stvorenim svijetom, s Bogom. Manji je onaj koji se nikada ne umara priznati punim plućima da sve što postoji potječe od Boga, i stoga ne može ne živjeti u »stanju zahvalnosti«.

- Sinodalnost, zajedničko razlučivanje: ovo su možda najčešći izrazi u današnjoj Crkvi. Znamo, kada se o nečemu puno govori, onda je to zato jer toga nedostaje. Hitnost. Ili se plašimo uistinu biti sinodalni, ili se plašimo da ukoliko razlučujemo nešto zajedno, uvijek se gubi nešto od sebe. Izrazi o kojima se govori su moderni; Sv. Franjo ih nije poznao ni koristio, ipak vrlo često pozivanje na razne oblike poslušnosti u Nepotvrđenom pravilu događaju se na pozadini slušanja i međusobnog služenja: »*Za ljubav koja dolazi od Duha neka duhovnom ljubavlju služe i pokoravaju se jedni drugima*« (NPr V, 14). Malenost je i ovo: ne proizvodimo mi »istinu«, nego nam biva uvijek darovana »izvana«, iz zajedničkog slušanja, »iz ljubavi koja dolazi od Duha«.
- Životnu i stvarnu sintezu malenosti trebalo bi možda prepoznati u odricanju od vlasti, koje se u Nepotvrđenom pravilu pojavljuje u mnogostrukim perspektivama, koje sve kvalificiraju osobu koja za sebe ne ostavlja ništa: vratiti, darovati, dati, veličati, zahvaljivati, blagoslivljati (NPr XXIII).

U svetoj otvorenosti. Ići po svijetu

»Kada vide da se sviđa Bogu, neka navještaju riječ Božju« (NPr XVI,7)

Biti darovani Gospodinom, štoviše, biti potpuno predani Njemu. »*I sva braća gdje god bila, neka imaju na umu, kako su dala sebe i predala tijela svoja Gospodinu našem Isusu Kristu*« (NPr XVI, 10) - predstavlja trajni hod u životu manje braće, koja su pozvana da se raduju zbog svoje pripadnosti Gospodinu ne pojedinačno ili tražeći zajedništvo samo unutar zajednice (koje je uvijek nestalno), nego prihvaćajući Gospodinov poziv da budu misionari, da prolaze putovima svijeta, da ljudima navijeste riječ Božju. U Nepotvrđenom pravilu se ne nailazi na mnogo riječi koje kažu što je to propovijedanje: nema preciznih uputa što govoriti. Može se ipak biti sigurni da je nakana sv. Franje

bila da privilegira propovijedanje djelima, posebno preko odricanja od svake vrste prava glede ljudi među kojima se boravi. Izričito navještenje riječi ostaje važno, ali sa sviješću odgovornosti da se, preko načina ostvarivanja odnosa, ne izda evanđelje što se usmeno propovijedalo.

Štoviše, rečeno još radikalnije, možda se nije daleko ako se naglasi u Nepotvrđenom pravilu jedna činjenica koja je po sebi oslobađajuća i neočekivana: često se navješćuje evanđelje bez govorenja i činjenja, jednostavno prihvaćajući bez gorčine vlastiti status siromaha; svi su pozvani prije svega da primaju. Naviješta se poruka evanđelja pokazujući to na vlastitom tijelu, radikalno stanje ograničenosti, uvijek potrebno milosrđa: »*A budući da svi mi bijednici i grešnici nismo dostojni ime ti reći, ponizno molimo da gospodin naš Isus Krist, Sin tvoj ljubljani, u kome ti sva milina, skupa s Duhom Svetim Tješiteljem za sve zahvaljuje*« (NPr XXIII, 5).

ZAKLJUČAK

Nikada stavljeni pečat

Nepotvrđeno: Izraz služi da precizira da se nalazimo pred tekstom koji, iz raznih razloga, nikada nije dobio pečat službenog odobrenja, papinskom bulom. Vrijedi li možda iskoristiti taj nedostatak bule, ne samo kao formalnu pravnu činjenicu, nego i kao egzistencijalnu vrijednost. Želimo, dakle zahvaliti Gospodinu za dar svjedočanstva - više nego za tekst koji ostaje »bez granica«, još uvijek otvoreno i »generativno«. Na papiru, Nepotvrđeno pravilo se ne može nasljedovati, ali može se naći na živom tkivu onoga tko ga prihvaća, po »*Božjem nadahnuću*« (NPr II, 1), poziv živjeti vlastitu vjeru u skladu s genijem Sv. Franje.

Usred mnogih teškoća našega vremena, sudjelujući u bolima mnogih muškaraca i žena u najrazličitijim krajevima svijeta, želimo zadržati upaljenim plamičak optimizma kršćanske nade, prihvaćajući zahvalni poticaj sv. Franje, koji u bijedama svijeta, nikada nije prestao blagoslivljati Gospodina, »*koji je jedini dobar, milostiv, blag, mio i sladak, koji je jedini svet, pravedan, istinit i prav, koji je jedini dobrotiv, nevin i čist, od kojega, po kojemu i u kojemu je sve oproštenje, sva milost, sva slava svih pokornika*« (NPr XXIII, 9).

Pozivamo sve članove franjevačke obitelji da nam se pridruže u obilježavanju poziva sv. Franje,

jesno izraženog u Nepotvrđenom pravilu, da žive život vođen Duhom Božjim, utemeljen u ljudskom iskustvu i otvoren začuđujućoj Božjoj ljubavi i blizini koju Bog daruje onima koji su spremni dopustiti mu da bude u središtu njihova života.

*Svemogućí, presveti, višnji i vrhovni Bože,
Oče sveti i pravedni, Gospodaru,
kralju neba i zemlje,
radi tebe ti zahvaljujemo!* (NPr XXIII, 1)

Rim, 4. listopada 2020
Svetkovina Sv. Franje Asiškog.

GENERALNI MINISTRI PRVOGA REDA

»Molim svu braću da nauče pismo i smisao onoga što je u ovom životu napisano za spas naše duše i da to često dozivaju u pamet« (NPr XXIV, 1).

KARDINALOVA PORUKA PRED BOŽIĆ

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić na početku ovogodišnjeg došašća, kao pripremu na slavljenje došašća i Božića u pandemijskim uvjetima, među ostalim je, 30. studenoga, poručio svome kleru i ostalim vjernicima:

Draga braćo i sestre, osjećamo prisutnost: dvojba, nesnalaženja, tjeskoba, a ponekad i izgubljenosti. Ali, nije li baš to ozračje iz kojega se javlja ljudski vapaj za spasenjem i Spasiteljem? Nije li to tlo s kojega se čuje proročki krik i čežnja za Božjom blizinom, za zajedništvom među ljudima, za novošću koja dokida nepravde i živi sućut te ljubav prema najslabijima? Stoga neka ovo došašće bude iznimno vrijeme molitve. Molitva stvara ozračje u kojemu se čovjek susreće s Bogom, sa svim svojim poteškoćama: osobnim, obiteljskim, društvenim. Bog nas na putu našega života prati, dijeli naše zabrinutosti i liječi naše rane. Razdoblje pandemije, uz prijetnju da vjernici budu obeshrabreni, pokazalo je da Crkva živi u svim okolnostima, a pruža se prilika da uvidimo kolika je važnost zajedničkih slavlja u crkvi, čemu pridonosi, prema čemu vodi i što pospješuje, razmatranje i molitva u obitelji te jačanje duhovne i molitvene povezanosti, osobito u župnim zajednicama.

Došašće je i iznimno snažno vrijeme znakova, koji su redovito pomiješani, a vide se u crkvenom i širem društvenom prostoru. Kao što nam se posebno u ovo vrijeme nameću znakovi bolesti i umiranja, u vjeri smo svjesni da oni nisu nosive sastavnice našega postojanja. Mi živimo od znakova života. Došašće nas poziva na budnost i pozornost prema pokazateljima života. To je vrijeme očitovanja nade koja rađa novi život. Čvrsto smo uvjereni da je ovo vrijeme poteškoća ujedno i vrijeme milosti u kojemu Božji Duh djeluje, povjeravajući svoju snagu onima koji u srcu nose pouzdanje u Gospodina, jer to je nada koja ne postiđuje. To pak pouzdanje ne živi u ravnodušnosti. Ono je stvarno kada postaje djelatnom brigom za bližnje. Koliko je samo potreba i mogućnosti da se u društvenim ograničenjima ublaže udaljenosti, samoće, napuštenosti. Izazovi su to došašća u kojima je prisutan i djelatlan Krist, nada naša.

Subraćo svećenici dijecezanski i redovnički, naše crkveno djelovanje neka bude vođeno stavom da se ni u ovome vremenu posebnih okolnosti načelno ništa ne dokida. Naime, vođeni evanđeoskom mudrošću i pastoralnom razboritošću, tražimo mogućnosti i načine u zadanim ograničenjima. To se odnosi poglavito na nas svećenike da bismo na istu snagu Božjega Duha mogli upućivati vjernike. Istodobno susrećemo zadivljujuće primjere tolikih vjernika koji su svojom nesebičnošću i žrtvom nama svećenicima nadahnuće za življenje vjere u našem pozivu. Ondje gdje osjetimo da nešto nije moguće, zahvalit ćemo Gospodinu i za to, ali uvijek provjeravajući jesmo li učinili sve što smo mogli učiniti...

iz provincije

PLANERSKI SUSRET GVARDIJANA I UPRAVE

U Šibeniku je u utorak, 29. rujna ove godine, održan redoviti susret gvardijana naših samostana i Provincijske uprave, sa svrhom zajedničkog planiranja važnijih provincijskih i samostanskih događanja u sljedećoj radno-akademskoj godini. U pozdravnom govoru o. Provincijal je istaknuo važnost zajedničkog programiranja, na što nas sve češće podsjećaju noviji dokumenti Reda i Crkve. Podsjetio je kako mu je upravo stiglo zajedničko pismo franjevačkih generala koji podsjećaju na 800 godina Nepotvrđenog pravila i naglašavaju jednostavnost ovoga Franjina spisa koji otvara mogućnost dijaloga sa svakidašnjim životom. Potom je uslijedio najopširniji dio susreta, a to je osvrt na ostvarenja Četverogodišnjega provincijskog plana. Posebno su se braća osvrnula na skori Izvanredni provincijski kapitul, iznijela neke prijedloge i sugestije. Gvardijani su najavili broj svoje braće koja namjeravaju sudjelovati na ovom skupu, kako bi se sa sigurnošću moglo znati da će kapitul imati traženi kvorum, a to su dvije trećine sve braće svećanih zavjeta u Provinciji. Iz ponuđene brojčane slike očito je da ne bi smjelo biti problema s kvorumom. O. Miljenko je objasnio metodologiju rada ovoga kapitula, te je prihvaćena sugestija da je za prijedloge »juxta modum« dovoljan vremenski razmak od dva sata. Nekoliko prijedloga čulo se u vezi s predviđenim planerom, te su uvrštene ili izvršene neke promjene. O. Provincijal je najavio kanonsku vizitaciju nakon skorih duhovnih vježbi (dakle, od druge polovice listopada), pa će zbog toga uobičajeni adventski susreti ove godine izostati. Na kraju su braća informirana o neposrednoj proslavi Dana Provincije u Splitu, odnosno Solinu, na blagdan sv. Jeronima. Prigodom svečane večere u samostanskoj blagovaonici proslavljeni su imendani dvojice prisutne braće, fra Miljenka Hontića i fra Michaela

Pavića, kojima je o. Provincijal izrazio zajedničke čestitke provincijske zajednice predstavljene ovdje svojom upravom i samostanskim poglavarima.

PROSLAVLJEN DAN PROVINCIJE

U ponedjeljak, 28. rujna 2020. popodne, kako je gore izviješteno, provincijski definitorijski susret održao je svoju redovitu sjednicu u Šibeniku, na poziv fra Ivana Bradarića, šibenskog gvardijana, povodom Godine sv. Nikole Tavelića, koja završava njegovom svetkovinom 14. studenoga o. g. Dan kasnije, u utorak 29. rujna dopodne, definitorijski susret se priključio biskupijskoj proslavi sv. Mihaela Arkandela u šibenskoj katedrali. Popodne je održan godišnji planerski susret gvardijana s upravom provincije, a navečer su svečano proslavljena dva imendana naših svećara, fra Miljenka Hontića i fra Mihaela Pavića.

U srijedu 30. rujna uslijedila je svečana proslava Dana provincije u Splitu i Solinu uz sudjelovanje 26 braće iz naše provincije. Dan Provincije ove godine bio je jedinstven po obilježavanju 1600. godišnjice smrti sv. Jeronima, našeg zaštitnika. Split je odabran jer tri franjevačke provincije koje se ponose sv. Jeronimom kao svojim zaštitnikom (zadarska, TOR i naša), imaju svoj samostan u Splitu, a bila je zajednička želja zajedničkog zaštitnika proslaviti zajedno, makar i samo jednom znakovitom gestom. Stoga su sve tri provincije proslavu započele u svojim matičnim splitskim samostanima prigodnim ručkom i popodnevnom programom u vlastitom aranžmanu, a završile svečanom svetom misom u Solinu, priključujući se nacionalnoj proslavi sv. Jeronima u organizaciji Splitsko-makarske nadbiskupije, dok je Splitsko-dalmatinska županija priredila i prigodnu civilnu proslavu na kojoj je u ime Provincije sudjelovao fra Tomislav Glavnik, provincijski vikar, zaslužan i za realizaciju kipa sv. Jeronima koji će uskoro, nakon što je upravo

blagoslovljen, biti otpremljen i postavljen u Svetoj Zemlji.

Sadržaj ove naše provincijske proslave obogatio je prigodno objavljivanje spomenice »Svetom Jeronimu posvećeno«, koja prvi put javnosti predstavlja dijelove inkunabule *Vita epistole de sancto hieronymo ulgare* (Ferrara 1467.), vlasništvo Knjižnice samostana Franjevaca konventualaca u Šibeniku. Bogato ilustriranu spomenicu u koloru, na stotinjak stranica opsega, i sjajnom papiru, uredio je i uvodnim naznakama popratio fra Ljudevit A. Maračić, provincijski knjižničar i arhivar. Spomenica je objavljena u izdanju Veritasa-Glasnika sv. Antuna Padovanskoga i Splitsko-dalmatinske županije. Spomenica je najprije predstavljena za medije 29. rujna u klausturu sv. Frane u Splitu, a na Dan provincije za sudionike ove proslave, u samostanskoj dvorani sv. Frane. Dana 1. listopada predstavljena je za Grad Šibenik, a 2. listopada u dvorani sv. Franje u Zagrebu za zagrebačku javnost.

Nakon predstavljanja spomenice o Danu provincije, uslijedilo je euharistijsko slavlje u Solinu, koje je trebao predslaviti kardinal Jose Tolentino de Mendonca, vatikanski bibliotekar, no zbog njegove spriječenosti, predslavio je mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski i predsjednik HBK, u zajedništvu s preko pedeset svećenika i više biskupa. Susret je završen prigodnom večerom i bratskim druženjem.

IZVANREDNI PROVINCijski KAPITUL

A) SAZIVNO PISMO O. PROVINCijALA

Draga braćo kapitularci!

Pred nama je skori Izvanredni provincijski kapitul koji će se održati u Zagrebu, 6. i 7. listopada 2020. godine. Zahvaljujem svima koji ste se hrabro odazvali unatoč epidemiološkim okolnostima, pastoralnim obvezama ili dobi. Važna nam je nazočnost svakog brata je bez kvoruma (2/3 članova Provincije) kapitul se ne može održati. Pojedina braća su opravdano spriječena zbog teškog zdravstvenog stanja ili udaljenosti, pa je to razlog više da oni domaći ne zakažu.

U ovom dopisu slijede konkretni naputci kako bi Kapitul protekao skladno i brzo, bez nepotrebnog gubljenja vremena i praznih hodova. Upute smo uglavnom već predstavili na sastanku gvardijana s upravom Provincije pa ostala braća od njih mogu zatražiti eventualna pojašnjenja.

Još jednom sve kapitulare molim da prouče poslani prijedlog obnovljenih provincijskih statuta kako na kapitul ne bi došli nespremni. Eventualne predlagatelje *iuxta modum* ljubazno molim da pripreme u pisanoj formi i predaju što ranije kako bi ih predsjedničko vijeće žurno moglo obraditi i dati na izglasavanje te se Kapitul završi u postavljenim vremenskim okvirima, ako već ne i ranije.

Kako bismo rizik od moguće zaraze COVIDOM-19 smanjili na minimum, nastojmo se pridržavati propisanih mjera, razmaka, korištenjem dezinficijensa, a preporučam i maske u zatvorenom prostoru. Gvardijan domaćin će organizirati i obroke u dva blagovolišta, a po potrebi i u odvojenim terminima, kako bi svi mogli biti na distanci.

Sve kapitulare molim da ponesu albu i štolu bijele boje.

U nastavku slijede upute sudionicima i Dnevni red kapitula.

Ako ima braće kojoj ne bi bio problem noćenja u dvokrevetnoj sobi, mislim osobito na mlađu braću, bio bih im zahvalan da se jave zagrebačkom gvardijanu fra Tomislavu Glavniku. Istu molbu ponavljam svima, osobito gvardijanima, da potvrde broj braće koja dolaze na kapitul, radi noćenja i hrane.

Svima želim blagoslovljenu svetkovinu našeg nebeskog zaštitnika sv. Franje i da nas njegov zagovor prati u radu Izvanrednoga provincijskog kapitula u obnovi provincijskih statuta. Anđeli čuvari pratili nas na svim našim životnim putovima!

fra Josip Blažević,
provincijski ministar

Upute sudionicima kapitula za glasovanje:

- Glasuje se broj po broj i paragraf po paragraf. Ako neki broj nije mijenjan, ne treba se o njemu glasovati. Glasuje se o njemu na generalnom zadnjem glasovanju.

- Za usvajanje novog broja ili paragrafa traži se kvalificirana ili dvotrećinska većina prisutnih glasača (2/3 glasova).
- Za diskusiju po paragrafu može se javiti samo jednom u trajanju do 2 minute. Nema replike na isti broj ili paragraf.
- Tko predlaže izmjenu izglasanog paragrafa (*iuxta modum*) mora u roku od dva sata dostaviti pismeni prijedlog Predsjedničkom vijeću. Ako ne stigne unutar toga vremena, smatrat će se da je predlagatelj od njega odustao. Prijedlog izmjene ne smije zadirati u bit nego samo u oblik dotičnog paragrafa.
- Ako su pristigla dva ili više *iuxta modum*, onda će Predsjedničko vijeće njih formulirati u jedan novi jedinstveni *iuxta modum*.
- Ako neki broj ili paragraf ne prođe, ostaje onaj stari, naravno prilagođen novoj numeraciji i važećim normama...

Napomene:

Na izvanrednome provincijskome kapitolu oživljavaju službe i članovi organizama prethodnoga redovitoga provincijskog kapitula (tajnik kapitula, moderatori, predsjedničko vijeće, slušači pitanja, i ako ima ekonomskih pitanja, pregledači računa), ukoliko sabor ne odluči drugačije. Tajnik kapitula ima dužnost sastaviti zapisnik radova i kapitulskih odluka, a na kraju potpisati akte zajedno s predsjednikom kapitula.

B) SLAVLJENJE KAPITULA

Na Izvanrednom provincijskom kapitolu u Zagrebu 6. i 7. listopada 2020. okupilo se više od 40 fratara Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevača konventualaca sa svrhom usvajanja obnovljenih Provincijskih statuta.

Susret je započeo zazivom Duha Svetoga, nakon kojega je provincijski ministar fra Josip Blažević pozdravio okupljenu braću istaknuvši nužnost revizije Provincijskih statuta koja je posljednji put izvršena prije petnaest godina, a zbog novih Konstitucija i Generalnih statuta potrebno je to učiniti i sada. Između ostaloga je rekao kako Provincijski statuti trebaju predstavljati »ideal kojemu se teži« te »granice ispod kojih se ne smije spuštati«. Po-

zvao je fratre da ova revizija ne bude samo suhoparna potvrda, dopuna ili izmjena paragrafa, nego da bude čin zajedništva i želje za obnovom franjevačkih obilježja u Provinciji. Stoga je istaknuo važnost razlučivanja, traženja načina kako ostati vjerni franjevačkoj karizmi i kako je posredovati novim naraštajima.

Osim pozdrava provincijskog ministra, ovom franjevačkom bratstvu se pismenim putem, zbog nemogućnosti dolaska, obratio i generalni asistent Reda franjevaca konventualaca za središnju Europu fra Dominique Mathieu. On je također istaknuo važnost bratstva pozivajući se na novu encikliku pape Franje »Fratelli tutti« u kojoj se poziva na zajedništvo, jer se nitko ne može suočiti sa životom na izolirani način, nego je potrebna zajednica i međusobno pomaganje za kvalitetniji život i bolju budućnost. Stoga je naglasio kako Kapitul pruža mogućnost »da se propita svoj osobni život, te onaj zajednički«.

Pozivajući se na sv. Jeronima, zaštitnika ove drevne hrvatske Provincije, istaknuo je kako je redovnički život u zajednici kao jedno »vježbalište« u kojemu se oblikuju osobe za istinske kršćanske vrijednosti i kreposti.

Po završetku pozdrava uslijedilo je utvrđivanje broja braće, potvrđivanje Predsjedništva i tajnika te potom osvrta na predložke, eventualne dopune i usvajanje pojedinih paragrafa. Na kraju prvoga dana Kapitula slavljen je sveta misa u crkvi sv. Antuna Padovanskoga tijekom koje je, na poticaj generalnog ministra fra Carlosa Trovarellija, provincijal fra Josip Blažević u prisutnosti braće frata-ra i župljana Provinciju posvetio Bezgrešnoj.

Nakon potvrde Statuta uslijedio je osvrt na neka tekuća pitanja. Osim radnog dijela braća su iskoristila priliku za neformalne susrete, dijeljenje iskustava i međusobno druženje. Kapitul je završio u srijedu molitvom Srednjeg časa i pjesmom zahvale Gospodinu.

Nakon dan i pol rada, i srijedu, 7. listopada usvojeni su novi, obnovljeni Provincijski statuti, a stupit će na snagu nakon što se prevedu na talijanski, dostave Generalnom definatoriju u Rim na odobrenje i stigne njihova potvrda.

•

SUSRET CEF-a ONLINE

Zbog sadašnjih teškoća s pandemijom, CEF (Centralis Europae Foederatio), godišnji susret je od 14. do 16. listopada ove godine održala online putem.

- Prvog su dana izmijenjene informacije različitih jurisdikcija naše Srednjoeuropske federacije, koju sačinjavaju Njemačka, Hrvatska i Slovenska provincija, Austrijsko-švicarska provincijska kustodija, Nizozemska delegacija i delegacija poljskih provincija u Njemačkoj, predstavništvo rumunjske braće u Njemačkoj, misije u Švedskoj i Danskoj. U radu skupštine sudjelovao je kao gost i kustos Englesko-irske kustodije, koja inače potpada pod američku federaciju. Potom se raspravljalo o statutima CEF-a, koji su u pripremi, i koji će biti razmotreni na sljedećem skupu.

- Drugog dana se susretu pridružio i generalni ministar Trovarelli, koji se nalazio u Južnoj Koreji. On je sve potaknuo da rasprave o identitetu i mogućoj restrukturaciji Federacije, ne samo u strateškom već još više u karizmatičkom smjeru. Potom se razvila zanimljiva razmjena životnih iskustava u svakoj pojedinoj jurisdikciji. Uslijedio je susret s generalnim egzaktorom fra Leszekom Luczkaniom, koji je predstavio 16. zaključak posljednjega Generalnoga kapitula o ekonomskim pitanjima. Posebno je naglasio važnost uspostave novog fonda bratske solidarnosti i pojasnio način na koji će pojedine jurisdikcije moći dostavljati svoje priloge u korist raznih potreba Reda u svijetu. - Trećeg je dana generalni asistent CEF-a, fra Dominique Mathieu, predstavio izvješće o raznim djelatnostima generalnog definitorija, polazeći nadasve od zaključaka prihvaćenih na Kapitolu. Konačno, dodirnuo je i pitanje formacije, posebno one početne. Federacija ne posjeduje zajednički dom formacije, već redovito šalje novake u Asiz, te je o tom pitanju i izvršena razmjena mišljenja. Kako su neke teme dnevnog reda bile od velike važnosti, odlučeno je da se istim elektroničkim putem sljedećeg mjeseca studenoga ponovno sastanu svi predstavnici Federacije. (Izvješće koje smo našli na web-stranicama Reda potpisao je predsjednik CEF-a, slovenski provincijal fra Igor Salmič.)

KANONSKI POHOD O. PROVINCIJALA

Zagreb 9. listopada 2020.

Predmet: *Najava kanonskog pohoda provincijskog ministra*

Tekuća godina, draga braćo, obilježena je dvjema značajnim obljetnicama, 50 godina kanonizacije sv. Nikole Tavelića i 1600 godina smrti sv. Jeronima. Hvala svima koji ste na razne načine pridonijeli proslavama ovih jubileja.

Zahvalu upućujem i sudionicima *Izvanrednog provincijskog kapitula 2020.* na temu obnove provincijskih statuta, onima koji su fizički bili prisutni, kao i onima koji su nas pratili molitvom izdaleka. Statuti su norma koja ukazuje na ideal kojemu trebamo težiti, kao i granica ispod koje se ne bi smjeli spuštati. Raduje me da su usvojeni upravo u godini ovih dviju znakovitih obljetnica u nadi da će pospješiti njegovanje naše karizme.

Razilaženje u motrištima i pokoji oštiri istup pojedine braće ne bi nas trebali dijeliti makar, smatram, s riječima treba biti oprezan i obazriv, jer mogu raniti oštije od noža. Niti smo svi jednako spretni u izražavanju, niti svi na isti način doživljavamo upućene nam kritike. Neka nam u svemu ljubav bude vodič.

Ovim pismom najavljujem službeni početak kanonskog pohoda u Provinciji prema odredbama *Kanonskoga prava* (CIC, kan. 628. - § 1), naših *Konstitucija* (193. - § 2), *Generalnih statuta* (157. - § 1) i *Direktorija o kanonskim pohodima Reda franjevac konventualaca* (od 10. siječnja 2020., br. 10. - § 1). Kanonski pohod obaviti ću osobno u razdoblju od 18. listopada 2020. do kraja godine, a ako zbog okolnosti koje diktira aktualna epidemija bude potrebno, i produžiti na sljedeću godinu. Dinamiku pohoda dogovoriti ću neposredno s pojedinim gvardijanima i fratrima. Kanonska vizitacija nadomjestiti će ovogodišnje uobičajene adventske susrete s braćom.

Kodeks kanonskog prava propisuje: »Poglavar koji se za tu službu određuje vlastitim pravom ustanove neka u određena vremena pohode povjerene im kuće i članove prema odredbama istog vlastitog prava.« (CIC, kan. 628 § 1). »Neka člano-

vi, s povjerenjem surađuju s pohoditeljem kojemu su, kad zakonito pita, dužni odgovoriti po istini u ljubavi; nikome nije dopušteno nikako odvrćati članove od te obveze ili drukčije priječiti svrhu pohoda.« (CIC, kan. 628 § 3).

U obnovljenim Konstitucijama br. 193. - §2.: »Bar jednom za vrijeme svoje službe neka ministar i kustos obavi kanonski pohod, bilo osobno, bilo preko zastupnika, a prema načinu koji je utvrđen *Generalnim statutima*, i neka podnese izvješće na odgovarajućem redovnom kapitulu.« - §3. »Prigodom pohoda neka se ministri i kustosi prema subraći odnose ponizno i s ljubavlju, neka prema pravilniku pažljivo ispituju život i poslanje bratstva, izvršavanje četverogodišnjega mjesnog plana, kao i onoga provincije ili kustodije. Na samostanskom kapitolu neka izlože svoje zaključke i o njima zajednički rasprave. Nakon određenog vremena od kanonske vizitacije neka izvrše provjeru o napredovanju bratstva.«

Obnovljeni *Generalni statuti*: »157. - § 1: Pri kanonskom pohodu zakonito određeni vizitatori, s eventualnim suradnicima, neka postupaju na bratski i pastoralni način, ponajvećma neka posvete brigu vjernosti redovničkom životu i bratskoj slozi, slijedeći naputke *Direktorija za kanonski pohod* (CIC, kan. 628, § 1).« 58. - § 1. »Redovitom kanonskom pohodu podložna su braća, kuće i sveta mjesta (CIC, kan. 628, § 1; CCEO, kan. 420, § 2).« - § 2: »Za vrijeme pohoda neka vizitatori ponizno i ljubazno saslušaju i nastoje upoznati braću, te neka ih potaknu na veću vjernost evanđeoskom životu, na koji su se obvezali redovničkim zavjetovanjem. Osim toga, neka braći i zajednici pomognu da pažljivo ispituju svoj život i svoja djela. Posebno neka razmotre kako se u zajednici odvija molitveni i bratski život, kao i učestalost slavljenja samostanskih kapitula. Sa svom strpljivošću i poniznošću neka opomenu one koji su nemarni ili ne izvršavaju dužnosti.« 160. - § 2: »Neka se u samostanski zapisnik unese izjava o obavljenom pohodu i odredba o onim stvarima koje braća moraju opsluživati i koje treba priopćiti zajednici.«

Direktorij za kanonski pohod: 9. - § 1: »Jer vizitacija, po bratskom susretu, slušanju, provjeri i poticajima, uvelike pomaže animaciji i obnovi bratskog života, ministar/kustos neka joj se posveti osobitom pažnjom u duhu evanđeosko-franjevačkog služenja.« 16. - § 2: »U odnosu na ekonomiju, pohoditelj neka pažljivo pregleda administraciju

Provincije, samostana, neka se informira i o ekonomiji župe i eventualnih drugih djela; provjeri da su poštivani kriteriji transparentnosti, poštenosti i solidarnosti, da su građevine u dobrom stanju, da su poštivane civilne norme u pogledu o njima ovisnoga posla i poreza.« Poseban naglasak u vizitaciji treba staviti na: 1. Božje prvenstvo, molitveni život i franjevački redovnički identitet; 2. promicanje zvanja; 3. početnu formaciju; 4. trajnu formaciju; 5. bratski život (stil života, sredstva za unapređenje bratstva, usklađivanje bratskoga i apostolskog života itd.); 6. apostolat (svjedočenje, misijsko zalaganje, franjevački stil apostolata itd.)

Razlog većem broju referenci na zakonodavne izvore jest njihova novost, jer smo usvojili nove Konstitucije i Generalne statute, a izrađen je i Direktorij za kanonske pohode, u kojima možete pronaći puno više smjernica na spomenutu temu.

Pohod obuhvaća i odgojne kuće, djelatnosti Provincije i samostana, OFS, VB i Framu, uvid u župske knjige i usporedbu sa zapisnikom prošloga kanonskog pohoda. Predviđen je i pohod mjesnom ordinariju.

U nadi jednoga lijepoga bratskog susreta sve vas srdačno pozdravljam želeći svima mir i dobro!

fra Josip Blažević,
provincijski ministar

fra Ljudevit Maračić,
tajnik Provincije

GLJIVE IZ MOLVA

Gvardijan molvarskog samostana fra Zdravko Tuba aktualnu situaciju s pandemijom iskoristio je za uzgoj šampinjona. Braći zagrebačkog samostana poslao je dvije teglice na degustaciju, uz objašnjenje: »Podrumi su najčešće vlažna i mračna mjesta koja služe odlaganju nepotrebnih stvari i skupljanju prašine. Mogu biti i mjesta rasta..., ako se ukloni nepotrebno i očisti za rast i razvoj... Nakon dobro zalivenoga komposta, kroz tri tjedna uslijedila je bogata berba šampinjona. Osim korištenja u našoj kuhinji, gljive smo darovali župljanima. U samoj berbi gljiva sudjelovali su članovi karitativne zajednice. Mladi koji dolaze petkom na susrete, nakon kateheze, pripremili su si i pizzu s gljivama. Bogu hvala na daru koji nam daruje po svemu što je stvorio za nas ljude.«

rad definatorija

ODRŽANA 29. SJEDNICA DEFINITORIJA

Redovita, 29. sjednica Provincijskog definatorija održana je u šibenskom samostanu sv. Frane u ponedjeljak, 28. rujna 2020. popodne. Sudjelovali su uz o. Provincijala svi definatori. Sjednica je počela u 15, a završila u 18 sati.

- Nakon molitve Devetog časa i kratkoga uvodnog pozdrav o. Provincijala, usvojen je i potpisan zapisnik 26. (izvanredne), 27. (redovite) i 28. (izvanredne) sjednice.
- Tromjesečna redovita financijska izvješća podnijeli su: fra Stjepan Brčina, egzaktor Provincije; fra Vitomir Glavaš, ekonom Provincije, i fra Vladimir Vidović, ravnatelj Karitasa. O. Provincijal je izvijestio da je od Generalne kurije stiglo rješenje za tzv. taxatio Ordinis u 2020. godini, gdje su uzeti u obzir neki naši prigovori i prijedlozi, te nam je određeno da se za ovu godinu za pojedinoga fratra mjesečno isplati 15 eura i iznos jedne misne intencije. U znak solidarnosti za potrebe Reda zaključeno je da Provincija za ovu godinu isplati Redu novčani iznos u visini troškova dvije »borse di studio« u Seraphicum.
- Definatorij je razmotrio pripremljeni program Izvanrednoga provincijskog kapitula, predviđenog u Zagrebu u utorak i srijedu 6. i 7. listopada. O. Provincijal je detaljno predstavio program, na što su definatori dali neke svoje sugestije i nadopune, koje su uvrštene u pripremljeni nacrt Programa. Podržan je prijedlog o. Provincijala da se na kraju Kapitula obavi Posveta naše Provincije Bezgrešnoj Djevici.
- U vezi s izdanjem spomenice u povodu 1600. obljetnice smrti sv. Jeronima, koju je objavio naš »Veritas«, zaključeno je da se za potrebe Provincijalata otkupi 100 primjeraka, uz popust od 50 posto naznačene cijene. O. Ljude-

vit je na to nadovezao kako je Leksikografski zavod u Zagrebu upravo objavio »Dnevnik Joze Miloševića 1918-1919.«, te Provinciji kao vlasniku tih dnevnika ustupio deset posto naklade (30 primjeraka). Za ostale narudžbe Provincija može dobiti daljnjih stotinjak primjeraka uz popust od polovice naznačene cijene (puna cijena iznosi 90 kuna).

- Na molbu sestara klarisa za pomoć pri obnovi kuće oštećene pri nedavnom potresu, nakon što se na Vijeću franjevačkih zajednica o tome pokušao dobiti zajednički dogovor, zaključeno je da i naša Provincija, poput ostalih, sudjeluje svojim prilogom i tako sestrama olakša teške trenutke.
- Na pismeni upit gvardijana zagrebačkog samostana Svetog Duha, zaključeno je jednoglasno da se boravak fra Igora Horvata u Krapinskim toplicama, kao i popratno liječenje podmiruje iz provincijskih fondova. Razmotrena je molba zagrebačkog samostana Svetog Duha o gradnji novih orgulja za crkvu sv. Antuna, jednoglasno je dizanjem ruku podržana propozicija o. Provincijala da se dadne preliminarna dozvola za pokretanje ovog procesa. Zaključeno je, na prijedlog zagrebačkog samostana Svetog Duha da Provincija mjesečno, osim u vrijeme ljetnih praznika, za svakoga kandidata koji boravi u klerikatu i postulaturi u Zagrebu, isplati za podmirenje njihovih troškova 4.000 kuna, osim ljetnih mjeseci (srpnja, kolovoza i rujna) kroz koje ih nema. Pri održavanju susreta pod krovom zagrebačkog samostana primljena je informacija gvardijana fra Tomislava Glavnika da je samostan Svetog Duha na nedavnom samostanskom kapitolu zaključio kako za podmirenje dnevnih troškova svaki sudionik plati 220 kuna.
- U osvrtima na proteklo vrijeme o. Provincijal je istaknuo kako je za nedavnu ispomoć trojice naše braće svećenika u Asizu tamošnji generalni kustos izrazio zahvalnost i svakoga nagradio novčanim iznosom. S obzirom na daljnji

tijek postupka u procesu za beatifikaciju fra Celestina Tomića, fra Tomislav Glavnik nakon razgovora s dosadašnjim voditeljem, fra Augustinom Kordićem, prihvaća vođenje daljnjih djelatnosti na tom putu. S obzirom na osobne troškove fra Ivana Marije Lotara, koji je upravo u Zagrebu počeo studij hrvatskog i talijanskog jezika, o. Provincijal je najavio da će ih podmirivati Provincija. Fra Ljudevit Maračić je na kraju izvijestio kako je Sjeverno-talijanska provincija sv. Antuna (bivša Padovanska) dostavila preko svojeg arhivara cjelokupan inventar dokumenata i materijala iz vremena zajedničke Ujedinjene provincije (1827.-1906.), pa sada i naša Provincija ima uvid i mogućnost kopiranja svakog dokumenta koji nas može interesirati.

- U najavi daljnjih događanja, definitori su informirani da u četvrtak, 1. listopada ove godine u zagrebačkom samostanu Svetog Duha službeno počinju prvu godinu postulate kandidati Josip Bulat i Anton Knezović, koji nakon proslave sv. Franje odlaze u Cres, gdje će pod vodstvom fra Josipa Petonjića obaviti prvu godinu postulate.

Na kraju je dogovoreno da se sljedeća redovita sjednica Provincijskog definatorija održi u Zagrebu, u ponedjeljak, 26. listopada.

ODRŽANA 30. SJEDNICA DEFINITORIJA

U Provincijalatu je u ponedjeljak, 26. listopada 2020., pod predsjedanjem provincijskog ministra fra Josipa Blaževića, održana redovita (30.) sjednica Provincijskog definatorija. Sjednica je počela u 14,00, a završila u 15,30 sati. Sudjelovali su svi definitori.

Molbe

- Samostan sv. Antuna u Sisku zbog teške financijske situacije u kojoj se nalazi, poslao je molbu da bude oslobođen od propisa davanja 20 posto novčanih primitaka za potrebe Provincije. Definitorij je na godinu dana uvažio molbu, koja istječe krajem listopada 2021. godine.

- Samostan sv. Antuna Padovanskoga u Vinkovcima poslao je molbu da smije prodati dosadašnje vozilo staro desetak godina i svojim sredstvima nabaviti novo, prema naznakama u dopisu. Definitorij je uvažio molbu i odobrio ovu financijsku zamjenu.
- Creski samostan sv. Franje u pismenoj formi zatražio je suglasnost Definitorija da na dvije godine iznajmi dio zemljišta na Batajnama creskom poduzeću »Dražice«, što je Definitorij odobrio.

Osvrti

- Izvanredni provincijski kapitul: Definitorij se ukratko izjasnio o radu i zaključcima ovoga skupa i pozitivno ocijenio sam kapitul. Preostaje sređivanje zapisnika, prijevod na talijanski jezik i slanje Provincijskih statuta Generalnoj kuriji u Rim na odobrenje;
- O. Provincijal je izvijestio Definitorij o pisanoj zahvali sestara klarisa iz Mikulića za novčanu pomoć, koju je naša Provincija na prošloj sjednici Definitorija odobrila za dio sanacije šteta prouzročenih proljetnim potresom;
- Svečani zavjeti dvojice naše braće: izraženo je zadovoljstvo svečanošću u crkvi i večerom (tzv. švedski stol) u dvorani Svetog Franje;
- CEF - video-konferencija: o. Provincijal je izvijestio o nedavno održanom susretu CEF-a, koji je zbog otežane situacije širenjem koronavirusa održan elektroničkim putem, najavivši uskoro nastavak ovog susreta istim načinom;
- Skupština HRK – fra Tomislav Glavnik: Vikar Provincije, fra Tomislav Glavnik izvijestio je o radu Hrvatske redovničke konferencije, u kojemu je sudjelovao umjesto o. Provincijala. Izvijestio je o izboru novoga vodstva (dominikanac dr. Slavko Slišković stari-novi predsjednik) i ostalom radu;
- Dan provincije u Splitu: Imajući u vidu sve težu situaciju širenja koronavirusa u proslavi je sudjelovao ipak zadovoljavajući broj braće, nešto oko 25 njih, računajući dakako i naše mlade kandidate iz Zagreba i Cresa.
- Krčki biskup Ivica Petanjek poziva na komemoraciju stote obljetnice smrti biskupa Mahnića,

12. i 13. prosinca u Krku, pa će o. Provincijal nastojati sudjelovati, uz mogućnost da se pridruže i braća creskog samostana;

- O. Provincijal je upoznao defniture s upitnikom koji je dubrovački biskup Mate Uzinić, u ime Vijeća za obitelj i život, razaslao svim biskupijama i provincijama, s molbom da sudjeluju u njegovu ispunjavanju.

Najave

- Gvardijan samostana sv. Frane i rektor svetišta svetog Nikole u Šibeniku izvijestio je o skoroj proslavi svetog Nikole, čime će završiti višegodišnji ciklus komemoracije 50 godina kanonizacije. Ako epidemiološka situacija ne poremeti, glavno euharistijsko slavlje trebao bi predslaviti kardinal Josip Bozanić. Želja je i da se naši fratri odazovu ovom slavlju u većem broju.
- Fra Ljudevit Maračić, tajnik Provincije, izvijestio je o velikom međunarodnom skupu u organizaciji Teološkog fakulteta u Splitu, 12-14. studenoga o. g., u povodu 400. obljetnice izdavanja Lukačićeve zbirke moteta »Sacrae cantiones«. Skup predviđa znanstvena predavanja, koncert i predstavljanje nosača zvuka u izvedbi splitskog ansambla »Musica Adriatica«. Na skupu svojim predavanjem sudjeluje i fra Ljudevit, koji će izvijestiti o nepoznatim arhivskim podacima vezanim uz život i djelovanje fra Ivana Lukačića.
- O. Provincijal je izvijestio kako je Generalna kurija upravo objavila dokument o korištenju novih medija, kao pomagalo za provincijske direktorije koje treba svaka provincija razraditi do kraja 2022. godine. Fra Ljudevit je već preveo taj dokument i ovih će dana biti priložen biltenu INFO, braći na znanje i ravnanje.

Na kraju je prihvaćen prijedlog o. Provincijala da se sljedeća sjednica Definitorija održi u ponedjeljak, 23. studenoga 2020. u Zagrebu. Kratkim molitvom označen je kraj ove relativno kratke sjednice.

NAPOMENA: Zbog epidemioloških preporuka odgođeni su mnogi susreti, pa je i najavljena 31. sjednica Definitorija otkazana, a ova će se održati kada uvjeti dopuste, možda pred Božić.

JUBILARCI TIJEKOM 2021. GODINE

*(Navode se samo biblijski jubileji,
svakih 25 godina života, zavjeta i ređenja)*

75 godina života:

- Fra Alojzije Mikić, rođen 12. veljače 1946. u Križancu (Sveti Ilija)
- Fra Pero Džida, rođen 30. lipnja 1946. u Vel. Ograđeniku (Čitluk, BiH)

50 godina misništva:

- Fra Kristofor Ćorić, ređen 22. svibnja 1971. u Albany (New York, USA)
- Fra Jeronim Vujić, ređen 3. travnja 1971. u Padovi (Italija)

50 godina zavjeta:

- Fra Nikica Batista, jednostavni zavjeti 1. kolovoza 1971. u Cresu

25 godina misništva:

- Fra Josip Blažević, 29. lipnja 1996. u Zagrebu

ŠEMATIZAM 2021.

Tajništvo Provincije upravo priprema novo izdanje *Šematizma Provincije za 2021. godinu*, sa stanjem 31. prosinca 2020. Sva su braća ovih dana dobila na uvid prijelom predviđenoga Šematizma, pa su umoljena, **najkasnije do Božića** ove godine dostaviti ispravke eventualnih pogrešnih (zastarjelih) podataka navedenih u pripremljenom izdanju. Svu braću molimo da što pažljivije pregledaju **sve podatke** koji se na njih odnose, a mogu upozoriti i na eventualne pogreške ili nadopune ostale braće. Nekoliko naše braće nema internetski pristup informacijama, pa su njihovi poglavari umoljeni da im omoguće uvid u podatke u tzv. papirnatom (otisnutom) obliku. Zahvaljujemo unaprijed!

TAJNIŠTVO PROVINCIJE

godina sv. nikole u šibeniku

SVRŠETAK ŠIBENSKOG JUBILEJA

Duhovna priprava uoči blagdana sv. Nikole Tavelića u Hrvatskom nacionalnom svetištu u Šibeniku nastavljena je u petak 6. studenoga, osmog dana velike devetnice, misom koju je predslavio vlč. Željko Nestić, upravitelj župe Rođenja Isusa na Kajzerici u Zagrebu. Misu su suslavili rektor Svetišta i gvardijan Samostana sv. Frane fra Ivan Bradarić i župnik šibenske Župe sv. Petra-Vidici, fra Ivan Penava. - Na kraju mise zagrebački gost blagoslovio je *novoobnovljenu biforu* na prezbiteriju Svetišta sv. Nikole (crkva Sv. Frane), u čijoj je obnovi i sam kao stručnjak-umjetnik sudjelovao. »Neugledna i dotrajala stakla na spojenim prozorima s istočne strane crkve zamijenjena su novim primjerenijim rješenjem za koje je idejno rješenje izradio arhitekt vlč. Željko Nestić iz Zagreba, uvažavajući smjernice Konzervatorskog zavoda odjela u Šibeniku«, ustvrdio je prethodno fra Ivan Bradarić. »Uzimajući u obzir starinu i kulturno umjetničku važnost, a napose liturgijsku namjenu prostora koji je kroz protekla stoljeća doživio nekoliko preinaka – od kojih je na prostoru na kojem je napravljena intervencija ranih 70-ih srušen retabl glavnoga oltara, što je u mnogome promijenilo vizuru crkve i pogled vjernika prema sadašnjem oltaru – arhitekt Nestić pristupio je maksimalno pažljivo«, napomenuo je.

»Uklanjanjem oltarnog retabla u svetištu čini se da je bifora zadobila zadaću posljednje ‚kulise‘«, obrazložio je arhitekt vlč. Nestić. Kao najbolje rješenje prepoznao je ugradnju ploča alabastra kao svjetlopropusnog kamena, za koju tumači da ima svoju prirodnu ljepotu, ali i teološki značaj. Projektu i tehničku dokumentaciju izradio je arhitekt Marko Milas iz Zagreba, koji je bio i koordinator izvođenja radova. Radove je tijekom listopada i studenoga izvršila tvrtka »ALU TIM Budimir« iz Vrsna. Obnova bife realizirana je novčanim darom Ž. K. iz Melbournea.

SVEČANI ZAKLJUČAK JUBILARNE GODINE

Svečano euharistijsko slavlje u Nacionalnom svetištu sv. Nikole Tavelića u Šibeniku na svetkovinu prvoga hrvatskog kanoniziranog sveca Nikole Tavelića, u subotu 14. studenoga, predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, a tim je slavljem ujedno zaključena Godina sv. Nikole Tavelića za Šibensku biskupiju. U koncelebraciji su bili predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zaderski nadbiskup Želimir Puljić, gospičko-senjski biskup Zdenko Križić, gospičko-senjski biskup u miru Mile Bogović, provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca fra Josip Blažević, te mjesni biskup Tomislav Rogić.

U riječima pozdrava biskup Rogić kazao je kako je Šibenik slavio sa cijelom Crkvom u Domovini i po svijetu 1970. godine prigodom kanonizacije Nikole Tavelića. O tom slavlju i danas se govori. Slavlje koje je oslikavalo bilo zajedništva u našem narodu, a to i danas molimo Boga u ovoj prigodi kada zaključujemo Godinu svetog Nikole Tavelića za našu biskupiju, kazao je biskup Rogić. Poseban pozdrav uputio je predvoditelju slavlja kardinalu Bozaniću. »Velika mu hvala što je prihvatio predvoditi ovo slavlje usprkos svim nedaćama koje živimo i potresa koji je nanio mnoge štete u Zagrebu i okolici. Želimo izraziti svoju kršćansku solidarnost sa svim koji trpe zbog posljedica potresa, te skromnim darom pomoći obnovu. Neka ovo misno slavlje bude kruna naših molitava kroz ovu godinu i neka Gospodin udjeli, zagovorom našeg Sveca, obilje duhovnih plodova i nove životne snage«, kazao je šibenski biskup.

Kardinal Bozanić u homiliji je istaknuo kako ova svetkovina sv. Nikole Tavelića u Krešimirovu gradu ima posebno značenje jer se odvija u jubilarnoj godini 50. obljetnice kanonizacije Nikole Ta-

velića, čiju su uzornost njegovi ponosni sugrađani prepoznali. Prisjećajući se dana kada je sveti papa Pavao VI. kanonizirao prvog sveca iz hrvatskoga naroda, istaknuo je kako će taj događaj ostati nezaboravan u povijesti Katoličke Crkve u Hrvatskoj. »Sv. Nikola Tavelić, kao prvi kanonizirani hrvatski svetac, na neki način sažimlje plodove svetosti u našem narodu, sve od stoljeća sedmog. On simbolizira ono veliko mnoštvo iz hrvatskoga roda, one rijeke poznatih i nepoznatih, tolike majke i očeve, djedove i bake, djecu, mladiće i djevojke te starije osobe, tolike pripadnike puka i plemstva, raznih crkvenih službi, redova, staleža i zanimanja, što ih je teško nabrojiti. To su mučenici i sveci 'za krst časni i slobodu zlatnu' koji dođoše iz velike nevolje te su oprali haljine svoje i obijelili ih u krvi Jaganjčevoj. Oni su naši, mi smo njima nastanjeni i baštinici smo njihove svetosti«, rekao je kardinal Bozanić. *(Cjeloviti autorizirani tekst donosimo u dodatku ovog priloga)*

Na samom kraju slavlja biskup Rogić zaključio je Godinu sv. Nikole Tavelića za Šibensku bisku-

piju. »Zahvaljujemo svemogućem Bogu za proteklu pastoralnu godinu posvećenu sv. Nikoli Taveliću. Usprkos mnogim iskušenjima i posebnim uvjetima dogodilo se toliko toga lijepoga Bogu na slavu. Kroz proteklu godinu i prethodne tri godine pripreme, održani su mnogi susreti i slavlja, od simpozija u čast našem Svecu, pokrenutog glasila Svetišta, tiskanog molitvenika, hodočašća po župama do hodočašća Nikolinom Bosnom i u Svetu zemlju, izložbe slika, nove pjesme, dokumentarni film, poštanska marka, medijski prijenosi slavlja, izrađeni kipovi svetog Nikole Tavelića i još mnogo toga. Ali najvažnijim držim, da nismo na sv. Nikolu zaboravili, da se njegovu zagovoru iznova ustrajnije utječemo i da u njegovom životu i žrtvi krijepimo svoju vjeru za iskušenja naših dana«, rekao je biskup Rogić. Mučeništvo sv. Nikole neka u savjestima probudi spremnost na velikodušnost i žrtvu kojom se pokazuje ljubav prema Bogu i bližnjemu, te dosljednom kršćanskom življenju. Njegov primjer neka svakom vjerniku osvijetli životni cilj: vječnost u Bogu, poručio je biskup Rogić.

PRIGODNA HOMILIJA KARDINALA BOZANIĆA

Draga braćo i sestre!

1. Današnja svetkovina svetog Nikole Tavelića u Krešimirovu gradu ima posebno značenje. Ona se odvija u jubilarnoj godini pedesete obljetnice kanonizacije Nikole Tavelića, čiju su uzornost njegovi ponosni sugrađani prepoznali te ga ovdje, od mučeničke smrti podnesene u Jeruzalemu 14. studenoga 1391. godine, časte kao svog svetog Šibenčanina. Jeruzalemski gvardijan, fra Gerard Calvet, već 20. siječnja 1392. godine, šalje na više mjesta u Europi službeno izvješće o mučeništvu četvorice članova redovničke obitelji Male braće svetog Franje. Jedno takvo izvješće čuva se ovdje u Samostanu franjevac konventualaca u Šibeniku. Stoga zahvaljujući poglavarskoj svijesti Gvardijana na Sionu imamo danas povijesno svjedočanstvo o mučeništvu Nikole Tavelića i trojice njegove redovničke subraće.

Dragi vjernici, u ovoj jubilarnoj godini njihove kanonizacije rado sam se odazvao, na poziv vašeg pastira mons. Tomislava Rogića, da danas s vama budem dionik ovoga Slavlja, da zajedno proslavimo dobrog Boga i da u ovim bremenitim vremenima ištemo nebeski zagovor Presvete Bogorodice Marije, svetog Jakova Apostola, svetog Mihovila Arhanđela i posebno svetog Nikole Tavelića.

2. Vjerničkom zajedništvu naše hodočasničke Crkve na zemaljskom putu pridružuju nam se u ovom Slavlju iz nebeske domovine toliki štovatelji svetog Nikole Tavelića koji su nam u baštinu ostavili svijetli trag svetosti i koji nam ostaju solidan oslonac za životnu nadu koja ne postiđuje. U ovom trenutku posebno mislim na zauzetog promicatelja kanonizacije Nikole Tavelića, na mučenika naših vremena, svjedoka istine i čiste savjesti, blaženog kardinala Alojzija Stepinca, zagrebačkog nadbiskupa. U ovom Slavlju osjećamo i nebesko zajedništvo zaista brojnih Božjih ugodnika i ugodnica kojima se treba ponositi ova

drevna Crkva šibenska, među njima ističem službenicu Božju Majku Klaru Žižić i slugu Božjeg Oca Anta Antića.

Predrage sestre i braćo, sabrani na ovom Slavlju pokraj Svetišta sv. Nikole Tavelića u Šibeniku, kao i svi vi, koji ste sada s nama povezani putem radija i televizije, rado vas sve u Kristu pozdravljam na čelu s biskupom šibenskim Tomislavom te s poštovanjem pozdravljam i njegovog prethodnika mons. Antu Ivasa. Srdačno pozdravljan nazočnu subraću u biskupstvu: mons. Želimira Puljića, nadbiskupa zadarskog i predsjednika Hrvatske biskupske konferencije, mons. Zdenka Križića, biskupa gospičko-senjskog i mons. Milu Bogovića, gospičko-senjskog biskupa u miru. Od srca pozdravljam mnogopoštovanog provincijalnog ministra Hrvatske provincije svetog Jeronima franjevac konventualaca, fra Josipa Blaževića te upravitelja Hrvatskog nacionalnog svetišta sv. Nikole Tavelića u Šibeniku, fra Ivana Bradarića, braću svećenike, dijecezanske i redovničke, kao i časne sestre redovnice.

3. Dragi vjernici, ova nam Euharistija, kako smo rekli, doziva u sjećanje i obnavlja spomen na velebrno Slavlje u Rimu kada je, dana 21. lipnja 1970. godine, sveti papa Pavao VI. kanonizirao prvog sveca iz hrvatskoga naroda. Bio je to dugo čekan, željen i izmoljen događaj koji će ostati nezaboravan u povijesti Katoličke Crkve u Hrvatskoj. Sveti Nikola Tavelić, kao prvi kanonizirani hrvatski svetac, na neki način sažimlje plodove svetosti u našem narodu, sve od stoljeća sedmog.

On simbolizira ono veliko mnoštvo iz hrvatskoga roda, one rijeke poznatih i nepoznatih, tolike majke i očeve, djedove i bake, djecu, mladiće i djevojke te starije osobe, tolike pripadnike puka i plemstva, raznih crkvenih službi i redova, staleža i zanimanja, što ih je teško nabrojiti. To su mučenici i sveci »za krst časni i slobodu zlatnu« koji dođoše iz velike nevolje te su oprali haljine svoje i ubijelili ih u krvi Jaganjčevoj (usp. Otk 7, 14). Oni su naši, mi smo njima nastanjeni i baštinici smo njihove svetosti.

4. Vratimo se na Slavlje u Rimu 1970. godine. Novinarski kroničar opisao je taj događaj kao »hrvatski pohod na Rim« koji je Rimu i svijetu osvijetlio nepoznatu pučinu naše prošlosti i sadašnjosti. Istaknuo je da se iznova potvrdilo odano pouzdanje u Svetu Stolicu koja je omogućila, u vrijeme dok je u domovini vladao komunistički režim, prvu hrvatsku katoličku manifestaciju takve vrste. Upravo je Nikola Tavelić i njegovo proglašenje svetim u Rimu označilo početak ponovnog otkrivanja identiteta hrvatskog naroda u Crkvi i svijetu. Na svečanosti Tavelićeve kanonizacije svijet je čuo kako sveti papa Pavao VI. s dubokim poštovanjem spominje hrvatski narod. Tako nas je slavlje svetog Nikole Tavelića pred svijetom, koji nas u ideološkoj magli bivše države nije raspoznavao kao suveren narod, počelo izdizati iz pepela anonimnosti otkrivši kršćanstvo na hrvatskom tlu. Gledajući okupljeni i razdragani narod papa Pavao VI., duboko ganut susretom s hrvatskim hodočasnicima, spontano je izjavio: »Nešto slično nisam doživio, ovaj narod učinio mi je veliku radost«.

Proglašenjem svetim Nikole Tavelića zablistala nam je sjajna zvijezda i dobili smo novi putokaz na obzoru naše povijesti. Taj događaj u tom povijesnom kairu u nama je probudio zdrav ponos, vratio nam pouzdanje i obnovio u narodu svijest međusobne pripadnosti i povezanosti. Sveci nas uče kako graditi zajedništvo, kako živjeti u zajedništvu s Bogom, kako živjeti međusobnu povezanost. Zajedništvo sa svecima, kao i njihova prisutnost u našem životu, unosi mir u srce i daje spokoj duši.

U Rimu se 1970. godine, prigodom proglašenja svetim našega Nikole Tavelića, nadalje dogodio i prvi veliki susret domovinske te iseljene Hrvatske nakon Drugog svjetskog rata. Koliko je zagrljaja i suza radosnica poteklo tih dana u Vječnom gradu u susretima starih znanaca, prijatelja, pa i rodbine, od kojih se toliki godinama nisu vidjeli, jer je mnogima tadašnji režim onemogućio dolazak u domovinu.

5. Ponekad se čuje i pitanje: jesmo li zaboravili prvog kanoniziranog hrvatskog sveca Nikolu Tavelića? Ovaj jubilej i današnje slavlje te njegova liturgijska nazočnost u crkvenim slavljinama govori da nismo. Iako trebamo naglasiti da su sveci naši trajni uzori i izvori nadahnuća. Njih treba ponovno i ponovno upoznavati te u novim životnim okolnostima slijediti trajnu vrijednost njihovih krjeposti. To je izazov Tavelićeva jubileja u našoj suvremenosti. Njegov misionarski žar kojim je naviještao i svjedočio Krista,

prvotno u Bosni a potom u Isusovoj domovini, nadahnuće je za Crkvu i svaku kršćanku i kršćanina da smo pozvani životom, a i riječima svjedočiti da pripadamo Kristu Bogu. To vrijedi posebno danas kad ima različitih pokreta, ideja i organizacija koje nastoje javno ili prikriveno nametnuti svoj cilj mijenjajući ljudsko društvo po svom naumu, po svojim interesima, ne mareći za Božje zapovijedi.

A na pitanje što je ostalo od kanonizacije svetog Nikole Šibenčanina, ispravnije je odgovoriti što je tim slavljem započelo i dobilo novi zamah. Kad je ujesen 1939. godine papa Pio XII. primio u Rimu veliko hrvatsko hodočašće predvođeno našim episkopatom, nadbiskup Stepinac je tada zamolbu Papi da proglasi svetim blaženog Nikolu Tavelića povezao sa skorom proslavom 1300. obljetnice veza Hrvata sa Svetom Stolicom. U Europi je već harao ratni vihor koji se nezaustavljivo širio, a završetkom rata Crkva se u Hrvatskoj našla u novoj teškoj situaciji.

6. Stoga je upravo kanonizacija 1970. godine u Rimu bila početak i poticaj za nastavak Stepinčeva programa i za velika slavlja u domovini pod geslom: »Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata«. Sve se to odvijalo u nazočnosti velebnog mnoštva i u skladnom redu, počevši s Marijanskim i mariološkim kongresom u Mariji Bistrici, pa od Solina, Knina i Nina, do Nacionalnog euharistijskog kongresa u Mariji Bistrici. A kruna svemu su nezaboravni pohodi svetog pape Ivana Pavla II. i pape emeritusa Benedikta XVI. u slobodnoj i međunarodno priznatoj državi Hrvatskoj, s novim beatifikacijama hrvatskih slugu i službenica Božjih.

Zato slobodno smijemo ustvrditi da je nakon prvog kanoniziranog hrvatskog sveca započeo slijed novih svetaca i blaženika iz hrvatskoga naroda. A veliki promicatelj proglašenja svetim Nikole Tavelića, zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac, sada blaženi mučenik u nebeskoj slavi, zajedno nas sa svim svetima i blaženicima zagovara u nebu pred Božjim prijestoljem. Iz nebeskih dvora blaženi Alojzije danas moli za domovinu Hrvatsku, ponavljajući ono što je sam zapisao o Nikoli Taveliću: »Kao što je on svojom mučeničkom smrću povezao našu domovinu Hrvatsku s tvojom zemaljskom domovinom svetom vezom ljubavi, tako neka njegovo svetačko uzveličanje bude vječni vez naše hrvatske domovine s tvojim Kraljevstvom nebeskim«.

7. Braćo i sestre, naši sveci i blaženici ponavljaju i nama ovdje sabranima pitanje iz Poslanice sv. Pavla apostola Rimljanima: »Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?« (Rim 8,35). Pavao je tu poslanicu pisao kršćanima u Rimu imajući pred sobom trpljenja i progonstva prve generacije kršćana. Riječi: nevolje, tjeskoba, progonstvo, glad, golotinja, pogibao, mač opisuju stvarnost trpljenja i mučeništva. Ta je stvarnost postala tijekom povijesti iskustvo onih koji su željeli slijediti Krista i bili povezani s Njim.

Crkva koja je u Šibeniku, čitava Crkva u Hrvatskoj i diljem svijeta, dapače svaki kršćanin i kršćanka, ugledajući se u mučenike i danas se susreću s pitanjem: tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Sveti Pavao kao da žuri sa sigurnim odgovorom na ovo pitanje: Ništa nas neće rastaviti od ljubavi Kristove. Ništa, niti smrt, ni tajanstvene sile svijeta, ni budućnost, ni ikoji drugi stvor, jer nam je Bog poslao Sina svoga Jedinorođenca, koji je dao život za nas. To je Ljubav koja ne iščezava. Ona je jača od svih izazova i čuva život onih koji Boga ljube do granice da daju i svoj život za Boga. Režimi progonstva prolaze, ali slava mučenika ostaje.

Mučenici su živi svjedoci Božje prisutnosti i Božjeg djelovanja u svijetu. Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život poradi Boga, taj će ga spasiti (usp. Lk 9,25). Na taj Isusov put pozvan je svaki Isusov učenik i učenica.

Dragi vjernici, Isus ne traži od nas da izgubimo materijalni život, da bismo sačuvali vječni, nego da svojim životom svjedočimo da nismo usmjereni samo na sebe, već da se u ljubavi dajemo za druge. Samo potpuni dar samoga sebe iz ljubavi donosi plod i otvara nas pravom životu. To je poruka mučenika i svetaca, to je uzor kojim nam danas svijetli sveti mučenik Nikola Tavelić.

8. Ima puno Isusovih sljedbenika i u današnjem svijetu. Oni su često puta tihi i nevidljivi. Ima puno dobra među nama, o tome se ne govori niti piše, ali oni nose ovaj svijet.

Braćo i sestre, u vremenu pandemije uzrokovane korona virusom budimo odgovorni jedni prema drugima i blizi onima koji trpe. Zlo se ne može pobijediti, ako nismo spremni na žrtvu. Đavao, otac laži i podjele, naš zavodnik i tužitelj, neprijatelj čovjeka, ne može nauditi Bogu, ali može nauditi čovjeku – slici Božjoj.

Stoga danas molimo pomoć svetog Nikole Tavelića i svih naših svetaca i blaženika, za njihov zagovor kod Boga. Da nas Bog sačuva od zla i svake pogibelji.

Zajedno sa psalmistom ponavljamo: »Blagoslivljat ću Gospodina u svako doba... Tražio sam Gospodina i on me je uslišao, izbavio me je od straha svakoga« (Ps 33).

Tako neka bude. Amen.

PROSLAVA BLAGDANA ČUDOTVORNE MEDALJICE

• Članovi Vojske Bezgrešne i drugi štovatelji Bezgrešne u petak 27. studenoga **u crkvi sv. Frane u Šibeniku** proslavili su blagdan Gospe od Čudotvorne medaljice. Članovi Vojske okupili su se poslijepodne, da bi se pripremili za slavlje večernje mise. Stoga su izmolili sva otajstva krunice, uz prigodna razmatranja. Misu je predslavio duhovni asistent Vojske Bezgrešne za Južnu Hrvatsku fra Ivan Bradarić. Fratri u crkvi sv. Frane od davnine promiču razne oblike pobožnosti u čast Blažene Djevice Marije. Dokaz tomu su i brojne slike i kipovi s likom Bezgrešne. U novije vrijeme, ondje se okuplja, i raste u duhovnosti sv. Maksimilijana Kolbea, povećala grupa članova Vojske Bezgrešne. Osim na redovitim mjesečnim formativnim susretima, članovi se okupljaju svakog 27. dana u mjesecu u spomen na događaj od 27. studenoga 1830. u kojem je sv. Katarina Labouré u viđenju primila na dar medaljicu s likom Bezgrešne, koju danas brojni vjernici diljem svijeta nose oko vrata, a nazivaju ju Čudotvorna medaljica.

• Dana 27. studenog 2020. **u samostanskoj crkvi sv. Antuna u Vinkovcima**, proslavljen je spomendan Gospe od Čudotvorne medaljice. Vjernici i nekolicina članova udruge Vojske Bezgrešne, na čelu s mjesnom predsjednicom Vojske Bezgrešne, gđom Lidijom Martinković, molili su krunicu

i litanije u čast Bezgrešnoj Djevici. U misi koju je predvodio gvardijan samostana, fra Miljenko Hontić, predstavljen je sam nastanak i smisao ovog spomena. Ova je tema bila povezana i s bogatom franjevačkom tradicijom štovanjem Bezgrešne Djevice, koja je svoj vrhunac dosegla u liku i djelu sv. Maksimilijana Kolbea. Jedan od većih štovatelja i promotora Bezgrešne Djevice bio je i sv. Franjo Antun Fasani, koji se liturgijski spominjao upravo na taj dan. Na kraju svete mise gvardijan je blagoslovio nove »Čudotvorne medaljice« i uz prigodni letak nacionalne središnjice Vojske Bezgrešne, podijelio ih svima prisutnima na misi te sve pozvao na molitvu i zagovor Bezgrešne, posebno u ovo vrijeme pandemije... Odazvao se veći broj vjernika koji su bili prisutni i u crkvi u pod šatorom u samostanskom dvorištu.

ODRŽAN DRUGI TURNUS DUHOVNIH VJEŽBI

U creskom samostanu sv. Frane, od nedjelje uvečer, 11. listopada, do petka dopodne, 16. listopada ove godine, održan je drugi i posljednji turnus ovogodišnjih duhovnih vježbi. Sudjelovalo je dvanaest fratarata, polovica iz Zagreba, a ostali iz Splita (2), Cresa (1), Pule (1), Molva (1) i Vinkovaca (1). Situacija s koronavirusom očito je utjecala da je broj nešto manji od uobičajenog standarda. U duhovne vježbe bila su uključena i dva ovogodišnja postulanta prve godine (Josip iz Siska i Antonio iz Sesveta), koji borave u creskom samostanu, a koji su dali zaseban pečat ovoj skupini. Duhovne vježbe, kao i kod prvog turnusa u Zagrebu, vodio je hrvatski monfortanac o. Miljenko Sušac, na temu »Čišćenje«, kao prvom stupnju duhovnog života (u planu su sljedećih godina sljedeća dva stupnja: »Posvećenje« i »Sjedinjenje«). Voditelj je u svojim polusatnim razmatranjima iskoristio i bogato duhovno iskustvo sv. Bonaventure. Loše vrijeme s mnogo oborina nije omelo sudionike da s pažnjom i zanimanjem prate razmatranja i da se osobno okoriste i ovim duhovnim iskustvom.

MOLVE: SVRŠETAK JUBILARNE GODINE

U Župi Uznesenja BDM prva subota u mjesecu listopadu, posvećena Bezgrešnom Srcu Marijinu, 3. listopada 2020. godine, s posebnom radošću je proslavljena u znaku zahvale Mariji za sve primljene milosti u ovoj hodočasničkoj 2020. godini kao i za sve primljene milosti u pobožnosti Pet prvih subota u čast Bezgrešnom Srcu Marijinu. Kod zavjetne kapelice Majke Božje Molvarske duhovni

je program započeo u 17.30 sati molitvom svete krunice. Euharistijsko slavlje u 18.00 sati predslavio je o. Zdravko Tuba, župnik. Nakon euharistije i posvete Bezgrešnom Srcu Marijinu slijedila je procesija sa svijećama uz čudotvorni kip Majke Božje Molvarske. Zatim je čudotvorni kip autom obišao cijelu župu. Vjernici su u molitvenom raspoloženju i s upaljenim svijećama na dvorišnim vratima i prozorima dočekali Marijin kip. U ovom osvijetljenom kipu u noći koji je došao u svaku ulicu ovoga mjesta vjernici prepoznaju Mariju koja kao njihova Majka svojom blizinom dolazi do svakoga od njih te osvjetljujući tako put u noći pokazuje put kroz tamu ovoga svijeta, put do istinskoga svjetla koje je Isus. Ujedno, ovom su se procesijom priključili Marijanskoj procesiji za život i svim vjernicima naše domovine moleći za zaštitu života i pravo na život nerođenih.

PULA: BIBLIJSKO BDJENJE

Blagdan serafskog oca Franje proslavljen je svečano i u pulskom samostanu sv. Franje Asiškog. U nedjelju, 4. listopada svečanu misu poldanicu predvodio je gvardijan, fra Đuro Hontić, a svečano večernje misno slavlje fra Đuro Vuradin. Blagdanu je prethodila trodnevica, od 1. do 3. listopada. Prva dva dana trodnevnice je predvodio fra Đuro Vuradin, a u subotu misu i obred preminuća serafskog oca Franje fra Đuro Hontić. Tijekom trodnevnice je ujedno održano i Biblijsko bdjenje, koje se u toj crkvi već više od desetljeća održava tradicionalno uoči Pedesetnice, no ove godine, zbog epidemioloških razloga, tada to nije bilo moguće. Ovaj se put čitalo u sklopu trodnevnice uoči blagdana sv. Franje Asiškog, svega tri dana, i to ne danoćno već od 8 do 17 sati.

U homiliji večernjeg misnoga slavlja na sam blagdan fra Đuro Vuradin je među ostalim spomenuo kako je Sveti Otac Franjo cijeli svoj pontifikat stavio pod zaštitu sv. Franje Asiškoga. Citirao je

pojedine povijesne izvore koji spominju mogućnost da je sv. Franjo prošao Pulom, dok se tvrdi i kako je taj samostan osnovao sv. Antun Padovanski, a u njemu je djelovao poznati franjevac koji je u tome gradu činio mnoga čudesa, bl. Oton iz Pule, čije se zemni ostatci čuvaju u bočnom oltaru crkve. Sve dane sve su događaje glazbom pratili članovi »Grupe Oton«, koja već niz godina, pod vodstvom dr. sc. Ane Čuić Tanković, glazbom duhovno oplemenjuje sve događaje u tom samostanu.

MOLVE: MARIJA FEST 2020.

Tradicionalni Marijanski hodočasnički dan mladih Varaždinske biskupije *Marija fest* – Molve održan je u nedjelju 18. listopada 2020. godine u Župi Uznesenja BDM u Molvama. Organizatori susreta i ove su godine bili Nacionalni centar Udruge Vojske Bezgrešne, Ured za pastoral mladih Varaždinske biskupije i Župa Molve. Ovogodišnji *Marija fest* odvijao se na temu »Ojunači se«. S obzirom na cjelokupnu epidemiološku situaciju, ovaj je susret održan na drugačiji i nov način. Na susretu su bili prisutni mladi iz Čakovca, Varaždina, Koprivnice, Novigrada, Virja, Đurđevca, Pitomače i Molva. Svi koji su željeli sudjelovati, a nisu mogli zbog prisutnih mjera Stožera civilne zaštite, mogli su sudjelovati u susretu preko izravnog prijenosa na Facebook stranici Mladih Varaždinske biskupije. Susret je započeo u 14.30 sati katehezom u župnoj crkvi. Katehezu je pripremio i održao vjeroučitelj Saša Josip Milec. Nakon kateheze bila je mogućnost za sakrament svete ispovijedi. U 16.30 sati svetu misu predslavio je vlč. Tihomir Kosec, povjerenik za mlade Varaždinske biskupije i o. Zdravko Tuba, župnik. Slijedilo je euharistijsko klanjanje s posebnom molitvom za okupljene mlade i sve koji su preko suvremenih sredstava komunikacije pratili ovaj susret. U današnjem vremenu straha i nesigurnosti, pred Isusom prisutnim u Presvetom oltarskom sakramentu, molili smo za život u pouzdanju i predanosti Bogu, kojemu najsigurnije dolazimo po predanju Mariji, našoj Majci i zagovornici. Pjevanje na svetoj misi, uz glazbenu pratnju, animirao je Zbor mladih Varaždinske biskupije.

ZAGREB: PUČKA KUHINJA

Institut za promicanje i razvoj doline Neretve, u suradnji s tvrtkama Jasenska i Frigo Bonsai, donirao je u utorak, 14. listopada, Pučkoj kuhinji na Svetom Duhu tone mandarina. Institut se od samih početaka djelovanja istaknuo u svome humanitarnom djelovanju i skrbi za najpotrebitije. Do sada su donirali više od 25 tona mandarina socijalno osjetljivim skupinama građana. S ciljem doprinosa razvoju i kvaliteti života u neretvanskom kraju okupila se grupa intelektualaca koja je 2013. godine osnovala Institut za promicanje i razvoj doline Neretve. Udruga okuplja 19 članova, koji žele pomoći dolini Neretve te Neretljanima širom domovine i svijeta. Svake godine Institut organizira manifestaciju pod nazivom »Dani Neretve u Zagrebu« u sklopu koje se i doniraju mandarine. Ove godine to su bili Pučka kuhinja na Svetom Duhu, Specijalna bolnica za kronične bolesti dječje dobi Gornja Bistra i Samostan Karmelićanki BSI.

ŠIBENIK: BOGATA JESEN

• Članovi Franjevačkog svjetovnog reda, koji se okuplja pri samostanu sv. Frane u Šibeniku, već tradicionalno za svjetski dan misija – kao što dugo već čine njihova braća i sestre na Svetom Duhu u Zagrebu i još ponegdje - uključuju se u akciju pomoći misijama. Radosno i u velikom su se broju odazvali ovoj akciji. I ove godine su pripremili kolače koje su vjernicima nudili nakon nedjeljnih svetih misa. Od prodanih kolača prikupili su 4.200 kuna. Inače zajednica Franjevačkoga svjetovnog reda u Šibeniku je dosta brojna i aktivna. Ovo bratstvo ima 41 zavjetovanog člana, a sada se užurbano pripremaju za proslavu blagdana sv. Elizabete, kada će novih četvero članova obnoviti ili dati prve zavjete.

• I ove godine se za blagdan sv. Nikole Šibenčanina vjernici pripremaju takozvanom velikom devetnicom. To je devet petaka pred svečev blagdan, a svaki petak, uz fratre samostana sv. Frane u Šibeniku ispomažu i susjedna braća iz Splita te svećenici

gosti, koji predslave svetu misu i propovijedaju. Sat vremena prije mise moli se krunica a zatim se pjeva večernja u čast sv. Nikoli Taveliću. Za svetu ispovijed dežuran je fra Teofil. Kako je fra Augustin obolio, fra Teofil je postao jedini redoviti ispovjednik. On to čini predano i s ljubavlju. O samoj proslavi blagdana i trodnevnoj pripravi, ovog trenutka ne možemo ništa reći. Bio je pozvan i najavljen kardinal Bozanić, ali zbog pogoršane situacije s pandemijom, ne izlazimo s ovom informacijom dok ne bude razvidno što će se moći organizirati i u kojoj mjeri.

- Duhovna priprava uoči blagdana sv. Nikole u Hrvatskom nacionalnom svetištu u Šibeniku nastavljena je u petak 6. studenoga, osmog dana velike devetnice, misom koju je predslavio vlč. Željko Nestić, upravitelj župe Rođenja Isusova na Kajzerici u Zagrebu. Misu su suslavili rektor Svetišta i gvardijan Samostana sv. Frane fra Ivan Bradarić i župnik šibenske Župe sv. Petra-Vidici, fra Ivan Penava. - Na kraju mise zagrebački gost blagoslovio je *novooobnovljenu biforu* na prezbitteriju Svetišta sv. Nikole (crkva Sv. Frane), u čijoj je obnovi i sam kao stručnjak-umjetnik sudjelovao. »Neugledna i dotrajala stakla na spojenim prozorima s istočne strane crkve zamijenjena su novim primjerenijim rješenjem za koje je idejno rješenje izradio arhitekt vlč. Željko Nestić iz Zagreba, uvažavajući smjernice Konzervatorskog zavoda odjela u Šibeniku«, ustvrdio je na početku obreda fra Ivan Bradarić. Kao najbolje rješenje prepoznao je ugradnju ploča alabastra kao svjetlopropusnog kamena, za koju tumači da ima svoju prirodnu ljepotu, ali i teološki značaj. Projektu i tehničku dokumentaciju izradio je arhitekt Marko Milas iz Zagreba, koji je bio i koordinator izvođenja radova. Radove je tijekom listopada i studenoga izvršila tvrtka »ALU TIM Budimir« iz Vrsna. Obnova bifeore realizirana je novčanim darom Ž. K. iz Melbournea.

- Šibenski biskup Tomislav Rogić zaključio je Godinu sv. Nikole Tavelića za Šibensku biskupiju u subotu 14. studenoga 2020. tijekom mise koju je predvodio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u Šibeniku. »Zahvaljujemo svemogućem Bogu za proteklu pastoralnu godinu posvećenu sv. Nikoli Taveliću. Usprkos mnogim iskušenjima i posebnim uvjetima dogodilo se toliko toga lijepoga Bogu na slavu. Kroz proteklu godinu i prethodne tri godine priprave, održani su mnogi susreti i

slavlja, od simpozija u čast našem Svecu, pokrenutog glasila Svetišta, tiskanog molitvenika, hodočašća po župama do hodočašća Nikolinom Bosnom i u Svetu zemlju, izložbe slika, nove pjesme, dokumentarni film, poštanska marka, medijski prijenosi slavlja, izrađeni kipovi svetog Nikole Tavelića i još mnogo toga. Ali najvažnijim držim, da nismo na sv. Nikolu zaboravili, da se njegovu zagovoru iznova ustrajnije utječemo i da u njegovom životu i žrtvi krijepimo svoju vjeru za iskušenja naših dana. Blagoslivljajmo Oca nebeskog koji nas je svojom dobrotom nanovo rodio na živu nadu po uskrsnuću Isusa Krista od mrtvih. Tu nadu uskrsnuća i vjeru u vječni život s Bogom potvrdili su sveti mučenici. Među njima i naš sveti Nikola Tavelić, Šibenčanin, svećenik, franjevac, misionar i mučenik za Krista. Čitavu pastoralnu godinu spominjali smo pedesetu godišnjicu kanonizacije iščitavajući u životu svetog Nikole Tavelića poziv na svetost svakom vjerniku: »Budite sveti jer sam ja svet.« (1Pt 1,16). Put svetosti sv. Nikole oslikava se u riječi Svetoga pisma: Upoznati Krista i snagu uskrsnuća njegova i zajedništvo u patnjama njegovim (Fil 3,10). Bilo je to slavno svjedočanstvo postojanosti sv. Nikole Tavelića i trojice subraće.

Poticali smo i potičemo da nam sv. Nikola Tavelić bude uzorom kreposna redovničkog života, svjedok hrabrog naviještanja vjere u Isusa Krista i spremnosti na žrtvu da bi ostvarili život u Bogu. On je svetost ostvario jer je za njom čeznuo. Njemu se u zagovor utječemo za današnje kušnje i nevolje, za današnje svjedočanstvo vjere i naviještanja, za hod našeg naroda prema vječnoj Domovini i životu u Bogu zauvijek. Ostaje trajni zadatak da primjer sv. Nikole Tavelića potakne vjerničku dušu na svjedočenje vjere u Krista uskrsloga u današnjem svijetu. Njegovo ponizno služenje u redovničkom pozivu neka bude poticaj za istinsko kršćansko bratoljublje prema svakom čovjeku. Mučeništvo sv. Nikole neka u savjestima probudi spremnost na velikodušnost i žrtvu kojom se pokazuje ljubav prema Bogu i bližnjemu, te dosljednom kršćanskom življenju. Njegov primjer neka svakom vjerniku osvijetli životni cilj: vječnost u Bogu.

Godinu sv. Nikole Tavelića, o pedesetoj godišnjici kanonizacije, zaključujemo ovim misnim slavljem na njegov blagdan koje je predvodio kardinal mons. Josip Bozanić, zagrebački nadbiskup. »

kulturološki kutak

LUKAČIĆU U POČAST

Katolički bogoslovni fakultet i Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu organizirali su od 12. do 14. studenoga u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu i u katedrali sv. Dujma međunarodni znanstveno-umjetnički simpozij »Ivan Lukačić, kapelnik splitske prvostolnice«. Simpozij je organiziran u povodu 400 obljetnice izdanja Lukačićeve zbirke »Sacrae cantiones«. Otvaranju simpozija nazočili su: veliki kancelar Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu i splitsko-makarski nadbiskup koadjutor mons. dr. Dražen Kutleša, rektor splitskoga Sveučilišta prof. dr. Dragan Ljutić, dekan KBF-a u Splitu prof. dr. Mladen Parlov, predsjednik Znanstveno-umjetničkog odbora simpozija dr. Mihael Prović te predavači na simpoziju.

Međunarodni skup trajao je dva dana, prikazan je redovnički lik fra Ivana Lukačića i njegovo glazbeno ostvarenje. U tome je sudjelovalo petnaestak predavača. Iz naše Provincije nastupio je fra Ljudevit Maračić, koji je iznio dosad nepoznate podatke o Lukačićevu redovničkom životu. Prema pisanju izvjestitelja za IKU, »Ljudevit Anton Maračić, uz Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca, izlagao je o temi 'Neobjavljeni arhivski zapisi o Lukačiću'. Zahvaljujući sređivanju arhivskoga gradiva fra Ljudevit je 2015. godine objavio dva sveska Povijesnog arhiva Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca. U tom bogatom rudniku arhivske dokumentacije, sadržane u 20 rukopisnih svezaka (od 1559. do 1827.), koju je u prvom svesku posložio kronološkim redom, a u drugome svesku po tematski izdvojenim cjelinama, naišao je na mnogo mjesta gdje se spominje lik i djelovanje fra Ivana Marka Lukačića, šibenskog fratra na stalnom radu u splitskoj prvostolnici, gdje je dugo vremena obavljao službu kapelnika. U svom izlaganju Maračić je iznio arhivsku dokumentaciju s dosta neobjavljenih detalja o ovome vrsnom glazbeniku i zauzetom redovniku, koji je u

više navrata obavljao i službu gvardijana u samostanskoj crkvi Sv. Frane u Splitu. O Lukačićevim sporovima, teškoćama, ali i uspješnim pothvatima ovaj rad pruža dokumentirane potvrde. Poznato je otprije njegovo sporenje s provincijalom fra Šimunom Marelijem iz Raba, a ovdje doznajemo i razloge, zbog kojih je Lukačić čak bio i optužen pred generalnim ministrom u Rimu, koji ga je nakon temeljitog izvida oslobodio svake krivnje. U izlaganju Maračić iznosi nekoliko podataka koji se odnose na Lukačićevu ulogu učitelja glazbe u njegovoj redovničkoj zajednici te na njegovu službu glazbenog moderatora na nekim provincijskim kapitulima.«

Pri kraju simpozija član Organizacijskoga odbora simpozija katedralni orguljaš mo don Ivan Urlić kazao je da mu je drago što se organizirao simpozij o Ivanu Lukačiću iz više razloga: »Prvenstveno kao katedralnom orguljašu, koji danas nasljeđuje tu baštinu i imam susreta s njom osobito kroz repertorij katedralnog zbora. Itekako njegujemo Lukačićeve skladbe i u koncertima i u misama.« Istaknuo je da su vrijedne ruke kapelnika splitske prvostolnice maestra don Šime Marovića tome mnogo pridonijele i danas prilagodile potrebama splitskoga katedralnog zbora sv. Dujma. »Osjećam se i ponosno i zahvalno što imam priliku sudjelovati na ovakvom jednom događaju. Lukačić je pomalo zanemaren u našem narodu, a usuđujem se reći, što je pretenciozno«, nastavio je mo Urlić, »ono što je Bach za svjetsku glazbu to je Lukačić za našu hrvatsku baštinu. Mislim da je ovo važan događaj kako za kulturne tako i za crkvene prilike«.

Program simpozija završio je u subotu, 14. studenoga u katedrali Sv. Dujma predavanjem red. prof. art. Mario Penzar »Sacrae cantiones/Harmonices mundi«, Radionicom za povijesno osviještenu izvedbenu praksu za pjevače s Christinom Pluhar iz Graza, a zaključena predstavljanjem nosača zvuka sa svim motetima Ivana Marka Lukačića, u izvedbi međunarodnog ansambla Musica Adriatica.

IZDAVAČKE NOVOSTI

• U posljednje vrijeme objavljena su dva djela od posebnog interesa za našu Provinciju. To je najprije spomenica SVETOM JERONIMU POSVEĆENO, u povodu 1600. obljetnice smrti sv. Jeronima, zaštitnika naše Provincije. Djelo je ovih dana predstavljeno u Splitu, Šibeniku i Zagrebu. Spomenicu je izdao naš Veritas, koji je uložio zaista mnogo truda oko privlačnog izgleda Spomenice, koja sadrži dio gradiva šibenske inkunabule iz kraja 15. stoljeća.

• Osim toga, u izdanju Hrvatskoga leksikografskog zavoda, a brigom dr. Ivana Armande, ovih dana objavljen je DNEVNIK JOZE MILOŠEVIĆA (1918.-1919.), koji sadrži zapisana sjećanja tadašnjeg provincijala fra Jozе Miloševića na događaje krajem Drugoga svjetskog rata s posebnim osvrtom na nevolje i izgon naših fratara iz creskog samostana. Dr. Ivan Armanda je izdanje popratio opširnim predgovorom gdje je prikazao život i djelovanje fra Jozе Miloševića, a završno kazalo pojmova i imena olakšava snalaženje pri čitanju. Puna cijena izdanja iznosi 90 kuna, a tko naruči pet i više primjeraka preko Provincijalata može ga dobiti za polovicu cijene.

• Iz Padove je Provincijalat upravo primio elektroničkim putem cjelokupni INVENTAR arhivskoga gradiva iz vremena zajedničke povijesti Padovanske i Dalmatinske provincije (1827.-1906.). Inventar ima oko 750 stranica, a kronološkim redom donosi pregled svih dokumenata, pa je zastupljeno i cjelokupno arhivsko gradivo naše Provincije iz tog razdoblja. Pri razdvajanju provincija trebalo je razvrstati dokumentaciju i svakoj provinciji dostaviti njezin dio, što je eto tek sada konačno omogućeno. Prema Inventaru, koji je završen u rujnu 2020. nakon trogodišnjeg rada dvoje arhivskih stručnjaka u Padovi (Michaela Fortin i Stefano Morlin), vidljivo je da su dobro predstavljeni i naši samostani, posebno Split, Cres i Šibenik, a ni Vis nije zapostavljen. Bilo bi zahvalno kad bi se braća spomenutih samostana pobrinula iz Inventara izvući dokumentaciju o svojim samostanima, što je moguće navođenjem broja pojedinog spisa i narudžbom preko Provincijalata u Padovi. Inven-

tar nije za javnu objavu jer još čeka konačnu reviziju, ali se zainteresirani mogu obratiti već sada našem Tajništvu, odnosno provincijskom arhivaru.

SPOMENICA U PO- ČAST SV. JERONIMU

Ove godine obilježava se veliki jeronimovski jubilej, 1600 godina smrti sv. Jeronima, crkvenog učitelja (420.-2020.), pa je to povod prisjećanju na život i djelo ovoga osebujnoga sveca, koji je ostavio duboke tragove, posebno u Crkvi na zapadu. Jeronim zajedno s Ambrozijem, Leonom i Augustinom predstavlja četverolist velikih zapadnih otaca. Makar su se njegov život i djelovanje odvijali u razdoblju koje je više stoljeća prethodilo dolasku Hrvata u današnje krajeve, ipak ga Hrvati nekako posebno slave i časte, čak se i pomalo otimaju oko mjesta njegova rođenja.

Naš Veritas – Glasnik sv. Antuna Padovanskoga dao je svoj doprinos ovome uistinu velikom jubileju tiskanjem prigodne spomen – knjige u suizdanju sa Splitsko-dalmatinskom županijom, koja također časti sv. Jeronima kao svoga zaštitnika. Prvi put objavljuje dio iz inkunabule *Vita epistole de sancto hieronymo ulgare, Ferrara 1497.*, koja pripada fundusu knjižnice samostana sv. Frane u Šibeniku. Inkunabula obiluje brojnim koloriranim ilustracijama i inicijalima, a posebnu pažnju privlači strip-životopis sv. Jeronima u koloru koji i Veritas u cijelosti objavljuje u ovoj spomen-knjizi.

Prema mišljenju stručnjaka radi se o unikat u svjetskih razmjera. Osim koloriranog životopisa u ovoj spomen-knjizi može se još pronaći:

- *esej o inkunabulama;*
- *kratki životopis sv. Jeronima;*
- *izbor iz poslanica sv. Jeronima i*
- *korespondencija sv. Jeronima sa sv. Augustinom.*

Knjiga je formata 21x24 cm, tisak je na luksuznom papiru i sa svojih stotinjak stranica predstavlja, kako po sadržaju tako i po izgledu uistinu reprezentativni doprinos velikom jubileju sv. Jeronima. Cijena knjige je 120,00 kn, a u mjesecu rujnu, kada slavimo sv. Jeronima, izdavač knjigu *nudi s 30% popusta, po cijeni od 84,00 kn.*

MJUZIKL NA NOSAČU ZVUKA

U izdanju Croatia recordsa i »Veritasa - Glasnika sv. Antuna Padovanskoga« objavljen je nosač zvuka Ansambla »Kolbe« s pjesmama iz mjuzikla *Svetac svega svijeta*. Na albumu se nalaze sve skladbe iz mjuzikla, a dodana je uvertira u mjuzikl kao i jedna pjesma koja nije ušla u mjuzikl. Urednik izdanja je Domagoj Bešlić, grafičko oblikovanje CD-a kao i pripadajuće knjižice djelo je Ive T. Montine. *Svetac svega svijeta* prvi je hrvatski autorski mjuzikl koji govori o životu sv. Antuna, izvodi ga Ansambl *Kolbe*, a mjuzikl je producirala Hrvatska Provincija sv. Jeronima franjevac konventualaca te je premijerno izveden 29. lipnja 2018. godine u Dvorani sv. Franje na Svetom Duhu u Zagrebu u režiji Roberta Boškovića. *Autor libreta je hrvatski dramaturg Nino Škrabe, a autor glazbe i tekstova songova je Branko Bardun.* Mjuzikl je do sada izveden 46 puta na brojnim pozornicama u Hrvatskoj i inozemstvu, od kojih ističemo gostovanje u splitskom HNK na Danima kršćanske kulture, zatim Šibeniku, Varaždinu, Vukovaru, Novom Marofu, Karlovcu, Vinkovcima kao i nezaboravno gostovanje na Humcu i Mostaru u BiH kao i u Hrvatskim katoličkim zajednicama u Reutlingenu, Metzingenu, Tuebuengenu i Freudensdatu u Njemačkoj.

LONČAREVA DJELA U KAPELI SV. KRIŽA

Unutrašnjost kapele Svetoga Križa, koja se nalazi uz župnu crkvu Sv. Antuna Padovanskoga na Svetom Duhu u Zagrebu obogaćena je novim sakralnim djelima.

Akademski slikar Tihomir Lončar, čija se djela već nalaze u crkvi i samostanu, dao je u trajnu posudbu više svojih slika. Riječ je o djelima »Uskrsli i Marija Magdalena«, »Večera u Emausu«, »Isus, Marija, Marta i Lazar«, »Isus i slijepac« i »Isus i Marija Magdalena«. Prostor kapele u koju se ulazi kroz desnu lađu crkve, mjesto je na kojem se često, osobito nakon pričesti vjernici vole sabrati u molitvi.

NOVA KNJIGA

Nova »Veritasova« knjiga ISKONSKI GUBITAK, knjiga je svjedočanstava sedamdesetero danas odrasle djece iz rastavljenih brakova koja su ogoljela svoje srce i dušu te ostavila trajan spomen na bolne trenutke svoga života, u kojima su mnogo pretrpjela zbog rastave svojih roditelja. Na gotovo 300 stranica pronalazimo odgovore na brojna pitanja o rastavi brakova koja i danas pogađaju brojnu djecu. Autorica Leila Miller je katolička spisateljica i autorica koja u svojim djelima iznosi nauk Crkve o braku, obitelji, ljudskoj seksualnosti i - zapravo, o svim moralnim pitanjima. U svojim radovima i predavanjima dotiče se tema iz kulture, društva i politike. Do sada je objavila četiri knjige. Knjiga ISKONSKI GUBITAK je njezino prvo djelo prevedeno na hrvatski jezik u izdanju »Veritasa - Glasnika sv. Antuna Padovanskoga«. Leila Miller je udana, živi u Phoenixu u Sjedinjenim Američkim Državama i majka je osmero djece.

Knjiga ima oko 300 stranica, cijena joj je 129 kuna, a naručuje se kod uprave »Veritasa«.

ALABASTRENE BIFORE U ŠIBENIKU

U petak 6. studenoga, na kraju mise vlč. Željko Nestić blagoslovio je *novooobnovljenu biforu* na prezbiteriju Svetišta sv. Nikole (crkva Sv. Frane), u čijoj je obnovi i sam kao stručnjak-umjetnik sudjelovao. »Neugledna i dotrajala stakla na spojevnim prozorima s istočne strane crkve zamijenjena su novim primjerenijim rješenjem za koje je idejno rješenje izradio arhitekt vlč. Nestić iz Zagreba, uvažavajući smjernice Konzervatorskog zavoda odjela u Šibeniku...«, istaknuo je fra Ivan Bradarić. »Uklanjanjem oltarnog retabla u svetištu čini se da je bifora zadobila zadaću posljednje 'kulise', obrazložio je arhitekt vlč. Nestić. Kao najbolje rješenje prepoznao je ugradnju ploča alabastra kao svjetlopropusnog kamena, za koju tumači da ima svoju prirodnu ljepotu, ali i teološki značaj. Projektu i tehničku dokumentaciju izradio je arhitekt Marko Milas iz Zagreba, koji je bio i koordinator izvođenja radova.

PRODULJENJE ZAVJETA I PRIMANJE NOVIH POSTULANATA

U četvrtak, 1. listopada, nakon molitve svete krunice u 16.00 sati, pod molitvom Devetog časa, u klerikatskoj kapelici fra Josip Blažević, u nazočnosti odgajnika s njihovim magistrima, fra Stjepanom Brčinom, magistrom klerika, i fra Josipom Petonjićem, magistrom postulanata, te nekolicinom samostanske braće, primio je zavjete fra Franje Čolakovca na godinu dana, kada bi trebao položiti svečane zavjete. Istom prigodom u postulaturu je primio dvojicu novih postulanata koji će se na svetkovinu sv. Franje uputiti u Cres gdje će provesti svoju prvu godinu formacije.

Josip Bulat, rođen 1979. u Sisku, diplomirao je na zagrebačkome Bogoslovnom fakultetu 2005. u Zagrebu i stekao bakalaureat u teologiji. Bio je dugo godina vjeroučitelj u osnovnoj školi na području Župe sv. Josipa radnika u Galdovu, gdje je bio aktivno uključen u razne djelatnosti.

Antonio Knezović, rođen je 1997. u Zagrebu (Sesvete), u Zagrebu je završio glazbenu školu Pavla Markovca u Zagrebu, gdje je 2016. stekao strukovnu kvalifikaciju glazbenika gitarista. U svojoj sesvetskoj župi bio je uključen u grupu mladih, koje je animirao sviranjem gitare.

Luka Tetec, službeno nije postulant, nego sjemeništarač druge godine srednje škole. Rođen je 2004. u Koprivnici, a nakon što je Franjevačka klasična gimnazija u Visokom (BiH) zatvorila djelovanje, zamolio je da bude primljen u naše sjemenište, gdje pohađa drugu godinu strukovne škole. Boravi u našem klerikatu u Zagrebu, gdje je uključen u odgojnu fazu.

MOLITVENO BDJENJE ZA OVOGO- DIŠNJE SVEČANE ZAVJETOVANIKE

U župnoj crkvi sv. Antuna Padovanskoga na Svetom Duhu u Zagrebu, u četvrtak, 1. listopada 2020. započela je nova sezona duhovno-duhovitih večeri u aranžmanu fra Stjepana Brčine. U crkvi do zadnjeg mjesta popunjenoj mladima misu je predslavio fra Stjepan Brčina, nakon koje je uslijedilo euharistijsko klanjanje za duhovna zvanja, osobito za ovogodišnje kandidate za svečane zavjete, među kojima su i dvojica naših kandidata, fra Zvonimir Pervan i fra Matej Milić. Ovo je bio drugi u nizu susreta koji se organiziraju četvrtkom uvečer o čijoj uspješnosti svjedoči i velika posvećenost.

ZAGREB: POLAGANJE SVEČANIH ZAVJETA

Na svetkovinu svetog Oca Franje, u nedjelju, 4. listopada uvečer, o. Provincijal je, uz koncelebraciju većeg broja svećenika, predvodio svečano misno slavlje, pod kojim su svoje doživotne, svečane zavjete, položili fra Matej Milić i fra Zvonimir Pervan. Kao životno geslo oni su na prigodnoj spomen-sličici utisnuli riječi iz Ivanova Evanđelja: »Vas sam nazvao prijateljima«, podsjetnik cijeloga života koji je pred njima. Slavlje se nakon mise nastavilo za bratskim stolom, u dvorani Svetoga Franje, gdje su uz slavljениke i našu braću bila okupljena rodbina neoprofesa, a i mnogi njihovi prijatelji i poznanici.

• Ovih dana, 28. rujna, fra Zvonimir Pervan uspješno je obranio licencijatski rad na Sveučilištu Svetoga Križa u Rimu. Tema rada »Strategia digitale e comunicazione istituzionale: confronto

analisi della varie proposte teoriche». Kao mentor pratio ga je prof. dr. Juan Narbona. Time je nakon tri godine specijalizacije fra Zvonimir završio stupanj licenciata i osigurao naslov »licenza in Comunicazione sociale istituzionale«. Fra Zvonimir je ovih dana u Zagrebu sudjelovao na Kapitolu pa se odmah vraća u Rim;

• *Fra Matej Milić*, redovnički brat, koji je zajedno s fra Zvonimirom na svetkovinu sv. Franje položio doživotne, svečane zavjete, i potom sudjelovao u radu Kapitula, dodijeljen je za člana samostana sv. Antuna u Vinkovcima. Neka ga prate naše molitve i iskrene želje u ostvarenju ideala za kojim je krenuo.

OSOBNİ KARTONI BRAĆE U FORMACIJI

Željeli smo da upoznate naše odgajanike iz jednoga drugog kuta. Preuzeli smo njihov osobnik iz najnovijeg broja »Vox Minorum«, u pripravi za tisak ovog došašća. Svatko je od njih odgovorio na nekoliko pitanja kratkim odgovorima želeći se na taj način predstaviti u jednom osobnijem svjetlu. Naše odgojne ustanove trenutno broje četiri bogoslova, jednog novaka, četiri postulanta i jednog sjemeništara. A tko su oni, otkrit ćete na ovim stranicama:

Bogoslovi

1. Ime i prezime?
Zvonimir Pervan, bogoslov, 30. godina
2. Župa i mjesto iz kojeg dolaziš?
Župa Svih Svetih, Livno (BiH).
3. Tvoje zanimanje/studij?
Diplomirao sam svetu teologiju, a od ove sam jeseni doktorand na studiju društvene i institucionalne komunikacije u Rimu.
4. Koju društvenu mrežu najčešće koristiš?
Twitter i WhatsApp.
5. Što je za tebe sreća?
Tajna sreće je živjeti i naučiti dijeliti s drugima žalosti i radosti, padove i uspone, poraze i uspjehe.
6. Kada bi malom djetetu mogao dati samo jedan savjet o životu, koji bi to savjet bio?
Pročitati pjesmu Augusta Šenoe »Budi svoj!«

7. Citat iz Biblije koji ima za tebe posebno značenje?

»Vas sam nazvao prijateljima« (Iv 15,15)

1. Ime i prezime?
Fra Franjo Čolakovac, bogoslov, 42 godine.
2. Župa i mjesto iz kojeg dolaziš?
Župa svetog Franje Asiškog, Gradište (kod Županje), Slavonija.
3. Tvoje zanimanje/studij?
Diplomirao sam svetu teologiju, a prošle godine sam upisao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, dvogodišnji diplomski studij Teološko-religijskih znanosti, smjer Crkvena kulturna dobra.
4. Koju društvenu mrežu najčešće koristiš?
WhatsApp!
5. Što je za tebe sreća?
Služiti Bogu i bratu čovjeku.
6. Kada bi malom djetetu mogao dati samo jedan savjet o životu, koji bi to savjet bio?
Zadrži srce djeteta do kraja života!
7. Citat iz Biblije koji ima za tebe posebno značenje?
»Dosta ti je moja milost jer snaga se u slabosti usavršuje.« (2 Kor 12,9)

1. Ime i prezime?
Fra Mateo Vujčić, bogoslov, 22 godine
2. Župa i mjesto iz kojeg dolaziš?
Župa sv. Ivana Krstitelja, Pula, Istra.
3. Tvoje zanimanje/studij?
Student druge godine Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu.
4. Koju društvenu mrežu najčešće koristiš?
Najčešće koristim Facebook.
5. Što je za tebe sreća?
Za mene sreća je ispravno suosjećati se s bližnjim.
6. Kada bi malom djetetu mogao dati samo jedan savjet o životu, koji bi to savjet bio?
Kada te svijet traži suze, ti mu pokaži osmjehe.
7. Citat iz Biblije koji za tebe ima posebno značenje?
»Bijaše pred blagdan Pashe. Isus je znao da je došao njegov čas da prijeđe s ovoga svijeta Ocu, budući da je ljubio svoje, one u svijetu, do kraja ih je ljubio.« (Iv 13,1)

1. Ime i prezime?

Fra Erik Matejak, bogoslov, 20 godina

2. Župa i mjesto iz kojeg dolaziš?

Župa svetog Antuna Padovanskog u Novom Marofu.

3. Tvoje zanimanje/studij?

Student prve godine Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu.

4. Koju društvenu mrežu najčešće koristiš?

WhatsApp.

5. Što je za tebe sreća?

To je strpljivost u svemu.

6. Kada bi malom djetetu mogao dati samo jedan savjet o životu, koji bi to savjet bio?

Smij se!

7. Citat iz Biblije koji za tebe ima posebno značenje?

»Da svi budu jedno kao što ti, Oče, u meni i ja u tebi, neka i oni u nama budu da svijet uzvjeruje da si me ti poslao.« (1 Iv 17, 21)

Novak

1. Ime i prezime?

Ante Koudela, novak u Asizu, 41. godina.

2. Župa i mjesto iz kojeg dolaziš?

Svetište svetog Nikole Tavelića, Šibenik.

3. Tvoje zanimanje/studij?

Hotelijer.

4. Koju društvenu mrežu najčešće koristiš?

Viber, WhatsApp.

5. Što je za tebe sreća?

Kad liti subotom popodne sidnem na motor pa odem na kupanje!

6. Kada bi malom djetetu mogao dati samo jedan savjet o životu, koji bi to savjet bio?

Nije pristojno kopat nos.

7. Citat iz Biblije koji za tebe ima posebno značenje?

»...i pjevat će igrajući kolo, svi su izvori moji u tebi!« (Psalam 87,7)

Postulanti

1. Ime i prezime?

Franko Gečević, druga godina postulature u Zagrebu, 25. godina.

2. Župa i mjesto iz kojeg dolaziš?

Župa Blažene Djevice Marije Žalosne, Špansko, Zagreb.

3. Tvoje zanimanje/studij?

Sveučilišni prvostupnik (baccalaureus) španjolskog jezika i književnosti i poljskog jezika i književnosti. Od ove jeseni student prve godine Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu.

4. Koju društvenu mrežu najčešće koristiš?

WhatsApp!

5. Što je za tebe sreća?

Biti s Bogom, moja je sreća.

6. Kada bi malom djetetu mogao dati samo jedan savjet o životu, koji bi to savjet bio?

Što god radio i koji god put odabrao uvijek budi uz Boga.

7. Citat iz Biblije koji za tebe ima posebno značenje?

»Bog je ljubav!« (1 Iv 4, 16)

1. Ime i prezime?

Sandi Aščić, druga godina postulature u Zagrebu, 22. godina.

2. Župa i mjesto iz kojeg dolaziš?

Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije, Jajce, BiH.

3. Tvoje zanimanje/studij?

Ekonomist. Student prve godine Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu.

4. Koju društvenu mrežu najčešće koristiš?

Instagram!

5. Što je za tebe sreća?

Sreća je za mene kada istinski živim po Božjoj volji.

6. Kada bi malom djetetu mogao dati samo jedan savjet o životu, koji bi to savjet bio?

Sve je prolazno u zemaljskom životu. Skupljaj »bodove« kod Boga, a ne kod ljudi.

7. Citat iz Biblije koji za tebe ima posebno značenje?

»Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist.« (Gal 2, 20)

1. Ime i prezime?

Josip Bulat, prva godina postulature u Cresu, 41. godina.

2. Župa i mjesto iz kojeg dolaziš?

Župa Sv. Josipa Radnika, Galdovo – Sisak.

3. Tvoje zanimanje/studij?

Diplomirani teolog.

4. Koju društvenu mrežu najčešće koristiš?

Koristim samo na mobitelu WhatsApp i Viber.

5. Što je za tebe sreća?

Mir savjesti prema Bogu i bližnjemu, obitelj i prijatelji, popodnevna kava u kafiću.

6. Kada bi malom djetetu mogao dati samo jedan savjet o životu, koji bi to savjet bio?

Ostani u srcu uvijek dijete!

7. Citat iz Biblije koji za tebe ima posebno značenje?

»Isus Nazarećanin prolazi.« (Lk 18,37) i »I svjetlo u tami svijetli i tama ga ne obuze.« (Iv 1,5)

1. Ime i prezime?

Antonio Knezović, prva godina postulature u Cresu, 23. godine.

2. Župa i mjesto iz kojeg dolaziš?

Župa Svih Svetih, Sesvete.

3. Tvoje zanimanje/studij?

Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, studij gitare.

4. Koju društvenu mrežu najčešće koristiš?

Facebook.

5. Što je za tebe sreća?

Biti s Isusom Kristom.

6. Kada bi malom djetetu mogao dati samo jedan savjet o životu, koji bi to savjet bio?

Rekao bih mu: »Maleno moje, u životu se isplati biti samo dobar i nikakav drugačiji. Dakle, misli samo dobro, govori samo dobro, čini samo dobro i vjeruj mi, nemaš se čega bojati. Hrabro samo, Bog je uvijek s tobom!«

7. Citat iz Biblije koji za tebe ima posebno značenje?

»Tko jede moje tijelo i pije moju krv, u meni ostaje, i ja u njemu.« (Iv 6, 56)

Sjemeništarc

1. Ime i prezime?

Luka Tetec, sjemeništarc, 16. godina.

2. Župa i mjesto iz kojeg dolaziš?

Crkva Sv. Majke Terezije, Koprivnica.

3. Tvoje zanimanje/studij?

Tehničar za logistiku i špediciju, 2. godina.

4. Koju društvenu mrežu najčešće koristiš?

WhatsApp, YouTube, Google.

5. Što je za tebe sreća?

Sreća je za mene svakog trenutka, jer ona nije vezana uz bol, patnju, ljutnju, bolest. Ona je *milost* i *dar* od Boga.

6. Kada bi malom djetetu mogao dati samo jedan savjet o životu, koji bi to savjet bio?

Slušaj Božji glas kamo te vodi i zove. Slušaj njegove zapovijedi i shvatit ćeš tajnu vjere!

7. Citat iz Biblije koji za tebe ima posebno značenje?

»Zaista, zaista, kažem vam: tko vjeruje u mene, i on će činiti djela koja ja činim; činit će i veća od ovih, jer ja odlazim k Ocu. I što god zaštetite u moje ime, učinit ću, da se proslavi Otac u Sinu.« (Iv 14, 12-14).

NOVI »VOX MINORUM«

List odlikuje »raznovidnost i živahnost pisane riječi«, jer su autori »odgojenici različitih životnih dobi i različitih životnih iskustava. List koji ima te prilike pročitati predstavlja ne samo određene teme nego i svojevrsan pogled na život, vjeru, kulturu, izobrazbu... i redovnički život. Upravo ova zadnja tema zajednička je svim ostalima, jer se kroz članke već dugi niz godina perom raznih autora koji su prolazili formacijski put u našim odgojnim ustanovama, prikazuje život mladih redovnika i onih koji su na putu prema redovništvu. To je svojevrsno svjedočanstvo onih koji žive i sazrijevaju u vjeri i znanju te nam upravo to prenose u svojim tekstovima i izvještajima.

Ovaj list postaje time znakovit ne samo po tome što opisuje stasane različitih generacija nego i po činjenici da opisuje jedno povijesno razdoblje i način života omeđene vrlo brzim tehnološkim razvitkom, za kojim počesto kaska onaj sociološko-antropološki razvitak što za posljedicu ima različite dekadencije u mnogim sferama društvenog života. Upravo te teme na svojevrsan način dodiruju i ovi mladi autori, koji gradeći svoj stil pisanja prezentiraju svoju viziju društva i njegova odnosa prema Bogu. Svatko od njih na poseban način uočava poteškoće u društvu, tražeći pritom prikladne načine i promišljene odgovore na iste. Sve to naravno s obzirom na životnu dob i iskustvo pojedinog autora. Zato ovaj list i nosi naziv *Vox Minorum* – *Glas Malenih*, čime opisuje svoju svrhu i postojanje.

(Popratno slovo fra Josipa Petonjića)

bolesna braća

ZAGREB: POHOD SESTRICE KORONE

Mnoga braća u Provinciji znaju da je pred kraj listopada koronavirus pohodio i dio zagrebačkih stanara pod krovom Svetog Duha. Cijeli drugi kat, gdje žive i borave naši mladi, klerici i postulanti, stavljen je u strogu izolaciju, jer je najprije jedan na testiranju pokazao znakove Covid-19, potom mu se brzo pridružio i drugi pa treći, te su tako svi izolirani, zajedno sa svojim magistrom. Sada su svi potpuno ozdravili, novih zaraženih nema, tako da su se svi uključili u redovito pohađanje škole i fakulteta (osobno ili online).

• *Koronavirus sažetak:* Više naših mjesta i braće dosad je pogodio opaki zarazni Covid-19, popularni koronavirus, pa tako samo ukratko registriramo, što je gore opisano, da su sva braća zagrebačkoga drugog kata, gdje borave i žive braća u formaciji, zajedno s magistrom fra Stjepanom Brčinom, desetak dana provela u izolaciji, a trojica su i preboljela zaraznu bolest. Slično je u Seraphicumu njihov kolega, fra Zvonimir, prebolio istu nevolju, dok je od ostale braće u Provinciji, koliko nam je poznato, bolest uspješno prebolio fra Nikola Šantek u Novom Marofu. U Šibeniku su u prvoj polovici prosinca braća bila u izolaciji, jer je fra Augustina pohodila »sestrica koron«. Nakon višednevnog liječenja u samostanu, otišao je na pregled na hitnoj te je ostavljen na infektivnom odjelu. U međuvremenu braći u Šibeniku liturgijske obveze u crkvi je preuzeo jedan obližnji dijecezanski svećenik. Braća iz Splita za vikend i blagdan Imakulate pokazala su posebno solidarnost prema šibenskom samostanu i preuzela dio obveza u crkvi. I u Dom sv. Maksimilijana Kolbea probila se korona, gdje je testom potvrđeno da je zaražen i fra Alojzije Litrić, kao i više korisnika smještenih u našem Doma. Ravnatelj Doma, fra Tomislav Glavnik, uspješno je prošao ispit testiranja. Za sve bolesne, kao i za one koji se o njima skrbe, molimo i izražavamo im bratsku blizinu!

ZDRAVSTVENI BILTEN

• Radi dokumentacije navodimo i nešto iz proteklih mjeseci. Vinkovački gvardijan, fra Miljenko Hontić, izvijestio je kako je fra Matija Antun Mandić 18. rujna 2020., bio operiran nakon puknuća slijepog crijeva. Operacija i čišćenje je bilo 'Laparoskopski'. Činilo se da je sve u redu. Međutim, nakon što se vratio u samostan i počeo oporavak, stanje se bilo pogoršalo. Dobio je temperaturu i jake bolove pa je nakon nekoliko dana prebačen ponovno u vinkovačku bolnicu. Najprije je trebao obaviti test na Covid-19, a nakon toga je 1. listopada u podne bio operiran. Kako je došlo do upale, klasičnom metodom bio je operiran i očišćen te je sve prošlo kako treba.

• Proteklog mjeseca studenog, a ispostavilo se da je i nekoliko mjeseci prije toga, fra Augustin Kordić upoznaje novu tegobu koja je izlječiva, ali to ide pomalo. Početak neznatne boli u desnoj nozi datira od konca 2019., odnosno od početka 2020. Nakon dužeg ignoriranja fra Augustin je ipak 13. ožujka otišao na pregled fizijatrima u šibensku bolnicu. Liječnica je tom prilikom preporučila uzimanje lijeka protiv bolova. U međuvremenu je načinio još neke pretrage, koje nisu pokazale nikakvu težu dijagnozu. Zatim je svijetom zavladała korona. I sve je stalo, pa tako i daljnje pretrage. Na nove preglede odlučio se ponovno tek 1. rujna, te je bio hospitaliziran (doduše, više iz razloga da brže obavi pretrage) a rezultati pretraga su: lumboishialgija s jakom upalom živaca na nekoliko mjesta. U međuvremenu je bio i na pregledu kod dr. Miroslava Vukića na zagrebačkom Rebru, koji mu je odredio, slično kao i dr. Aleksić u Šibeniku, mirovanje s naglaskom na počivanju te uzimanje određenih lijekova protiv bolova i za opuštanje mišića i živaca. Dok je akutna upala, doktor ne preporuča nikakav intervent pa niti fizikalnu terapiju.

• Fra Igor Horvat, župni vikar u našim zagrebačkim župama, proveo je tri tjedna terapije u

Krapinskim toplicama i vratio se u samostan Svetog Duha, gdje nastavlja, prema svojim mogućnostima, pastoralni rad. Oštećenja na kralježnici, unatoč višekratnim zahvatima dok je još bio u Vatikanu, otežavaju mu naporniji rad.

• *Fra Nikola Mate Roščić*, nakon teškoga kirurškog zahvata i amputacije na desnoj nozi smješten je u Dom sv. Franje u Odri (franjevci trećoredci),

gdje se oporavlja u iščekivanju da se stanje poboljša. Vedro prihvaća svoje stanje i valja mu poželjeti oporavak. Zbog pooštrenih mjera pri posjetima u domove i bolnice, fra Nikolu, kao i ostalu našu braću u domovima i bolnicama, jako je otežano osobno posjećivati, ali su dostupna preko mobitela.

Za sve molimo i želimo im brzo ozdravljenje!

naši pokojni

PREMINUO FRA AMBROZ NIKOLA KNEŽIĆ

Naš svećenik i redovnički subrat fra Ambroz Nikola Knežić, član Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca, preminuo je 6. prosinca 2020., u 77. godini života, u zagrebačkoj bolnici u Dubravi, u nedjelju navečer, od posljedica moždanog udara. Rođen je u Šibeniku 1944. godine. Kao franjevac konventualac proveo je pedesetak godina u raznim samostanima Hrvatske provincije sv. Jeronima, od toga veći dio kao njezin misionar u Zambiji. Život mu je posebno opečatilo misionarsko djelovanje u Zambiji, u kojoj je proveo tridesetak godina, i u čijoj je Generalnoj kustodiji u nekoliko mandata vršio službu generalnoga kustosa (u rangu provincijala). Po povratku u domovinu, vršio je službu vikara Provincije, te potom gvardijana u Zagrebu i Splitu.

Ukop zemnih ostataka fra Ambroza održan je po pokojnikovoj želji u rodnomu mu Šibeniku, u srijedu 9. prosinca u 12 sati. Zbog epidemioloških uvjeta prisustvovanje sprovodu bilo je ograničeno samo na uži krug rodbine i nekoliko crkvenih predstavnika. Uz našega provincijskog ministra, fra Josipa Blaževića, koji je vodio sprovodnu misu i održao prigodno posmrtno slovo, prisustvovali su i gvardijani samostana u Vinkovcima (kojemu je pok. fra Ambroz službeno i pripadao) fra Miljenko Hontić, koji je vodio sprovod, i gvardijan samostana u Splitu, fra Martin Jaković.

U nastavku donosimo prigodno slovo o. Provincijala, održano na sprovodu te potom i nekoliko misijskih zabilježbi vezanih uz glavni apostolat u životu pokojnog fra Ambroza.

UPISATI U NEKROLOGIJ PROVINCIJE:

Fra Ambroz Nikola Knežić (Šibenik, 1944. – Zagreb, 2020.), trideset godina misionar u Zambiji, definitor i vikar Provincije, gvardijan Samostana Svetoga Duha u Zagrebu, vodio njegovu rekonstrukciju i dogradnju. Preminuo zaražen Covidom-19 od moždanog udara, u 77. godini života.

PROVINCIJALOVO OPROŠTAJNO SLOVO

NA ISPRAČAJU
FRA AMBROZA NIKOLE KNEŽIĆA
(Šibenik, 9. prosinca 2020.)

6. prosinca 2020. godine nazvao sam fra Ambroza Nikolu Knežića da mu čestitam imendan. Nije se odazvao na telefon. Dan kasnije primili smo vijest o njegovu povratku u »Očev dom«. »Sestrica smrt« odvela ga je na proslavu imendana u Nebu.

...

Fra Ambroz Nikola Knežić, član Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca, rođen je u Šibeniku 19. travnja 1944. godine, od oca Nikole i majke Marije rođ. Radović. U Red franjevac konventualaca stupio je 1961. godine. Godinu novicijata završio je u Cresu polaganjem prvih redovničkih zavjeta na svetkovinu Gospe od Anđela 2. kolovoza 1962. Doživotne zavjete položio je na svetkovinu sv. Franje 4. listopada 1967. godine u Zagrebu. Diplomirao je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1968. godine te zaređen za svećenika na svetkovinu sv. Joakima i Ane, 26. srpnja, iste godine, u Šibeniku.

Njegova prva svećenička služba bila je služba župnog vikara i župnika u Petrovaradinu, od 1969. do 1971. godine.

Najplodniji dio svoga života fra Ambroz je proveo kao misionar u Zambiji (Afrika), od 1972. do 2002. godine, uz kraće prekide, punih 30 godina. Znakove misijskog poziva pokazivao je još od vremena studenskih dana u bogosloviji. U Zambiji je bio savjetnik biskupa u Ndoli, kroz devet godina katedralni župnik, dekan, predsjednik svećeničkog vijeća, te u dva mandata generalni kustos Zambijske kustodije.

Od 1985. do 1996. kao župnik službuje u župi Chifubu kod Ndole, gdje je u filijali Kaniki podigao crkvu sv. Magdalene, koju je 23. listopada 1994. blagoslovio fra Ljudevit Maračić, ondašnji provincijal, a izgradnju su uz našu Provinciju financijski pomagali Ljudevitova majka Terezija i o. Pio Polonijo, koji je tada već bio preminuo.

Godine 1987. otvorio je centar za pomoć fizički i mentalno oboljeloj djeci. Pola svoga vijeka u

Africi posvetio je pastoralu oboljelih od AIDS-a. Kroz radio-emisije i druge programe promicao je potrebu prihvaćanja, življenja i suosjećanja posebno s oboljelima od AIDS-a.

Od 1996. do 1998. u Americi (San Francisco) specijalizira pastoralnu psihologiju, s naglaskom na psihologiju oboljelih od HIV-a. Vraća se u Zambiju i vodi 14 terapijskih skupina (s 310 bolesnika), od kojih je čak 160 preminulo.

Već narušenog zdravlja u veljači 2002. vraća se u svoju matičnu Hrvatsku provinciju.

Na provincijskom kapitolu iste godine izabran je za definitora, vikara Provincije i gvardijana Samostana Svetoga Duha u Zagrebu. Vodi rekonstrukciju i dogradnju samostana Svetog Duha u Zagrebu.

1. srpnja 2006. postaje gvardijanom samostana sv. Frane u Splitu.

Od 2010. vraća se u Samostan Svetoga Duha u Zagreb, gdje se uz svoje liječenje pastoralno brine za korisnike doma umirovljenika sv. Josip i ispoljednik je sestara klarisa u Mikulićima.

Nakon kapitula 2018. godine fra Ambroz je dodijeljen za člana vinkovačkog samostana sv. Antuna Padovanskoga u župi Bezgrešnog Srca Marijina u Novom Selu.

Pritisnut raznim i teškim bolestima posljednje mjesece života, od travnja 2019. godine, provodi život u Domu umirovljenika sv. Josipa u Zagrebu.

Kao žrtva virusa COVID-19 premješten je u KB Dubrava, gdje je preminuo u nedjelju navečer, 6. prosinca 2020. godine, na svoj krsni i na uočnicu redovničkog imendana, od posljedica moždanog udara, u 77. godina života, 52. svećeništva, i 58. redovništva.

77 godina nakon rođenja, po vlastitoj želji fra Ambroza, ispraćamo ga u njegovu rodnom Gradu, drevnom Šibeniku, iz kojega je i potekao, u kojemu je napravio i svoje prve korake.

Što reći nad odrom ovoga pokojnika, danas, kada se od njega opraštamo, odajući mu posljednju počast?

Fra Ambroz je više puta, i u raznim prigodama, tijekom posljednjih godina svoga života ponovio da mu se na odru ne kaže ama baš ništa. Da li samo u šali, ili je to mislio i za ozbiljno? Ne znam. Njegov

smisao za humor često je ostajao neshvaćen, kao i neki njegovi stavovi i izjave koje nismo uvijek s njime dijelili. Ali poštujući njegovu želju, posljednje riječi prepuštam njemu samome, fra Ambrozu, koje je napisao u predgovoru svojoj knjizi *Zašto ima nade*, objavljenoj u vlastitoj nakladi 2012. godine. Fra Ambroz piše ovako: »**Treba naći nadu koja vodi u novi život, nadu koja vodi i preko groba. Svi mi tražimo sigurnost i uvjerenja da će se naš život nastaviti ili da će ono što ostavljamo živjeti i poslije nas. Vjera ili vjerovanje jedan je od načina da dobijemo to važno uvjerenje i sigurnost besmrtnosti.**«

U toj vjeri, koja nas je povezala, koja je jamstvo naše nade, poštovani fra Ambroze, mi se danas opraštamo od tebe. Vjerujemo da smrću naš život ne prestaje. Kada liječnici dignu ruke od nas, Bog nas uzima u svoje ruke. Tebe je Bog sebi primio na tvoj imendan, blagdan sv. Nikole, kao najljepši imendanski dar, pa te zagovoru tvoga imenjaka i preporučujemo.

U ime Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca, fra Ambrozu Nikoli Knežiću, ovom prigodom, izražavam zahvalnost za život koji je posvetio služenju na razini cijele Crkve, Reda i Provincije.

A vama, njegovoj ožalošćenoj rodbini, dragim i poštovanim sestrama, nećacima i nećakinjama, u svoje ime, u ime ovdje nazočne braće, fra Miljenka Hontića, fra Ambrozova vinkovačkog gvardijana, fra Martina Jakovića, splitskog gvardijana, i braće cijele naše Hrvatske provincije, izražavam iskrenu, ljudsku i kršćansku sućut.

Fra Ambroze, počivaj u miru Božjem, u svome rodnom gradu Šibeniku!

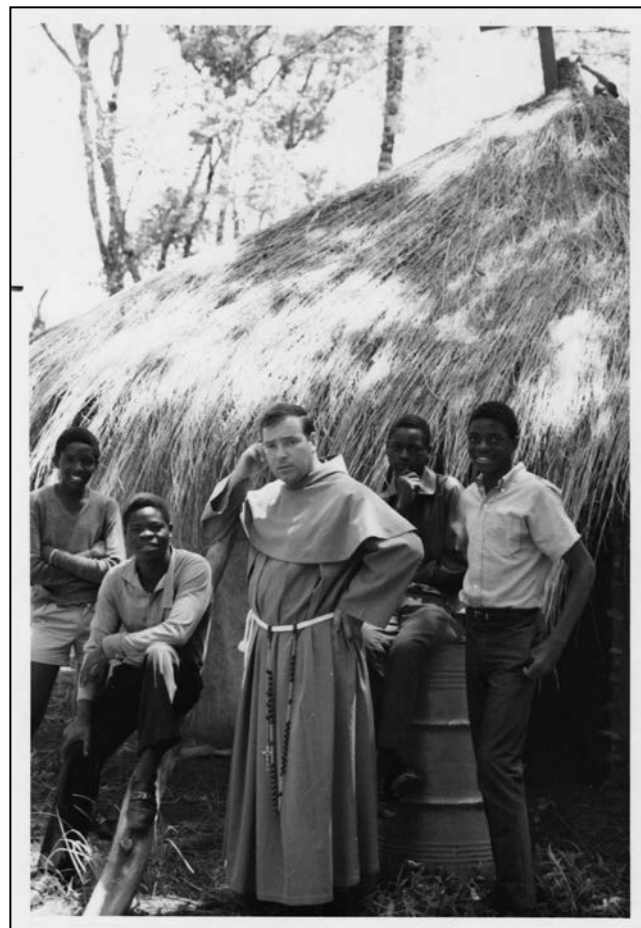
*fra Josip Blažević,
provincijski ministar*

FRA AMBROZOV MISIJSKI RAD

Već je u vrijeme svojeg novicijata fra Ambroz izražavao želju za misijama, a posebno nakon toga, dok je bio klerik u Zagrebu. Tako je već 21. lipnja 1967., na kraju 4. godine teologije, službeno uputio molbu provincijalu fra Marijanu Žugaju da ode u

misije. Dana 1. svibnja 1971. general fra Basil Heiser izdaje mu dekret za misije u Zambiji. Najprije je pošao u Englesku radi učenja jezika te je godinu dana proveo u tamošnjoj provinciji Reda franjevac konventualaca. U izvješću 21. lipnja 1972. provincijal fra Nikola Roščić službenim dopisom Generalnoj kuriji potvrđuje da se kod Knežića radi o ozbiljnom misijskom zvanju. U Ndolu (Zambija) stigao 26. lipnja 1972. Tri prve zambijske godine provodi u misijskoj postaji Svete Marije, a od 10. studenoga 1975. do 1. siječnja 1985. vrši službu katedralnog župnika u Ndoli, središtu misije, te kroz šest godina obnaša i službu dekana i pročelnika prezbiterijskog vijeća biskupije, gdje je ujedno bio i osobni savjetnik biskupa. Od 1. siječnja 1985. do 3. srpnja 1996. kao župnik službuje u župi Chifubu kod Ndole, gdje je u filijali Kaniki podigao crkve sv. Magdalene, koju je 23. listopada 1994. blagoslovio fra Ljudevit Maračić, tadašnji provincijal, čija je majka Terezija, uz o. Pija Polonija, novčano osjetno pripomogla gradnji crkve koju je inače financirala fra Ambrozova matična provincija sv. Jeronima.

Slamnata koliba redovita slika u Africi

Taj događaj fra Ljudevit je dojmljivo opisao i objavio u svojem putopisnom dnevniku iz Zambije, u *Fraternitasu* broj 4/94.: »Mnogo naroda, tako da svi nisu ni mogli stati u crkvu, koja je predviđena za 350 vjernika. Blagoslov sam obavio izvana i iznutra, a posebno je dirljiv bio obred prinosa darova u misi. Makar su jako siromašni, Zambijci rado daruju svećenika, pa su tako i tom prigodom u plesu i pjesmi donijeli misniku pet pijetlova, jednu patku, jedno kozle, a mlada majka čak je i simbolično svećeniku u ruke položila svoje dijete. Bilo je to veliko i ugodno iznenađenje, tako da u prvi mah nisam ni znao što učiniti s tim čedom. Na kraju mise, kada su fra Ambrozu zahvalili što im je podigao ovu crkvu (i uz pomoć naše Provincije, posebno pokojnoga o. Pija), svi su se izredali i pružili ruku svoj trojici misnika (uz Ambroza i mene tu je bio i slovenski provincijal fra Maks Klanjšek, s kojim sam zajedno bio u pohodu Zambiji). U to vrijeme u crkvi je bila opća radost, pjevanje, ples, sve tako spontano i lijepo da smo se svi ugodno osjećali. Zajednički ručak nakon mise za sve prisutne bio je pod improviziranim šatorom kraj same crkve. Bilo je pure, riže, pileline u nekome slatkokiselom umaku i janjetine. Ukusno (kako za koga), nema što. Jeli smo s priborom, dok su domaći to činili brže i jednostavnije, vlastitim rukama, prstima mljeveći puru ili rižu.«

• • •

Od 1985. do 1991. fra Ambroz obnaša i službu gvardijana u glavnom samostanu Generalne kustodije u Ndoli, a od studenoga 1985. do lipnja 1996. vrši i službu kustosa (provincijala) Generalne kustodije Franjevačkih prvomučenika u Zambiji (nešto kasnije je proglašena provincijom).

Od 1. kolovoza 1996. do 31. svibnja 1998. fra Ambroz se nalazi na specijalizaciji u SAD (San Francisco), gdje se kvalificira za pastoralni rad s oboljelima od side (AIDS). Nakon toga vraća se u Zambiju, gdje se posvećuje radu s oboljelima od side, kojih tamo ima jako mnogo. Vodi 14 terapeutskih grupa (s 310 bolesnika), od kojih je čak 160 preminulo. Ovom vrstom pastora fra Ambroz se bavio u Zambiji vršeći istovremeno i službu gvardijana u Luanshyji, da bi posljednju godinu rada u Zambiji bio i župnik u istome mjestu.

Poslušajmo radije opis ovog apostolata iz vlastitih zapisa u trećem licu, koje je fra Ambroz

Fra Ambroz među svojim vjernicima u Zambiji

uvrstio na kraju svoje knjige naslovljene *Zašto imate nade?* (Vlastita naklada, Zagreb, 2012.): »Susreo se s istinskom kulturom i običajima toga kraja. Suočavao se s problemom klasnih razlika, sa sukobima bogatih i siromašnih, poslodavaca i zaposlenika... Godine 1986. vodi poljoprivredni program za pomoć 'tisuću obitelji'. Posebnu pažnju posvetio je fizički i mentalno oboljeloj djeci, otvorivši 1987. centar za 118 šticećenika. Bio je član etičke komisije biskupijskog odbora za zdravlje. Od 1986. do 1996. te od 1998. do 2002. intenzivno se posvetio pastoralu oboljelih od AIDS-a u Chifubu, četvrti grada Ndole, s oko 75.000 stanovnika, te u drugim siromašnim četvrtima Ndole.

Od 1996. do 1998. u Americi studira pastoralnu psihologiju, psihologiju različitih kultura, psihologiju rada i skrbi za oboljele od HIV-a i AIDS-a. Također studira duhovno vodstvo i teologiju redovničkog života. Po svršetku studija vraća se u Zambiju, te u gradu Luanshya, u različitim siromašnim četvrtima s oko 50.000 stanovnika, radi kao terenski dušobrižnik i savjetnik za biskupijski

program zdravstvene skrbi o oboljelima od AIDS-a (Home Based Care). Program je uključivao 7.000 registriranih bolesnika i 750 volontera.

Za oboljele od AIDS-a organizirao je i program pod nazivom 'Pozitivno življenje', osobno vodeći 360 bolesnika u osmišljavanju života koji im je preostao. Za volontere održava mjesečne radionice u kojima ih poučava kako pristupiti bolesnicima i na koji način raditi u programu za zdravstvenu i pastoralnu brigu o oboljelima 2001. i 2002. godine, organizira radijski program kojim promiče potrebu prihvaćanja, življenja i suosjećanja s oboljelima od AIDS-a.«

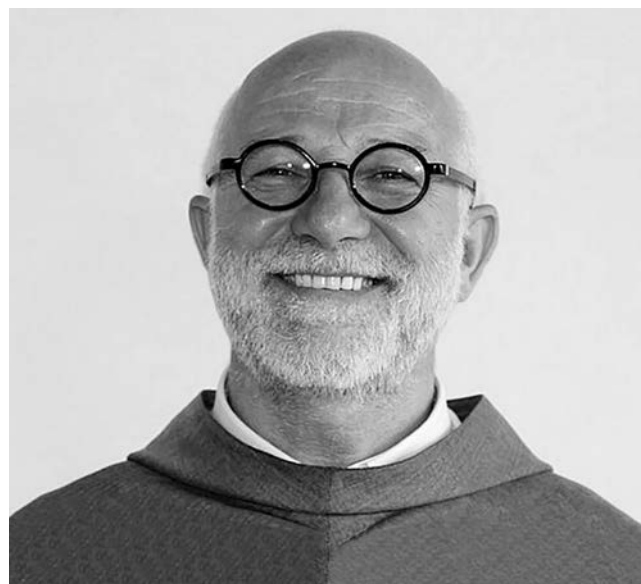
Potkraj svoga tridesetogodišnjega misijskog djelovanja u misijama, fra Ambroz je bio i kapitularni kustos zambijske Generalne kustodije. U svoju matičnu provinciju sv. Jeronima iz Zambije se vratio 20. veljače 2002. Na taj ga je korak, među ostalim, prisilila i teška bolest krvi, poznata pod imenom policitemija, koja ga je pratila već od kolovoza 1981., zbog čega je češće morao na kratkotrajna liječenja u Južnu Afriku.

Vratio se u Provinciju narušenog zdravlja, ali je ipak još sedam-osam godina vršio provincijske i samostanske službe.

u posljednji čas

FRA MARTIN KMETEC NADBISKUP SMIRNE

Sveti Otac je na svetkovinu Bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije, 8. prosinca o. g., imenovao fra Martina Kmeteca (64 godine), našega slovenskog subrata, nadbiskupom i metropolitom Izmiru (Smirne) u Turskoj, priopćio je Tiskovni ured Svete Stolice. Papa Franjo je prihvatio odreknuće od službe izmirskog nadbiskupa prethodnika dominikanca mons. Lorenza Piretta te je imenovao slovenskog minorita fra Martina njegovim nasljednikom. - Fra Martin Kmetec rođen je 10. studenoga 1956. u Ptuj. Prvi razred gimnazije pohađao je u našoj Srednjoj vjerskoj školi na Svetom Duhu u Zagrebu. Svečane zavjete u Slovenskoj provinciji sv. Josipa franjevac konventualaca položio je na svetkovinu sv. Franje Asiškoga 4. listopada 1982. Doktorat iz teologije stekao je iz područja Dijaloga i religije na Sveučilištu u Ljubljani. Za svećenika je zaređen u Ptuj na svetkovinu sv. Petra i Pavla 29. lipnja 1983. U našem Redu obnašao je mnoge službe: rektor sjemeništa, misionar u Libanonu, gvardijan samostana, vikar Provincijalne kustodije Istoka i Svete Zemlje. Od 2011. član je Samostana Svete Marije u Büyükdereu u Istanbulu, čiji je gvardijan od 2018. Uz slovenski, govori turski,

francuski, talijanski i hrvatski jezik. Bratski se radujemo i iskreno čestitamo novome nadbiskupu i našem slovenskom subratu, kao i cijeloj Minoritskoj provinciji, kojoj je mons. Kmetec prvi član koji je izabran za biskupa, čak nadbiskupa i metropolita ugledne starokršćanske biskupije, poznate po svetom Polikarpu, biskupu Smirne, mučenom 155. godine.

U povodu imenovanja, naš o. Provincijal u svoje osobno i u ime cjelokupne naše provincijske zajednice uputio mu je lijepu čestitku, koju prenosi-mo u cijelosti:

Prot. Br.287/20-R
Zagreb, 11. prosinca 2020.

Pt
P. MARTIN Kmetec, Anđeo Crkve u Smirni
Izmir/Smirna
TURSKA

Predmet: »*Anđelu Crkve u Smirni napiši...*«
(Otk 2,8)

Dragi Anđele Crkve u Smirni, p. Martine!

S velikom radošću i ponosom primili smo vi-jest, mi Tvoja braća Hrvatske provincije sv. Jeroni-ma, da Te na svetkovinu Bezgrešnog začeca Blaže-ne Djevice Marije ove godine papa Franjo imeno-vao nadbiskupom i metropolitom Izmir/Smirne u Turskoj, jedne od sedam prackraka prvog stolje-ća kojoj, u svojoj Knjizi Otkrivenja, apostol Ivan upućuje riječi ohrabrenja: »Znam tvoju nevolju i siromaštvo – ali ti si Bogat.« (Otk 2,9)

Tvoje imenovanje za apostolskog nasljednika Smirne priznanje je i odlikovanje Tvoga dosadaš-njeg neumornoga misionarskog djelovanja te znak povjerenja od strane Svetog Oca, radi čega kličemo Bogu od veselja.

Bog je tako čudesan i nepredvidiv! Baš u tre-nutku Tvoga razmišljanja o povratku u domovinu, Bog Te iznenadio novim planovima koje je čuvao za pravi čas. Hvala Ti na povjerenju s kojim si pri-hvatio promjenu smjera svoje životne putanje.

Osobno vjerujem da još ima nade i za naše pla-nirano hodočašće sedmerim Crkvama Apokalipse u Tursku, koje je poremetila ova epidemija. Sada će ono zvučati još veličanstvenije, kada ga naja-vimo kao hodočašće: »Anđelu Crkve u Smirni... (Otk 2,8)!

Uz toliko lijepih uspomena koje nas s Tobom povezuju, otkrili smo i da si prvi razred gimnazije pohađao u našoj Srednjoj vjerskoj školi na Svetom Duhu u Zagrebu, radi čega smo dodatno ponosni.

Tvoja neupitna kompetentnost, bogato misio-narsko iskustvo, kao i brojni jezici kojima se služiš,

a sve to zaodjenuto u ruho skromnosti i samoza-tajnosti, svjedočanstvo je franjevačke karizme ko-jom ćeš znakovito obilježiti svoju novu službu.

U ovome radosnom trenutku, osim Tvoje Slo-venske minoritske provincije sv. Jožefa, raduje se i naša Hrvatska provincija sv. Jeronima, a ponosan je i cijeli naš Red franjevac konventualaca koji se osjeća počašćenim Tvojim imenovanjem.

Ovim putem, dragi p. Martine, upućujem Ti iskrene čestitke, uz skrušenu molitvu da Te u novoj službi pastira prati zagovor Bezgrešne Djevice Ma-rije i našeg Serafskog Oca sv. Franje! Riječ apostola Ivana neka Ti bude osnaženje i poticaj u najtežim životnim trenucima: »Budi vjeran do smrti i dat ću ti vijenac života.« (Otk 2,10)

S izrazima iskrenog poštovanja i bratske lju-ba-vi, odani Ti u Kristu i sv. Franji,

fra Josip Blažević,
provincijalni ministar

**SRETAN BOŽIĆ,
UNATOČ PANDEMIJI,
I BLAGOSLOVLJENU
NOVU GODINU
BEZ KORONAVIRUSA,
PROVINCIJSKOJ BRAĆI
U DOMOVINI I U TUĐINI
I SVIM LJUDIMA DOBRE VOLJE
U CIJELOME SVIJETU...
iskreno želi
F R A T E R N I T A S**

NAPOMENA: OVISNO O EPIDEMIOLOŠKOJ SITUACIJI MOGUĆE SU VEĆE ILI MANJE IZMJENE DATUMA PREDVIĐENIH DOGAĐAJA.

PROVINCIJSKI PLANER 2021.	
25. prosinca 2020.	Božić
1. siječnja 2021.	Nova godina
6. siječnja 2021.	Sveta tri kralja
8.-10. siječnja 2021.	Duhovne vježbe za ministrante u Zagrebu
26.-28. siječnja 2021.	61. Teološko-pastoralni tjedan u Zagrebu
29. siječnja 2021.	Plenarna sjednica VFZ-a u RH i BiH u Zagrebu
2. veljače 2021.	Dan posvećenog života
4. i 5. veljače 2021.	Godišnji susret gvardijana u Zagrebu
22. veljače 2021. ???	Defnitorij SLO/HR u Sloveniji
7.-12. veljače 2021.	Prvi turnus duhovnih vježbi u Zagrebu
17. veljače 2021.	Pepelnica
??? ožujka 2021.	Susret CEF-a
4. travnja 2021.	Uskrs
6.-9. travnja 2021.	Junioentreffen?
8. svibnja 2021.	Provincijski susret ministranata
1. svibnja 2021.	Sv. Josip Radnik
21.-23. svibnja 2021.	Dani otvorenih vrata klerikata (Zagreb)
20.-23. svibnja 2021.	VI. Festival kršćanskog kazališta u Zagrebu
21. svibnja 2021.	Uzašašće
5. lipnja 2021.	Treći Antunovski hod mladih
23. svibnja 2021.	Duhovi
24. svibnja 2021. u Zagrebu?	HR-SLO Srećanje
	Susret HRK i HBK
3. lipnja 2021.	Tijelovo
14.-21. srpnja 2021.	Franjevačke duhovne vježbe za mlade u Cresu – fra Stjepan Brčina
21.-28. srpnja 2021.	Franjevačke duhovne vježbe za mlade u Cresu – fra Josip Blažević
15. kolovoza 2021.	Velika Gospa u Molvama
12.-17. rujna 2021.	Trajna formacija
29. rujna 2021.	Planerski susret gvardijana u Puli
???	Đakonsko ređenje fra Zvonimira Pervana
30. rujna 2021.	Dan provincije u Puli¹
4. listopada 2021.	Sv. Franjo
??? listopada 2021.	Susret CEF-a
10.-15. listopada 2021.	Drugi turnus duhovnih vježbi u Cresu
listopada 2021.	Skupština HRK
14. studeni 2021.	Sv. Nikola Tavelić u Šibeniku
8. prosinca 2021.	Svetkovina Bezgrešne
25. prosinca 2021.	Božić

¹ MJESTA OBILJEŽAVANJA DANA PROVINCIJE KROZ OVO ČETVEROGODIŠTE: 2021. PULA; 2022. ZAGREB.

